

1. Актуальність питання комп'ютеризації моніторингового супроводу якості освіти в ЗНВК №19

❖ Особливості структури ЗНВК №19

Основною метою роботи загальноосвітнього навчально-виховного комплексу № 19 м. Запоріжжя, як і всіх середніх загальноосвітніх навчальних закладів України, є надання можливості кожному учню отримати якісну освіту, підготуватися до дорослого життя, конкурентоспроможності в умовах ринкової економіки, комфортного існування в інформатизованому суспільстві.

В той же час структура закладу має свої особливості.

Підрозділи школи знаходяться за різними адресами, на великій відстані один від одного і об'єднують більше 1000 вихованців (з 2років до 18років) та більш 200 працівників. Це дуже ускладнює проходження інформаційних потоків і отримання оперативної інформації про стабільність роботи закладу взагалі та його філій.

Головна частина навчально-виховного комплексу № 19 (Військбуд 13) м. Запоріжжя особлива своїм розташуванням – вона знаходиться у віддаленому районі міста, що накладає особливості на формування контингенту. Тут навчаються діти (з 3 років до 18) в основному військовослужбовців та колишніх військових сімей. Також до школи ходять діти с.Леваневського, Креміно. Рівень здібностей дітей різний. Якщо учні центральних районів міста за бажанням мають можливість обирати навчальний заклад, що найбільш відповідає їх запитам, то учні даного мікрорайону обмежені у виборі. Одним з головних завдань закладу є задоволення запитів широкого контингенту учнів з різними інтересами, надання можливостей реалізувати творчі здібності обдарованим дітям, організувати позашкільне навчання за найрізноманітнішими напрямками. Із зміною контингенту ці напрями повинні бути легко змінюваними або трансформованими в залежності від потреби.

Філії школи (Авраменко 11, Мікояна ба) теж навчають дітей різного рівня здібностей. Прийом до школи проходить за такими критеріями:

- бажання дитини та батьків навчатися в даному закладі;
- можливість батьків фінансувати перебування дитини в цьому закладі;
- наявність стану здоров'я дитини, який дозволяє працювати в режимі школи повного дня.

Через те, що перебування дітей у дошкільно-навчальних відділеннях проходить у комфортних умовах, з добре налагодженою системою харчування, медико-профілактичними заходами і додатковою освітою, то й бажаних відвідувати ці заклади достатньо. В основному – це діти, слабкі здоров'ям, діти, які довго не відвідували дитсадки з різних причин, діти не підготовлені до колективного життя, діти, з якими дома не працюють (в силу зайнятості батьків). Тож контингент дітей цих філій дуже складний і без вивчення їх особливостей, без диференційованого підходу в освіті організація навчально-виховного процесу не можлива.

Виходячи з особливостей навчального закладу, педагогічний колектив Запорізького навчально-виховного комплексу № 19 працює над головною метою, що співпадає з напрямом національної системи освіти України, – створити умови для розвитку і самореалізації кожної особистості як громадянина України, сформувати покоління, здатне навчатися впродовж життя, створювати і розвивати цінності громадянського суспільства [9, 37-40].

Формування такої особистості починається з моменту народження і продовжується все життя. Результативність цього процесу залежить від умінь організувати поступовий неперервний процес розвитку дитини із збереженням традицій, цінностей. Саме тому навчально-виховний комплекс розпочинає освітній процес дитини з раннього дошкільного віку.

Дуже важливо, щоб досвід життя в дошкільному дитинстві мав логічну реалізацію під час переходу до школи. Розуміючи важливість цієї проблеми, педагогічний колектив вже багато років працює над нею, розв'язуючи питання наступності між кожним ступенем школи. Всі ці роки школа продовжує йти шляхом оновлень у системі дошкільно-шкільної освіти, ставлячи перед собою мету: підвищення якості освіти кожної дитини з максимальним урахуванням її здібностей, нахилів, інтересів, стану здоров'я.

Враховуючи фактори і умови, які впливають на якість освіти, школа всі роки планує свою роботу за напрямками, що відповідають цим факторам :

- здоров'я і здоровий спосіб життя всіх учасників навчально-виховного процесу;
- реалізація інваріантної та варіативної частин навчального плану, додаткових годин розвиваючого навчання, гурткової та студійної роботи на принципах гуманізації, наступності, поступовості;
- робота з педагогічними кадрами;
- моральне та духовне виховання, розвиток естетичних почуттів, творчих здібностей, нахилів та інтересів;
- наступність у навчанні, вихованні та розвитку дітей дошкільних

груп та учнів школи I-IIІ ступенів;

- робота з батьками;
- вивчення запиту на освітні послуги з боку батьків, суспільства та планування образу випускника на всіх ступенях школи-комплексу.

❖ **Задачі, над якими працює педагогічний колектив ЗНВК№19**

Аналізуючи ці фактори і умови, педагогічний колектив вже кілька років працює над реалізацією таких завдань :

- планування роботи школи за напрямками, що відображають фактори, які впливають на якість освіти кожної дитини;
- організація процесу навчання, виховання та розвитку кожної дитини з дошкільного віку з максимальним урахуванням її здібностей, нахилів, інтересів, стану здоров'я;
- створення системи управління якістю освіти кожної дитини з дошкільного віку до випускника школи.

Постійно перед керівництвом закладу постають питання: «Як не на словах, а на ділі побудувати освітній процес так, щоб *кожна дитина* знайшла свою реалізацію як в навчанні, так і в позаурочному житті? Як організувати роботу педагогічного колективу, щоб всім учасникам освітнього процесу було комфортно, щоб результат діяльності був максимально якісним? Як же відстежити цю результативність на рівні кожного учня та кожного вчителя?»

❖ **Особливості навчально-виховного процесу ЗНВК №19**

Школа за останні п'ятнадцять років пройшла шлях формування свого стилю роботи за принципом диференціації. Вона має свої технології.

Технології супроводження:

- ✓ «Технологія медико-профілактичного супроводження, навчання, виховання та розвитку особистості».
- ✓ «Технологія психолого-педагогічного супроводження, навчання, виховання та розвитку особистості».
- ✓ «Технологія психолого-педагогічного супроводження обдарованих та здібних дітей».

Технології навчання:

- ✓ «Технологія внутрікласної диференціації».
- ✓ «Технологія формування екологічного світосприймання».
- ✓ «Технологія формування мовленнєвої компетенції дошкільників через тематичне планування освітнього процесу».
- ✓ «Технологія усунення прогалин в знаннях учнів на уроках математики».
- ✓ «Технологія навчання грамоті дітей дошкільно-шкільної ланки навчально-виховного комплексу шляхом використання нетрадиційних методик».
- ✓ «Технологія освітнього процесу засобами театралізації».

Технології виховання:

- ✓ «Технологія управління процесом особистісного розвитку учнів через диференційовані динамічні групи».
- ✓ «Технологія виховання та розвитку дітей за інтересами».

Вирішення цих завдань сприяло розвитку освітнього закладу та досягненню певних результатів в реалізації таких проблем:

I. Збереження здоров'я кожного вихованця

В зв'язку з цим :

- ✓ створена структура медично-профілактичної діяльності школи;
- ✓ розроблені карти здоров'я дітей дошкільних груп та учнів класів з рекомендаціями лікарів щодо вибору фізичних навантажень;
- ✓ розроблена програма динаміки результатів роботи медично-профілактичної служби;
- ✓ створена база для виконання медично-профілактичних заходів;
- ✓ розроблена цільова програма для формування навичок здорового способу життя та збереження здоров'я з дошкільного віку до випускника школи.
- ✓ розроблена програма літньо – оздоровчого періоду.

Результатом роботи школи є створення «Технології медико-

профілактичного супроводження освітнього процесу”.

Реалізація технології передбачає покрокову роботу, що сприяє створенню системи заходів з вдосконалення медико - профілактичного супроводження процесу навчання та виховання.

А саме:

- ✓ детальне вивчення стану здоров'я дитини з часу народження;
- ✓ підтримка тісного зв'язку зі спеціалістами-лікарями у випадках складних діагнозів;
- ✓ розширення можливостей медично-профілактичних заходів шляхом матеріальної допомоги батьків, приватних підприємців, шефів;
- ✓ створення умов для індивідуально-групового навчання дітей, які часто хворіють;
- ✓ розробка індивідуальних маршрутів освіти кожної дитини тільки з урахуванням стану її здоров'я;
- ✓ використання методів нетрадиційної медицини.
- ✓ створення умов для кращого фізичного розвитку (адаптація програм до умов відділень школи, розширення спортивних секцій, співпраця з басейном “Славутич”)

Додаток “Технологія медико-профілактичного супроводження, навчання, виховання та розвитку особистості.”

II. Підвищення якості освіти кожної дитини через диференціювання.

Педколектив вже багато років організовує навчально-виховний процес з урахуванням здібностей, нахилів та інтересів дітей, запиту батьків, можливостей регіону в подальшому навчанні.

Школа в статусі оптимальної інтенсивності навчання, працюючи над даною проблемою, пройшла всі етапи розвитку: прогностичний, організаційний, практичний та узагальнюючий. Як продукт експерименту з'явилась “Технологія внутрікласної диференціації.”

Додаток «Технологія внутрішньо класної диференціації.»

При реорганізації в школу-комплекс робота з впровадження цієї технології в дошкільно-навчальні відділення проходить вдало, доповнюючи і вдосконалюючи її. На даному етапі:

- ✓ розроблені параметри вивчення особистості: стан здоров'я, рівень навченості з предмету, рівень психічних процесів (пам'ять, увага, уява), темперамент, мотив діяльності, умови сімейного виховання, тощо;

Додаток “Параметри вивчення особистості.”

- ✓ розроблений курс підготовки вчителя та вихователя до роботи в умовах внутрікласної диференціації;
- ✓ обґрунтовані вимоги до вчителя та вихователя, який працює в режимі внутрікласної диференціації;
- ✓ розроблені програмні різнорівневі вимоги та виготовлені різнорівневі дидактичні матеріали;
- ✓ створена програма вивчення неадекватності рівня здібностей реальним знанням;
- ✓ розроблена технологія корекційної діяльності з приводу питань неадекватності кінцевих результатів ;
- ✓ визначена роль і місце психологічної служби в технології внутрікласної диференціації та організації особистісно - орієнтованого навчання.

Такий підхід до організації освітнього процесу потребує нововведень у роботу вчителя, в організацію методичної роботи, в діяльність психологічної служби, в систему управління. Вже багато років ведеться робота з впровадження розвиваючого навчання в усіх ланках школи-комплексу. Результатом цих нововведень є “Технологія психолого-педагогічного супроводження освітнього процесу”, “Технологія внутрішньокласної диференціації”, розробка нових педагогічних технік, нова структура

методичної роботи.

Велика робота проводиться з розвитку психічних процесів кожної дитини, починаючи з дошкільного віку:

- ✓ вивчена концепція К.Крутій “Твій шанс, малюк”;
- ✓ розроблена комплексно-цільова програма роботи з втілення в процес освіти ігор з розвитку пам’яті, уяви, уваги;
- ✓ створені бази розвиваючих ігор для дітей з 3-х років до 5-го класу;
- ✓ до базового навчального плану введені додаткові предмети “Розвиваючі ігри”, “Комп’ютерні ігри”, “Розвиваюча математика”;
- ✓ створена база тестів на вивчення психічних процесів дітей кожного віку;
- ✓ вивчена динаміка змін психічних процесів, які висвітлені в діаграмах;
- ✓ розроблені пам’ятки та рекомендації вчителям і вихователям для індивідуальної роботи з дітьми над розвитком психічних процесів.

Щоб проаналізувати якість кінцевого результату освіти, йде робота над створенням комп’ютерної програми, що дає можливість працювати над вдосконаленням розроблених технологій.

III. Наступності в організації навчально-виховного процесу вихованців дошкільного відділення і учнів початкової і середньої ланки школи.

Школа пройшла етапи вивчення цієї проблеми і розпочала їх рішення:

1) Розроблений навчальний план, який містить, крім державного компоненту (варіативного та інваріантного), додаткові години розвиваючого навчання. Він побудований за принципами поступовості, системності,

послідовного удосконалення;

Додаток “Навчальний план школи-комплексу навчання та розвитку №19”

Всі предмети навчального плану з дошкільної освіти до школи III ступеню класифіковані за напрямками життєдіяльності людини і на кожному етапі навчання мають логічне продовження;

2) Створена нова структура методичної роботи, яка передбачає :

- Загальні засідання МО вихователів та вчителів, на яких обговорюються всі протиріччя в їх роботі і плануються шляхи їх рішення.
- Створення умов для тісного зв'язку дітей різного віку в загальній життєдіяльності школи-комплексу;
- Введення обов'язкового взаємо відвідування занять та уроків вихователями та вчителями;
- Проведення семінарів з питань наступності;

3) До роботи в дошкільних групах та початкових класах залучені вчителі-спеціалісти, що дає можливість дитині з раннього віку адаптуватися до вимог різних людей;

4) Навчання дитини з дошкільного віку до 9-го класу супроводжується тими ж педагогами і психологами;

5) Виконання домашніх завдань та процес самопідготовки проходить за допомогою тих же педагогів, що ведуть ці предмети;

6) Створена система роботи з питань формування 1-х та 5-х класів та організації навчально-виховного процесу в рамках школи повного дня.

Робота з цих питань протягом декількох років потребує оформлень, якісних технологій.

Всі напрямки роботи з проблеми наступності потребують часу, аналітичної діяльності, висновків з динаміки результатів, роботи з вдосконалення форм і методів діяльності. Та головним у проблемі наступності залишаються протиріччя програмових вимог дошкільної освіти та початкової школи. Творчі групи вихователів та вчителів коректують зміст

програм з усіх предметів за принципом наступності, послідовного удосконалення матеріалу.

IV. Якість морально-духовного виховання .

Робота над якістю морально-духовного виховання теж неможлива без нововведень. Школа розробила свою "Технологію виховання дітей за інтересами", яка передбачає чотирьохрівневий режим виховання з урахуванням здібностей, нахилів, запиту батьків. Всі учні протягом шкільного життя знаходяться в динамічних групах, кожна з яких працює на самореалізації та самоствердженні дітей, враховуючи інтереси, здібності, нахили. Завдяки цьому в групах однодумців та людей близьких за духом у кожного з'являється можливість проявити себе яскравіше, подолати комплекси.

Динаміка розвитку кожного учня, рівень вихованості спостерігається педагогами та психологами завдяки веденню щоденників, спостережень, психолого-педагогічних карт, карт досягнень у класах та групах.

Такий підхід до організації виховної роботи привів до змін у структурі управлінської діяльності та методичної роботи. Розроблені нові форми та методи роботи з педкадрами з підготовки їх до реалізації завдань технологій, поставлені нові завдання перед психологічною службою. Все це знаходить відображення в покроковому описі "Технології виховання за інтересами".

Додаток "Технологія виховання за інтересами".

Є досвід роботи з відстеження динаміки змін освітніх результатів кожного вихованця та результативності діяльності кожного педагога за період навчання учнів та роботи вчителя. Ці дані дають можливість проаналізувати якість роботи методичного об'єднання, школи взагалі з кожного предмету та побудувати справжній диференційований підхід як в навчанні та вихованні учнів, так і в методичній роботі вчителів.

За всі ці роки зібрана величезна кількість паперових матеріалів, що

створюють систему роботи за даними проблемами. Через особливість закладу ці матеріали зберігаються в різних віддалених філіях і оперативна робота з ними значно ускладнюється – ускладнюється і отримання загальної картини роботи комплексу взагалі.

Створення чіткої системи управління, яка б забезпечила успішне функціонування закладу, за таких умов є достатньо складним завданням.

Актуальність даного питання пов'язана з сучасним етапом розвитку шкільної освіти в Україні, на якому найважливішою проблемою є забезпечення її якості. Управління – це той інструмент, який забезпечує досягнення цілей як стабільного функціонування і якісного розвитку шкільних освітніх систем. У Національній доктрині розвитку освіти визначено завдання системи управління закладами, а саме: “...налагодження високопрофесійного, аналітичного, інформаційного супроводу управлінських рішень, подолання розрізненості адміністративних даних” [22]. Модернізація управління ЗНЗ передбачає переведення управління на моніторинговий режим, який стане реальним фактором системних змін шкільної практики.

Ефективність освітнього процесу залежить від якості та оперативності здійснення моніторингових досліджень, можливості своєчасно виявляти тенденції освітнього процесу, оперативного реагування, прийняття обґрунтованих управлінських рішень [14, 52-54].

Для забезпечення ефективної управлінської діяльності на підставах моніторингу необхідним є створення системи інформаційно-аналітичної підтримки. В той же час зростаюча складність завдань, що постають перед системою освіти, унеможливує управління оновленою системою старими методами та підходами, робить неминучим перехід на новий якісний етап створення систем управління, адекватних проблемам сучасності [21, 131]. Без застосування ІКТ ці проблеми розв'язати неможливо.

Проте ведення простої комп'ютерної “бухгалтерії” не може розв'язати всі проблеми. Інформація, отримана в процесі моніторингових досліджень, створює інформаційні потоки. Складність інформаційної ситуації при цьому

полягає в тому, що накопичені величезні масиви несистематизованої багатоманітної інформації розпорошені по різних документах, часто ця інформація є дубльованою, різного рівня репрезентативності, з нерівноцінною аргументацією і помітною надлишковістю.

Поява нових ІТ і створення матеріально-технічних умов для їх застосування в навчальних закладах дозволяє оптимізувати процес управління, інтенсифікувати його і максимально спрямувати на досягнення мети кожного навчального закладу. Проте кількість управлінських програм на ринку комп'ютерних програм обмежена і не дуже різноманітна щодо врахування особливостей навчальних закладів. Неврахування психологічних особливостей учнів, особистісно-орієнтований підхід до навчання робить автоматизацію управління такого закладу за допомогою стандартних комп'ютерних програм не ефективною [17, 58-59]. В той же час майже всі управлінські програми, в яких відстежується рівень навчальних досягнень учнів, побудовані на рейтинговій основі, тобто на порівнянні досягнень учнів, класів, паралелей між собою, що не відповідає концепції особистісно-орієнтованого навчання [13, 184-188].

Ще більшу перешкоду на шляху інформатизації управління та запровадження управлінських комп'ютерних програм створює матеріально-технічна база ЗНЗ, різні можливості щодо створення робочих місць часом не дозволяють легко передавати та сприймати управлінську інформацію.

Великою перешкодою на шляху використання існуючих комп'ютерних програм в ЗНЗ є також затрати людського часу на введення інформації (великий об'єм інформації). Недостатність фінансування навчальних закладів не дозволяє сьогодні ефективно організувати цей процес, тому дані або вводяться до програм несвоєчасно, що робить використання отриманої інформації неефективним, або до введення даних підходять формально, вводячи некоректні дані, що просто унеможлиблює використання отриманої інформації.

Проблемна ситуація полягає в тому, що сьогодні ЗНЗ пропонуються

електронні бази даних, які не відповідають вимогам управління навчальним закладом в цілому. Ця ситуація вимагає наукового обґрунтування і необхідності розробки підходів до використання комп'ютерних баз даних з метою підвищення ефективності управління навчально-виховним процесом у загальноосвітньому навчальному закладі з урахуванням його специфіки.

Тому в основу моніторингу в НВК № 19 м. Запоріжжя було покладено пріоритет особистісно-орієнтованого підходу в навчанні і вихованні, який є центром педагогічного процесу і головною діючою особою робить особистість дитини, направляє процес освіти на створення позитивного освітнього середовища, спрямованого на реалізацію особистісного потенціалу учня та вчителя.

Аналіз отриманої в ході моніторингу інформації показав, що вона в структурі управлінського циклу займає особливе місце: з неї розпочинається і нею закінчується будь-який управлінський цикл, що складається з послідовно взаємопов'язаних функцій. Після розробки системи моніторингу перед закладом постала проблема впровадження її на практиці. Кваліметричний підхід, обраний за основу впровадження, вимагає проведення великої кількості розрахунків, що забирає багато часу у всіх учасників моніторингових досліджень на всіх рівнях. Інформація, яка була отримана після проведення стартового контролю, узагальнюється на рівні закладу певний проміжок часу, за який вона втрачає свою актуальність. Особливості закладу, а саме те, що він складається з основної школи та двох філій, віддалених територіально, ще більше ускладнює узагальнення та аналіз інформації. Крім того, ручна обробка статистичної інформації веде до неминучих помилок. А помилка в підрахунках на рівні учня помножується і веде до значних помилок на рівні класу, паралелі, закладу. Проведений аналіз неякісної і несвоєчасної інформації призводить (на етапі вироблення мети і формування завдань) до неконкретності, розпливчастості, а інколи й до необґрунтованості прийнятих рішень.

Це сприяє прискоренню проходження потоків інформації і підвищенню

вимог до її коректності. Все це можливо тільки за умови використання нових інформаційних технологій. А саме – за умови застосування або створення електронної бази даних.

Нами були розглянуті програмні комплекси “Net-школа”, “АРМ Директор”, “Укрнет”, “Система управління школою”, “Адмінмонітор”. В усіх комплексах у тій чи іншій мірі реалізовані функції підтримки управлінської діяльності. Проте жодна з цих програм не дозволяє автоматизувати діагностику розумового, фізичного і духовного розвитку учнів. Необхідність ведення електронного журналу, який не має офіційного статусу в країні, значно збільшує навантаження на вчителів, які протягом уроку повинні заповнювати звичайний журнал. Відсутність комп’ютерів у предметних кабінетах, поєднаних в єдину локальну мережу (заклад поки ще не має такої фінансової можливості), робить використання таких програм неефективним і ресурсовитратним. Але головною проблемою при виборі комп’ютерної бази стало те, що стандартні програми не враховують особливості навчального закладу, орієнтовані на рейтингову систему, що не відповідає напрямку діяльності НВК № 19 м. Запоріжжя, не враховують психологічних аспектів розвитку кожного учня і стану його здоров’я, що є головним в роботі нашого закладу.

А головне, – як база даних про кожного вихованця зможе своєчасно допомогти управлінцям стежити за ситуацією неадекватності рівня здібностей з рівнем навченості дитини ? Як знайти причину? Хто в цьому винен? Як організувати роботу з ліквідації даної проблеми? Як створити умови для комфортного життя в школі, якщо не все гаразд з оцінками?

Використання комп’ютерної техніки як засобу підвищення ефективності навчально-виховного та управлінського процесу сприяло створенню інформаційної бази даних діяльності школи, створення технологій, орієнтованих на розв’язання адміністративних проблем, які є специфічними саме для освітнього закладу: систематизація й обробка за допомогою комп’ютера всієї шкільної документації, створення аналітичної

інформації про роботу навчального закладу (графіки, діаграми, таблиці тощо).

Велика кількість діагностичних матеріалів, створених за допомогою комп'ютера, послужила базою для організації в школі інформаційно-аналітичного центру (ІАЦ) навчально-виховної роботи.

Метою діяльності ІАЦ є інформаційно-аналітичне та довідково-статистичне забезпечення роботи закладу освіти.

Діяльність ІАЦ спрямована на вирішення таких завдань:

- систематичний збір, обробка та одержання постійної необхідної інформації, яка об'єктивно відображає дійсний стан справ у закладі освіти, що є важливою умовою вдосконалення навчально-виховного процесу та управління;
- оперативне нормативне та інформаційно-аналітичне забезпечення освітньої діяльності ЗНВК №19, довідково-статистичне забезпечення навчально-виховного процесу, консультування та інформування педагогів школи;

- пропаганда досягнень учнів та вчителів школи;
- створення банків педагогічної інформації;
- створення портфоліо вчителів.

Для забезпечення управління навчально-виховним процесом, доведення до вчителів інформації про результати досліджень з навчально-виховної роботи і ППД, а також надання їм допомоги у розвитку професійної компетентності, визначено такі напрями роботи ІАЦ :

- організація досліджень та прогнозування освітніх процесів у школі;
- створення банку інформацій щодо навчально-виховної роботи;
- моніторингове та психолого-педагогічне дослідження;
- організація консультацій з питань інформації про навчально-виховну роботу школи;
- розробка і впровадження інформаційно-комп'ютерного забезпечення управлінського процесу;
- впровадження в педагогічну практику нових інформаційних технологій;
- здійснення комплексу робіт, спрямованих на виявлення інтересів, навичок, здібностей і індивідуальних особливостей учнів на основі аналізу діаграм, результатів діяльності закладу.

Отже, ІАЦ - це форма організації навчально-виховного процесу з учителями, яка забезпечує управління педагогічним процесом, що складається із діяльності, спрямованої на підвищення педагогічної майстерності вчителів, з одного боку, і якості навчання учнів - з іншого.

У ІАЦ створені портфоліо на кожного вчителя з метою: сприяти поєднанню навчання з оцінюванням; забезпечувати учнів, учителів, батьків докладною інформацією про розвиток навчально-виховної роботи того чи іншого вчителя; заохочення вчителів брати участь в оцінюванні їх власної роботи та тримати в полі уваги прогрес окремого учня; формувати базу для оцінювання якості різнопланових проявів у роботі вчителів, діагностичне і

моніторингове дослідження їх роботи.

Внутрішньо-шкільна педагогічна інформація, зібрана в ІАЦ, висвітлює такі питання діяльності закладу освіти:

- інформація про всеобуч;
- рівень навчальних досягнень учнів;
- якість виховної та позакласної роботи учнів;
- робота з обдарованими учнями школи;
- робота з кадрами;
- робота з батьками та громадськістю селища;
- соціальний захист учасників освітнього процесу;
- фінансово-господарська діяльність закладу;
- діловодство і статистична звітність.

Джерелами інформації для ІАЦ є: нормативні й розпорядчі документи, методичні матеріали; результати навчально-виховного процесу, результати внутрішнього контролю за різними ділянками навчально-виховного процесу.

ІАЦ використовує такі методи збору інформації : анкетування, бесіди, спостереження, вивчення документації, статистична звітність, моніторинг, діагностика.

Діяльність ІАЦ забезпечує можливість орієнтуватися в потоці інформації, оперативно приймати виважене управлінське рішення, координувати зусилля всіх членів шкільного колективу, прогнозувати розвиток закладу освіти на перспективу. Роль інформаційного центру в житті школи вагома. Послугами ІАЦ користуються як учні, так і вчителі. Матеріали інформаційного центру широко використовуються при підготовці та проведенні педрад, нарад, семінарів, батьківських зборів.

Таким чином, одержання постійної інформації, яка об'єктивно відображає дійсний стан справ у школі, є важливою умовою вдосконалення навчально-виховного процесу та управлінської діяльності керівників закладу освіти.

Школа створила комп'ютерну управлінську програму «Моніторинговий супровід якості освіти учнів та результативність роботи вчителів школи через комп'ютерну базу даних». Захист даної програми був представлений директором школи як дипломна робота під час навчання в магістратурі Київського Національного педагогічного університету ім. Драгоманова за спеціальністю «Керівник навчального закладу».

Апробація програми проходить у школі успішно, презентована на шкільному рівні, управлінні освіти району та міста, області.

2. Вимоги до управлінської комп'ютерної програми ЗНВК №19.

При розробці програмного комплексу управлінської комп'ютерної програми ЗНВК №19 ми ставили такі вимоги:

– програма повинна враховувати територіально-географічні особливості навчального закладу, тобто працювати автономно в кожній філії, де повинна містити тільки необхідну для даної частини закладу інформацію і поєднувати в той же самий час повну інформацію про весь заклад на комп'ютері директора школи;

– програма повинна працювати адекватно як на сучасній техніці, так і на порівняно старій, тому що оновлення техніки одночасно на всіх філіях закладу вимагає великих капіталовкладень;

– обсяг введеної інформації повинен бути мінімальним і не переобтяжувати вчителів та адміністрацію закладу, проте інформація для аналізу повинна бути максимальною і надаватися в зручній формі;

– бажано організувати можливість введення інформації в базу даних не тільки безпосередньо, а й через офісні програми, що надасть можливість залучати до процесу заповнення бази помічників, секретаря, вчителів або робити це вдома;

– результати роботи програми повинні легко трансформуватися, форматуватися і передаватися в будь-яку офісну програму.

– База даних повинна бути повною для здійснення корекційної роботи щодо неадекватності результатів роботи.

За допомогою з розробки такої програми управління якістю освіти ЗНВК №19 ми звернулися до старшого викладача кафедри дистанційної освіти ЗОШПО м. Запоріжжя Лапшиної Ірини Сергіївни, яка працює в нашій школі за сумісництвом.

Розглянувши всі ці вимоги, ми дійшли висновку, що організація бази даних може бути розроблена на основі електронних таблиць Microsoft Excel. Ця програма є офісною, тому легко пов'язується з текстовим редактором Word, в якому найчастіше складаються і передаються звіти до РВО і РМК. Електронні таблиці Microsoft Excel без додаткових операцій суміщаються в усіх операційних системах, як нових, так і на застарілих комп'ютерах. Оволодіння навичками роботи в їхньому середовищі не викликає особливих проблем. Програма налагоджується на мережевий варіант і легко автоматизується за допомогою сучасних мов візуального програмування.

Система управління базою даних була написана мовою C++, що значно полегшело доступ до інформації, при цьому програма легко налагоджується на основній базі, як на безпосередній мережевий доступ до віддаленої інформації, так і на варіант поєднання баз даних окремих філій за допомогою електронної пошти, що є дуже актуальним при нестабільній роботі мережі Інтернет. Самостійна розробка комп'ютерної програми надала також можливість для її подальшого удосконалення.

Функціональним завданням бази даних навчального закладу є:

– підвищення ефективності роботи педагогічних колективів, керівників і фахівців системи освіти за рахунок якості й оперативності автоматизованого вирішення управлінських, методичних і облікових задач;

– оперативне забезпечення органів управління достовірною інформацією про діяльність всіх підрозділів навчального закладу;

– зменшення інформаційних потоків з нижньої управлінської ланки до верхньої її ланки [6, 4].

Структура бази даних навчального закладу повинна супроводжувати такі інформаційні напрями:

- нормативні документи в галузі освіти;
- основні документи школи;
- локально-правові акти школи;
- методична робота;
- педагогічні кадри;
- учні школи;
- організація освітнього процесу;
- освітні напрями школи;
- батьки, соціальне оточення;
- органи самоуправління;
- психологічний блок.

Саме тому обов'язковими складовими бази даних навчального закладу повинні бути:

- кінцеві результати роботи школи;
- внутрішній шкільний контроль;
- моніторингові дослідження;
- підсумки роботи вчителів;
- підсумки роботи школи за рік;
- навчальний план.

Отримання інформації з бази даних повинно бути нескладним і доступним для пересічного користувача, якими в більшості є освітяни.

Інтерфейс обміну інформацією повинен бути достатньо гнучким і адаптивним. Результати роботи повинні однаково подаватися як на сучасних комп'ютерах з великими можливостями так і на комп'ютерах з меншими можливостями, оскільки більшість закладів освіти має різнорівневу техніку.

При проектуванні бази даних навчального закладу повинна бути врахованою можливість подальшого узагальнення інформації на рівні

району, міста, області. Іншими словами, результати роботи повинні бути легко трансформованими в будь-яку програму зі зміною вимог до форми подання звіту.

Інформація, що зберігається в базі даних, повинна бути надійно захищена від несанкціонованого знищення чи пошкодження.

Найбільшою проблемою при проектуванні бази даних є визначення об'ємів інформації про керований об'єкт. Недостатня кількість інформації веде до неправильної її інтерпретації і, як результат, до прийняття помилкових управлінських рішень. Надлишкова кількість інформації ускладнює її обробку і узагальнення і, як результат, зменшує ефективність її використання.

Для повноти відображення освітнього процесу електронна база даних освітнього закладу повинна мати у своєму складі такі частини:

- блок статистичних даних про учнів;
- блок статистичних даних про кадри ЗНЗ;
- матеріально-технічний блок;
- аналітико-статистичний блок про рівні досягнень учнів та їх психологічні особливості;
- методично-плановий блок;
- блок формування звітів.

Враховуючи різноманітну спрямованість і пов'язані з цим особливості навчальних закладів, кожен з цих блоків для кожного навчального закладу повинен мати своє інформаційне заповнення, спрямоване на задоволення індивідуальних потреб. Цей фактор сьогодні значно ускладнює створення районних, міських, обласних мереж баз даних.

Отже, електронна база даних в управлінні ЗНЗ – це комп'ютерна програма (з інформацією та програмою її обробки) для забезпечення управління навчальним закладом як відкритою системою, що забезпечує реалізацію права громадян на загальну середню освіту.

Принциповим підходом до оцінки якості, що є основою для створення

електронних баз даних, є кваліметричний підхід, запропонований доктором педагогічних наук Г. Єльніковою, який передбачає кількісний опис якості предметів або процесів, даючи кількісну оцінку якості. Згідно з ним об'єктом аналізу й оцінки у нашому дослідженні є технологія внутрішньошкільної системи забезпечення якості освіти в цілому та її компонентів зокрема. В аспекті морфології аналізу виділяються цільовий, власне педагогічний, мотиваційно-стимулюючий, нормативний, інформаційний, оцінювально-критеріальний, змістовний та організаційний компоненти; у функціональному аспекті — методи, форми, технології, види управління якістю освіти.

Сутність цієї методики полягає в самоаналізі та самооцінці внутрішньошкільної системи забезпечення якості освіти. Вона базується на критеріях розгортання й адаптивності, встановленні ступеня виразності її окремих елементів і пропорційності їх розвитку, проведенні різних зіставлень і порівнянь.

Критерій *адаптивності* відбиває:

- міру пристосованості до зовнішніх і внутрішніх умов, компонентів її технології до специфіки розв'язуваних задач, особливостей об'єкту управління;
- освоєння нових технологій управління;
- здатність змінювати поведінку в існуючих межах;
- орієнтованість на структуру інноваційних процесів.

Критерій *розгортання* характеризує рівень зрілості внутрішньошкільної системи забезпечення якості освіти, гармонійність розвитку основних її підсистем, компонентів технології.

Для створення стандартів виділяються параметри, фактори, критерії. Ми виходимо з того, що для забезпечення успішності в досягненні результатів необхідно створити спеціальні умови. Ці умови характеризують можливості певної управлінської структури. Отже, *перший параметр*, який характеризує діяльність, є створення умов для її здійснення (або показує можливості управлінської структури) [15, 8].

Основним показником ефективності будь-якої системи управління навчальним закладом є показник якості освіти. Тому використання електронної бази даних в управлінській діяльності вважатимемо ефективним настільки, наскільки вона безпосередньо чи опосередковано забезпечує покращення якості освіти.

До вимірювання якості освіти існує багато підходів. Проте тому, що головним об'єктивним показником якості освіти є рівень навчальних досягнень учнів, який має якісне і кількісне подання, методикою дослідження ефективності доцільно обрати здійснення системного аналізу й оцінку існуючої у школі системи якості на базі використання інформативних критеріїв і показників, а також із застосуванням кваліметрії.

Другий параметр характеризує результат цієї діяльності. Напрямки діяльності, які визначаються по першому і другому параметрах, ми встановили як фактори цих параметрів. У кожному випадку – це специфічні, свої фактори. Хоча вони і поєднуються загальною структурою людської діяльності.

Кожний фактор характеризується критеріями першого порядку, які випрацьовуються подальшою декомпозицією напрямків діяльності відповідної управлінської структури. Наприклад, до параметру створення умов для функціонування і розвитку будь-якої управлінської структури в загальній середній освіті належить фактор планування. Наступним кроком у створенні моделі (стандарту) діяльності управлінської структури є визначення вагомості параметрів, факторів, критеріїв. Це робиться методом експертної оцінки.

Комплексна кількісна оцінка якості виражає середньовиважену арифметичну залежність такого вигляду :

$$K_d = M_1K_1 + M_2K_2 + M_3K_3 + M_4K_4 + M_5K_5 + \dots + M_nK_n \quad (1.1.),$$

де K – відносний показник (оцінка);

M – коефіцієнт вагомості показника властивості.

Наприклад:

1) Кожний учасник експертизи за n бальною шкалою (якщо n компонентів) оцінює вагомість кожного фактора;

2) Підраховується середнє арифметичне виставлених балів:

2 чол. виставили 5 балів, значить, $5*2=10$;

4 чол. виставили 4 бали, значить, $4*4=16$;

3 чол. виставили 3 балів, значить, $3*3=9$;

2 чол. виставили 2 бали, значить, $2*2=4$;

1 чол. виставив 1 бал, значить, $1*1=1$;

Всього виставлено 40 балів, а брали участь в експертизі 10 чоловік.

Отже, середня арифметична величина дорівнює: $40 / 10 = 4$;

3) Підраховується вагомість від максимально можливих балів:

Вища оцінка 5 балів, брали участь в оцінюванні 10 експертів, значить, кількість максимально можливих балів становить: $5 * 10 = 50$.

Вагомість підраховується на основі таких міркувань:

Якщо 50 балів становить 1,

то 40 балів становитиме x

Тоді кваліметричний показник відповідності фактора стандарту дорівнює: $x = 40 \times 1 / 50 = 0,8$ [29, 190-191].

Найоб'єктивнішим показником успішності роботи закладу є рівень навченості учнів. Цей показник має найбільшу вагомість. Він використовується для експертизи якості освітнього процесу на всіх рівнях керованої підсистеми з різним ступенем узагальнення. П'ять разів на рік відстежуються рівні навченості учнів з усіх предметів навчального компоненту.

Показник успішності учня ми теж визначили за кваліметричним принципом. Вагомість отриманих учнем балів не може бути визначена за допомогою анкетування. При її вирахуванні ми виходили з того, що чим

вищий бал отримає учень – тим краще, тому кожен наступний бал повинен мати більшу вагомість. Вагомість балів розраховували за такою формулою:

1 має вагомість: $1/12=0,08$;

2 має вагомість: $2/12=0,16$;

3 має вагомість: $3/12=0,25$;

4 має вагомість: $4/12=0,33$;

5 має вагомість: $5/12=0,41$;

6 має вагомість: $6/12=0,5$;

7 має вагомість: $7/12=0,58$;

8 має вагомість: $8/12=0,66$;

9 має вагомість: $9/12=0,75$;

10 має вагомість: $10/12=0,83$;

11 має вагомість: $11/12=0,92$;

12 має вагомість: $12/12=1$.

Тоді показник рівня навченості учня підраховується за формулою:

$$P = \frac{K_1 * v_1 + K_2 * v_2 + \dots + K_n * v_n}{K_1 + K_2 + \dots + K_n} \quad (1.2.),$$

де K_n – кількість отриманих балів, що дорівнює n ;

v_n – вагомість отриманого балу, що дорівнює n ;

$N = 1 \dots 12$.

Наприклад:

Учень отримав з української мови такі оцінки: 8, 8, 12, 10, 8, 10.

тоді

$K_1=0$

$K_2=0$

$K_3=0$

$$K4=0$$

$$K5=0$$

$$K6=0$$

$$K7=0$$

$$K8=3$$

$$K9=0$$

$$K10=2$$

$$K11=0$$

$$K12=1$$

а кваліметричний показник рівня навченості учня з української мови дорівнює:

$$P = (3 \times 0,66 + 2 \times 0,83 + 1 \times 1) / 6 = 0,7778.$$

Аналогічно підраховується кваліметричний показник рівня навченості з предметів у кожному класі, за загальним рівнем навченості всього класу, за рівнем навченості учнів кожного вчителя.

Для зручності доведення результатів навченості до самих учнів цей показник інтерпретується в документах як виражений в балах та рівнях.

Не менш важливим об'єктивним показником є інформація про вихованість учнів, стан їх здоров'я, участь у позашкільній освіті. Вона оновлюється два рази на рік. Постійно протягом всього року психологом відстежуються психологічні особливості учнів.

Вихованість учнів оцінюється в балах за п'ятибальною шкалою, кожен бал шкали теж вираховується, і має значення:

$$1 \text{ має вагомість: } 1/5=0,2;$$

$$2 \text{ має вагомість: } 2/5=0,4;$$

$$3 \text{ має вагомість: } 3/5=0,6;$$

$$4 \text{ має вагомість: } 4/5=0,8;$$

$$5 \text{ має вагомість: } 5/5=1.$$

Аналогічно показнику рівня навченості, рівень вихованості

підраховується за формулою (1.2).

Для рівня здоров'я та психологічних особливостей учнів кваліметричний показник не підраховується, це пов'язано з унікальністю цих даних для кожної особи, проте дані ці активно використовуються при аналізі.

П'ять разів на рік предметними методичними об'єднаннями розглядаються дані про результативність роботи вчителів кафедр.

Не таких динамічних змін зазнає показник росту педагогічної майстерності кадрів. Корекція в оцінках діяльності педагогів в рамках внутрішкільного контролю проводиться за потребою: після відвіданого уроку, при підготовці до атестації педагогічних працівників.

Отже, методологічними засадами дослідження є: філософські положення діалектичного взаємозв'язку й взаємозалежності явищ і процесів соціально-педагогічної дійсності; основні положення теорії систем і системного підходу до педагогічних процесів та явищ; принципи діалектико-матеріалістичного світогляду (науковості, історизму, діалектичної суперечності, єдності кількості й якості, розвитку тощо); провідні ідеї сучасної філософії й психології освіти; принципи і функції управління соціальними системами.

Для розв'язання поставлених завдань, здобуття вірогідних результатів, перевірки гіпотези на різних етапах роботи будуть використані теоретичні, емпіричні, статистичні методи дослідження, а також на основі кваліметричного підходу буде сформована електронна база даних.

Методологічна база дослідження базується на принципах науковості, історизму, принципах діалектичного матеріалізму, що доповнюються системним, функціональним та організаційним підходами, а також кваліметричним підходом до вивчення якості освіти, що лежить в основі створення електронних баз даних, запропонованих доктором педагогічних наук Г. Сльниковою.

3. Етапи розробки моніторингу

Основними етапами освітнього моніторингу є:

- збирання інформації про стан об'єкту і стан зовнішнього середовища;
- аналіз одержаної інформації;
- ухвалення управлінських рішень і видача командної інформації.

Моніторинг має три організаційних етапи:

– *підготовчий* (визначення параметрів, за якими буде досліджено роботу системи, розробка підходів до отримання інформації, визначення вагомості критеріїв та факторів); На першому – *підготовчому* – етапі розробки моніторингу, при співставленні показників рівня освітнього процесу з метою роботи закладу, одразу ж було враховано, що формою первинного узагальнення отриманої моніторингової інформації буде комп'ютерна обробка даних. В цей же час було розроблено систему введення даних, при цьому було враховано можливості учасників моніторингового процесу щодо кількості інформації, яку необхідно вводити в комп'ютер, перспективи навчання вчителів роботі з комп'ютером та програмою з метою спрощення введення даних і зменшення навантаження на операторів, секретаря, адміністративних працівників.

– *практичний* (збирання та узагальнення інформації про керований об'єкт). На *практичному* етапі розробки моніторингу ці показники корегувалися, розроблялися заходи щодо прискорення збору інформації та підвищення її точності й відповідності реальному стану освітнього процесу. На цьому етапі були відпрацьовані терміни передачі інформації, аналізу та

реагування на відповідні управлінські рішення, а також терміни та відповідальні особи стосовно контролю за виконанням цих рішень. З метою недопущення формального ставлення до моніторингових досліджень були розроблені циклограми реагування адміністративних працівників, психолога, керівників предметних методичних об'єднань і класних керівників. На цьому ж етапі було розроблено механізм розгляду питань, що постали в результаті моніторингових досліджень на нарадах при директорі, педагогічних радах, засіданнях предметних методичних об'єднань, співбесідах з учителями та учнями, виховних годинах в класах, батьківських зборах.

– *аналітичний* (аналіз зібраної інформації, вироблення управлінського рішення, спрямованого на корекцію процесу). На *аналітичному* етапі, що проходив через рік після запровадження комп'ютерного супроводу моніторингових досліджень в НВК № 19 м. Запоріжжя було розглянуто питання відповідності отриманої картини про стан освітнього процесу реальному стану, виявлено ступінь об'єктивності та адекватності підібраних показників, їх вплив на процес підвищення якості освіти та спрямування освітнього процесу на досягнення мети закладу. Аналізувалися також реальні можливості всіх учасників щодо користування отриманою з комп'ютерної бази даних інформацією.

Для побудови ефективної системи освітнього моніторингу необхідно визначити, які показники діяльності системи освіти найбільш важливі для управління [10, 19].

В управлінні школою прийнято виділяти, як мінімум, дві групи показників: загальні і специфічні. *Загальні показники* притаманні всім типам закладів, учнівським колективам. Наприклад, до загальних показників належать такі, як рівень навченості учнів з предметів базового компоненту. *Специфічні показники* мають вагомість тільки для конкретних учнівських колективів або на окремих етапах дослідження [24, 16].

При доборі показників діяльності системи по можливості повинні враховуватися такі властивості:

- стійкість показника протягом тривалого часу;
- реальність і об'єктивність показника;
- наявність обґрунтованих та наукових технологій оцінювання даного показника;
- збільшення навантаження всіх учасників моніторингового процесу при збиранні, узагальненні та аналізі інформації про даний показник.

Сукупність найбільш стійких та реальних показників розглядається як системоутворюючий фактор у цілому. Порівняння мети діяльності з її фактичною реалізацією дозволяє визначити конкретні шляхи корекції діяльності учасників педагогічного процесу на різних його етапах [27, 12].

Тимчасова характеристика педагогічної системи складається з трьох взаємопов'язаних періодів. Вони зумовлені віковими, індивідуально-психологічними особливостями розвитку дітей, введенням трьох ступенів середньої загальноосвітньої школи, які охоплюють 11-12 років спільної роботи школи й учня. Кожен ступінь вирішує свої специфічні завдання, але загальна спрямованість діяльності підпорядкована основній меті – розвитку особистості учня. На кожному ступені навчання доцільна діяльність сприяє накопиченню нових кількісних характеристик особистості і подальшому переходу їх у нові якісно-особистісні утворення [23].

Структурні компоненти системи освіти представлені двома підсистемами – керуючою (адміністрація, педагогічний колектив) і керованою (учнівський колектив), а також змістом, формами, методами і засобами педагогічної діяльності. Вирішальна роль належить керуючій підсистемі. Структура цієї підсистеми більшості загальноосвітніх навчальних закладів має чотири рівні управління.

Перший рівень – директор школи, призначений державним органом чи обраний колективом; керівники ради школи, учнівського комітету,

громадських об'єднань. Цей рівень визначає стратегічні напрямки розвитку школи.

Другий рівень – заступники директора школи, соціальний педагог, шкільний психолог, відповідальний за організацію суспільно-корисної праці, старші вожаті, помічник директора школи з господарської частини, а також органи та об'єднання, які беруть участь у самоуправлінні.

Третій рівень – вчителі, вихователі, класні керівники, що виконують управлінські функції стосовно учнів і батьків, дитячих об'єднань, гуртків у системі позакласної роботи.

Четвертий рівень – органи класного і загальношкільного учнівського самоуправління. Цей рівень свідчить про суб'єкт-суб'єктний характер стосунків між педагогами й учнями [5, 12-14].

Мета навчального закладу, умови його функціонування, структурні компоненти не існують самі по собі. Вони вплітаються у діяльність педагога і утворюють при цьому *функціональні компоненти* педагогічної системи, які представлені аналізом, плануванням, організацією, контролем. Функціональні компоненти внутрішкільного управління значною мірою визначаються структурно-функціональними компонентами педагогічного процесу [7, 3].

Таким чином, основними показниками діяльності ЗНЗ було визначено – рівень матеріально-технічного забезпечення, рівень кадрового забезпечення, рівень навченості учнів, динамічна група, до якої учні відносяться за такими показниками, як рівень активності самореалізації, рівень здоров'я, психологічні особливості [26, 7-11].

Створена таким чином система моніторингу охоплює всі основні процеси в навчальному закладі, є адаптивною, гнучкою і охоплює різні рівні управління:

- управлінську діяльність адміністрації школи (*адміністративний моніторинг*);
- як результат цієї діяльності – якість роботи вчителів, управлінську

діяльність їх у навчально-виховному процесі (*педагогічний моніторинг*);

– як результат – рівень навченості учнів та самоорганізація вчителів, діяльність учнів з самоуправління процесом засвоєння знань (*психологічний моніторинг*);

– як результат – рівень та якість вихованості учнів і рівень їх активності в культурно-виховних заходах та позашкільній освіті, що має велике значення для адаптації в оточуючому середовищі.

При формуванні загальної оцінки кожного напрямку враховуються рівні можливостей і результативності діяльності. Оцінювання рівнів проводиться за спеціально дібраними показниками, які роками можуть вироблялися в навчальному закладі і були взяті за основу при організації моніторингу [25, 2].

Однак, при такому підході до створення моніторингової системи ми зіткнулися з проблемою неоднозначного суб'єктивного підходу до оцінювання окремих показників.

Найменш динамічним є показник матеріально-технічного забезпечення закладу. Він корегується тільки на початку навчального року, зміни в показниках у цьому напрямку вносяться за необхідності.

Також на початку навчального року вносяться суттєві корективи в робочі навчальні плани, тарифікацію педагогічних працівників, робочий план закладу і статистичну інформацію про учнів та педагогів школи.

Таким чином, отримана та проаналізована на відповідному рівні моніторингова інформація починає слугувати керівництвом до дії. Оперативно за результатами аналізу інформації у навчальному закладі плануються корекційні заходи, планується поточний контроль. Спираючись на результати моніторингових досліджень, складається план роботи школи на навчальний рік, плани роботи підрозділів школи, плануються методичні заходи, навчання педагогічних працівників, пишуться накази, розпорядження, рекомендації, поради.

Отже, освітній моніторинг – це цілеспрямоване, спеціально

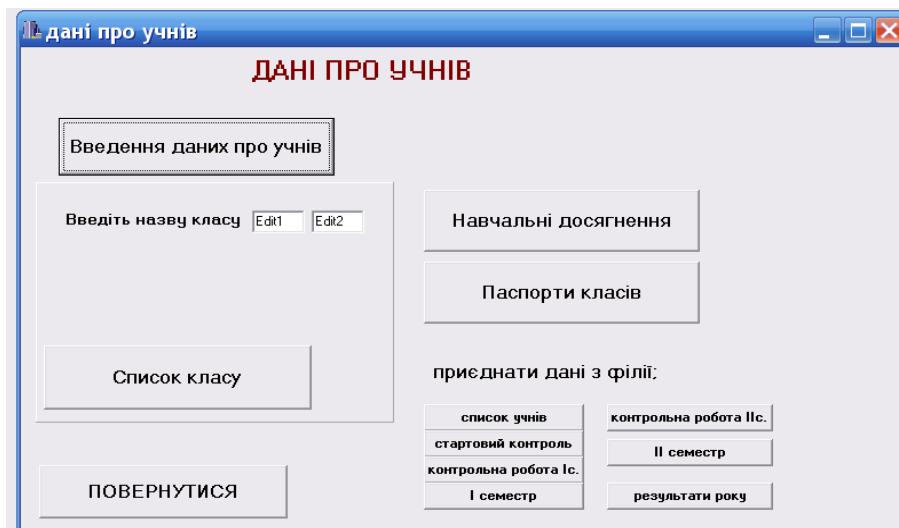
організоване безперервне стеження за функціонуванням і розвитком освітнього процесу, його окремих елементів з метою своєчасного ухвалення адекватних управлінських рішень на основі аналізу зібраної інформації і педагогічного прогнозу.

4. Система проведення учнівського моніторингу за допомогою комп'ютерної бази даних.

Однією з важливих складових частин комп'ютерної бази даних є найбільш повна інформація про учнів навчального закладу. При супроводі бази даних дуже важливим є момент отримання оперативної інформації.

❖ Дані про учнів ЗНВК №19.

Для цього в базу даних повинні бути внесені відомості за такими параметрами:

- прізвище, ім'я та по батькові учня;
- число, місяць та рік народження;
- стать;
- клас;
- домашня адреса, телефон;
- ПІБ батьків дитини та місце їх працевлаштування;
- профіль навчання;
- номер особової справи;
- серія та номер свідоцтва про народження або паспорта;
- ідентифікаційний код;
- група здоров'я.

Введені дані мають такий вигляд:

Прізвище	Ім'я	По батьку	ст.	нар.	на	нар.	вулиця	№	телефон	ПП бать	працює в	ПП мате	в працює	сем. сиг.	клас	назва		
1	Божков	Руслан	Васильович	м	16	8	2000	Військбзд	89 38 721-45-32	-/-	Василь М не працює	-/-	Наталія І ЗНБК №19 повар			3 а		
2	Васильченко	Егор	Олександрович	м	15	5	2000	Військбзд	83 8	-/-	Олександр пенсіонер	-/-	Олена Ан дитячий садок № 33 вихо			3 а		
3	Гончаренко	Дар'я	Андрійович	д	15	4	2000	Військбзд	85 19 226-29-73	-/-	Андрій М НДЕКЦ при Ч	-/-	Наталія І Мотор Сін УГТ інженер-те			3 а		
4	Єфименко	Микита	Олександрович	м	13	2	2000	Військбзд	84 68 227-00-91	-/-	Олександр Запорізький	-/-	Людмила вт. лікарня зам.гол. бухга			3 а		
5	Жарикова	Анастасія	Юрійович	д	26	7	2000	Молодогварді	65 76-95-135	Бінчев	Юрій Г нафтогазпро	-/-	Любов В за домогосподарка			3 а		
6	Зіза	Олег	Сергійович	м	16	8	1999	Військбзд	60 7			-/-	Вертепна Оле реалізатор			3 а		
7	Іщенко	Владислав	Віталійович	м	21	12	1999	Курчатова	24	-/-	Віталій В с ЗТМК Апарат	-/-	Оксана А домогосподарка			3 а		
8	Кобрина	Анастасія	Ігорівна	д	15	10	2000	Політаєва	41	-/-	Ігор олек. вантажник	-/-	Олена Ві домогосподарка			3 а		
9	Курос	Юлія	Костянтинівна	д	28	11	1999	Військбзд	97 66			-/-	Неля гри Міг-ремонт			98 а		
10	Коновалова	Анастасія	В'ячеславівна	д	25	11	1999	Карбишева	25	68-62-82	-/-	В'ячеслав НК Альянс Д	-/-	Лариса В домогосподарка			3 а	
12	Кузнецов	Данило	Юрійович	м	19	10	2000	Військбзд	89 51			-/-	Юрій Серг ТОВ Славуга	-/-	Галина О ТОВ Самжита			3 а
13	Ковалик	Анастасія	Юрійович	д	5	1	2000	провулок Буд.	4			-/-	Юрій Іван різнорабочий	-/-	Марина В домогосподарка			3 а
14	Левон	Давид	Володимирович	м	14	2	2000	Стартова	20	226-29-43		-/-	Володимир КБ Прогрес	-/-	Світлана домогосподарка			3 а
15	Левченко	Ганна	Романівна	д	23	2	2000	Військбзд	85 16			-/-	Оксана Г завод Комуняр			3 а		
16	Михайлина	Кристина	Володимирівна	д	13	3	2000	Військбзд	2 1			-/-	Володимир ПП водій			3 а		
17	Протосеня	Наталія	Миколаївна	д	5	10	1999	Незалежност	6 1			-/-	Юлія Оекі ТОВ Агротрейд муляр			3 а		
18	Сечіна	Анастасія	Сергіївна	д	2	11	1999	Військбзд	93 25			-/-	Сергій Віт УМВД	-/-	Ганна Ол Мотор-Сін			3 а
19	Слонська	Валерія	Олександрівна	д	3	12	1999	Військбзд	91 4 721-44-78	Шевць	Артем завод Запоро	-/-	Світлана домогосподарка			3 а		
21	Старченко	Віталій	Віталійович	м	25	4	2000	Незалежност	1 2а			-/-	Віталій М маслوبيйка	-/-	Тетяна Ві ОАО хлібозавод №3			3 а
22	Толмачов	Юрій	Олегович	м	28	5	1999	провулок Будай	5			-/-	Наталія І Міг-ремонт			3 а		
23	Шкарупа	Вероніка	Євгенівна	д	14	1	2000	Військбзд	85 85 226-29-27	-/-	Євген Ми ПП Стройком	-/-	Надія Ол дитяча школа мистецтв М			3 а		
24	Шетініна	Анастасія	Романівна	д	29	2	2000	Військбзд	103 41			-/-	Роман О охорона	-/-	Марина В котельна на Уральських			3 а
25	Щербачов	Юрій	Михайлович	м	22	8	1998	Військбзд	97 17			-/-	Сидир Василь ПП Аквафонт	-/-	Інна Ігорії домогосподарка			98 а
26	Теслюк	Кирило	В'ячеславович	м	25	5	2000	Військбзд	88 75			-/-	В'ячеслав ВАТ "Містбуд"	-/-	Ірина Іван домогосподарка			3 а

За допомогою фільтрів, ці дані можна використовувати як алфавітний довідник, здійснювати пошук за статтю, за роком народження, за місцем проживання, за місцем працевлаштування батьків, за станом здоров'я тощо, для формування звітів по ЗНЗ.

При цьому списки класів формуються автоматично и можуть мати такий вигляд:

№	А	В	С	Д	Е	Ф	Г	Н	І	К	Л
1	Список										
2	учнів 3 б класу ЗНБК №19										
3											
4	Прізвище	Ім'я	По батькові	дата народження			домашня адреса			вік	хл/дів
день				місяць	рік	вулиця	дом	кв			
6	Буглак	Владисав	Вікторович	4	4	1998	Никопольская	5	2	9	м
7	Гавриленко	Анастасія	Геннадіївна	14	7	1999	Військбзд	84	27	8	д
8	Головащенко	Вероніка	Олексіївна	7	3	1999	Військбзд	73	5	8	д
9	Грекало	Наталія	В'ячеславівна	12	11	1998	Військбзд	41	4	9	д
10	Гринцак	Артур	Вікторович	20	11	1998	Військбзд	95	15	9	м
11	Гулієва	Лала	Амінагаївна	9	4	1998	Гризодубова	5		9	д
12	Іванова	Вікторія	Сергіївна	8	2	1999	Радищева	24		8	д
13	Кабишев	Олексій	Андрійович	20	4	1998	Військбзд	41	1	9	м
14	Кобец	Анна	В'ячеславівна	30	8	1998	Гризодубова	21		9	д
15	Малоштан	Карина	В'ячеславівна	15	5	1999	Військбзд	95	28	8	д
16	Мирошников	Руслан	Сергійович	1	8	1999	Військбзд	98	26	8	м
17	Нечиталюк	Андрій	Сергійович	14	3	1999	Військбзд	97	23	8	м
18	Носко	Єкатерина	Андріївна	9	11	1999	Військбзд	92	47	8	д
19	Пермякова	Ольга	Максимівна	21	11	1998	Військбзд	87а	46	9	д
20	Прокопович	Ростислав	Дмитрович	15	10	1999	Військбзд	71	20	8	м
21	Сергєєва	Марина	Станіславівна	12	10	1999	с/х "Днепровский"	1	2	8	д
22	Сергєєва	Тетяна	Сергіївна	25	1	1998	с/х "Днепровский"	6	2	9	д
23	Смолін	Олександр	Олексійович	10	1	1999	Військбзд	78	8	8	м
24	Харитоненков	Ілля	Андрійович	2	8	1999	Джамбучла	7		8	м
25	Харчук	Ілона	Миколаївна	16	1	1999	Политаєва	39		8	д
26	Шкодін	Олександра	Миколаївна	10	10	1999	Військбзд	100	7	8	д
27	Штейнле	Віталій	Володимирович	7	8	1999	Військбзд	99	52	8	м
28	Шляпіна	Вікторія	Олександрівна	16	1	1999	Стартова	6		8	д
29	Нікулін	Олексій	Олександрович	18	10	1997	Військбзд	94	43	10	м
30	Ланг	Валерій				1997				10	м
31	Биков	Сергій	Юрійович	7	7	1998	Молодогвардійськ	37		9	м
32											
33											
34	Класний керівник										
35											

Також автоматично формується мережа класів ЗНЗ

	A	B	C	D	E	F	G	H
Рух учнів НВК 19								
клас	На початок року	вибуло	прибуло	на кінець I семестру	вибуло	прибуло	На кінець року	
всього 1а								
всього 1б								
всього 1аф								
всього 1бф								
ВСЬОГО 1 класи								
всього 2а	25			25			25	
всього 2б	24			24			24	
всього 2аф	24			24			24	
всього 2бф								
ВСЬОГО 2 класи	73			73			73	
всього 3а	25			25			25	
всього 3б	26			26			26	
всього 3аф	25			25			25	
всього 3бф								
ВСЬОГО 3 класи	76			76			76	
всього 4а	23			23			23	
всього 4б	24			24			24	
всього 4аф	21			21			21	
всього 4бф	20			20			20	
ВСЬОГО 4 класи	88			88			88	
Печаткові класи	237			237			237	
всього 10а	41			41			41	
всього 10б								
всього 10аф	20			20			20	
всього 10бф								
ВСЬОГО 10 класи	61			61			61	
всього 11а	16			16			16	
всього 11б	26			26			26	
всього 11аф	22			22			22	
всього 11бф								
ВСЬОГО 11 класи	64			64			64	
Всього 10-11	125			125			125	
ВСЬОГО по школі	684			684			684	
дівчат	331			331			331	
хлопців	353			353			353	

та звіти про віковий склад учнів

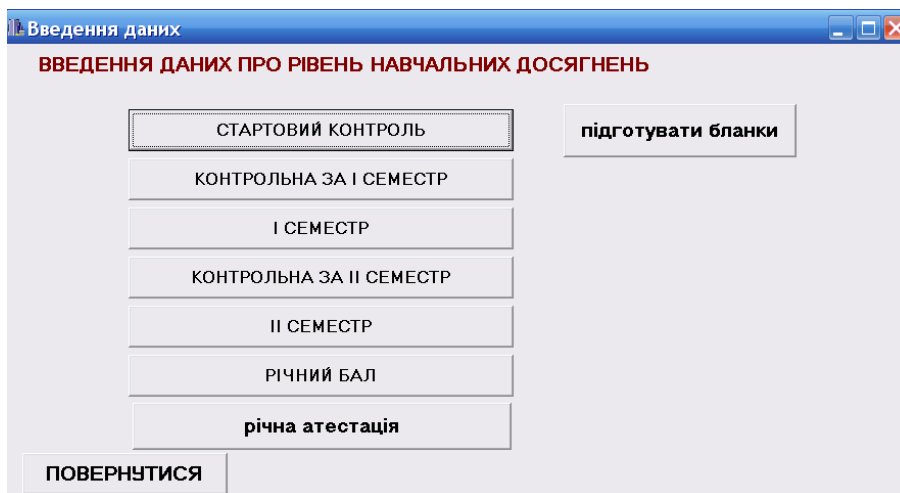
	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T
1	Віковий склад учнів																			
2																				
3																				
4	клас	рядок	всього	у 5 років	у 6 років	у 7 років	у 8 років	у 9 років	у 10 років	у 11 років	у 12 років	у 13 років	у 14 років	у 15 років	у 16 років	у 17 років	у 18 років	кількість класів		дівчат
5	всього учні	1	722	6	58	64	96	73	77	60	72	52	91	45	27	1		34		327
6	1-й клас	2	92	6	56	6							24					4	1-й клас	46
7	2-й клас	3	69		2	52	15											3	2-й клас	27
8	3-й клас	4	74			6	56	10	2									3	3-й клас	33
9	4-й клас	5	91				25	43	23									4	4-й клас	47
10	5-й клас	6	62					20	30	11				1				3	5-й клас	30
11	6-й клас	7	72						22	34	16							3	6-й клас	31
12	7-й клас	8	67							15	39	12	1					3	7-й клас	27
13	8-й клас	9	61								17	33	11					3	8-й клас	26
14	9-й клас	10	30									6	23	1				3	9-й клас	20
15	10-й клас	11	47									1	31	13	2			2	10-й клас	25
16	11-й клас	12	57											31	25	1		3	11-й клас	15
17	12-й клас	13																		12-й клас
18	3 рядка	14	327	1	29	27	45	38	31	27	31	19	54	20	5					
19																				
20																				
21																				
22																				
23																				
24																				
25																				
26																				
27																				
28																				
29																				

Отриманні таким чином статистичні дані корегуються класними керівниками при внесенні навчальних досягнень учнів. Наприкінці року учні автоматично будуть переведені до наступного класу, всі відомості про них

зберігаються в базі даних.

❖ Моніторинг навчальних досягнень учнів ЗНВК №19.

Для проведення моніторингу навчальних досягнень учнів в навчальному закладі використовується вісім показників:

- результати досягнень учня за попередній рік (автоматично формуються програмою);
- результати стартового контролю;
- проміжні результати в середині I семестру (це може бути результат контрольної роботи або тематичного оцінювання);
- бал за I семестр;
- проміжні результати контролю в середині II семестру;
- бал за II семестр;
- бал за рік;
- результати державної підсумкової атестації у випускних класах.

За даними основних предметів автоматично підраховується переважний рівень учня та формується паспорт навчальних досягнень класу. Всі дані подаються автоматично пофарбованими у відповідні кольори, що робить їх легкими для сприйняття, так червоним кольором виділені оцінки високого рівня, зеленим — достатнього рівня, синім – середнього рівня і не зафарбовується початковий рівень навчання.

навченості.

Список учнів НВК 19, що знизили загальний рівень навчання									
За результатами контролю в I сем					За результатами першого семестру				
k	fam	im	r1	r2	kl	fam	im	r1	r2
3 а	Шкрябло	Володимир	■	■	5 а	Корнієнко	Владислав	■	■
3 б	Шелепа	Богдан	■	■	6 б	Бринза	Діана	■	■
4 а	Крутоус	Світлана	■	■	7 а	Московець	Анастасія	■	■
4 б	Лазарев	Артем	■	■	8 а	Прамм	Катерина	■	■
5 б	Биховський	Євген	■	■	8 а	Прецер	Микита	■	■
5 б	Захарова	Катерина	■	■	8 а	Ємельянов	Сергій	■	■
6 а	Тюпа	Катерина	■	■	8 а	Кушнір	Богдан	■	■
7 а	Тараканова	Катерина	■	■	8 б	Родіна	Анастасія	■	■
7 а	Шляпін	Андрій	■	■	10 а	Фурсенко	Ольга	■	■
8 а	Кочкіна	Ксенія	■	■	11 а	Ісавердян	Тігран	■	■
8 в	Толкачов	Олександр	■	■					
8 в	Чепурко	Ольга	■	■					
9 а	Кочатков	Олексій	■	■					
9 а	Фралов	Ілля	■	■					
9 б	Єжова	Ольга	■	■					
9 б	Шаркова	Юлія	■	■					
9 б	Шевченко	Дмитро	■	■					
11 а	Бірюков	Єгор	■	■					

З метою відстеження роботи предметних кафедр та вчителів-предметників формуються списки тих учнів, які знизили рівень навченості більше як на 2 бали з окремих предметів і потребують додаткової уваги вчителів-предметників.

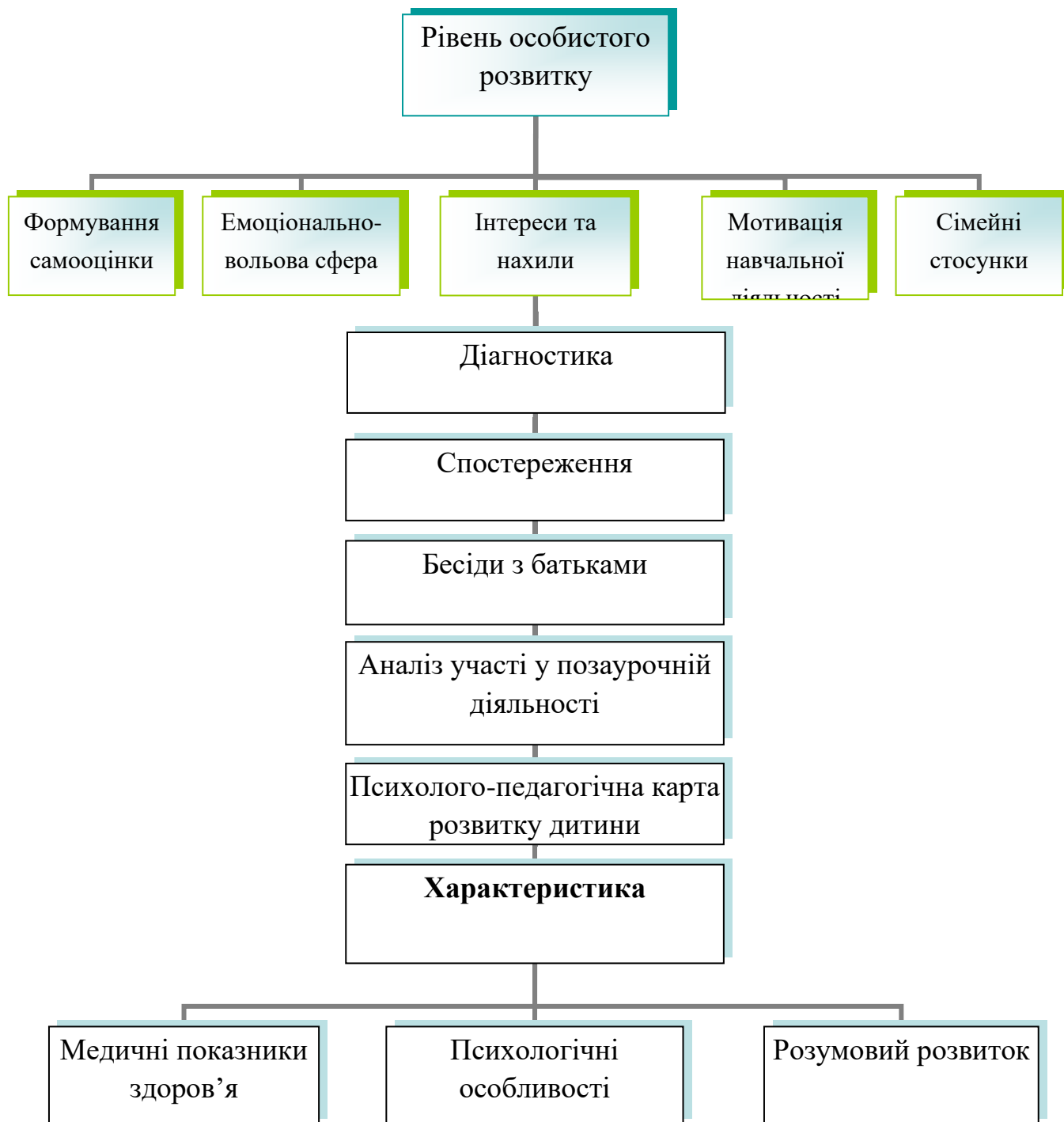
Список учнів, що знизили рівень навчання з окремих предметів за результатами I семестру				
	прізвище	ім'я	предмет	викладач
8 а	Назарова	Аліна	геометрія	Горська
8 а	Нестеренко	Тетяна	алгебра	Горська
8 а	Нестеренко	Тетяна	геометрія	Горська
8 а	Прамм	Катерина	алгебра	Горська
8 а	Прамм	Катерина	геометрія	Горська
8 а	Прецер	Микита	іноземна мова	Ляшевич
8 а	Прецер	Микита	українська мова	Зеленіна
8 а	Прецер	Микита	українська літерату	Зеленіна
8 а	Череп	Галина	українська мова	Зеленіна
8 а	Южно	Оксана	література	Мамочкіна
8 а	Зінкова	Юлія	алгебра	Горська
8 а	Зінкова	Юлія	геометрія	Горська
8 а	Балаян	Інна	література	Мамочкіна
8 а	Балаян	Інна	алгебра	Горська
8 а	Ємельянов	Сергій	алгебра	Горська
8 а	Ємельянов	Сергій	геометрія	Горська
8 а	Кушнір	Богдан	алгебра	Горська
8 а	Кушнір	Богдан	геометрія	Горська
8 б	Бабекін	Володимир	російська мова	Велікодна
8 б	Блоха	Дмитро	українська літерату	Харенко
8 б	Іванова	Олена	література	Велікодна
8 б	Родіна	Анастасія	фізика	Ревенько
8 б	Храмова	Єлізавета	українська мова	Харенко
8 б	Чулкова	Христина	українська мова	Харенко
8 б	Чулкова	Христина	фізика	Ревенько

Поряд з назвою предмету в списку зазначається прізвище вчителя, що спрощує планування корекційної роботи. Списки учнів, що потребують додаткової уваги, беруться на контроль адміністрацією закладу та класним керівником.

Також комп'ютерна база автоматично формує списки учнів, що

В паспорт особистісного розвитку входять:

- аналіз стану здоров'я дітей;
- розподіл за групами здоров'я;
- психологічні особливості (темперамент, інтроверсія, психологічна стійкість);

- аналіз рівня психічних процесів (увага, пам'ять, мислення);
- рівень інтелектуальних здібностей;
- аналіз рівня вихованості учнів;
- переважний рівень навчальних можливостей;
- рівень самореалізації учня, його соціальна активність;
- ставлення батьків до навчально-виховного процесу.

Первинне внесення таких даних здійснюють шкільний лікар, соціально-психологічна служба та класний керівник. Далі ці відомості відображаються у паспорті особистісного розвитку, також комп'ютерна програма автоматично розподіляє учнів класу на динамічні групи.

Моніторинг психологічних особливостей учнів допомагає в реалізації виховної мети ЗНВК №19: формування конкурентно здібної творчої особистості, яка спроможна до самовизначення, до самореалізації та самовдосконалення, з врахуванням індивідуальних особливостей кожного за принципом диференційованого підходу в вихованні, навчанні та розвитку.

Завдання виховної роботи:

- Вивчити індивідуальні особливості кожного учня, його інтереси та потреби.
- Орієнтувати кожного учня на розвиток його нових психологічних можливостей: проектування особистості, організація та керування процесом її розвитку.
- Виховувати позитивні риси характеру: обов'язковості, чесності, організованості, доброти, щирості, поваги до старших, співпереживання, вимогливості до себе.
- Залучити до виховання учнів їхніх батьків, громадськість.
- Розробити алгоритм дій адміністрації, класного керівника, педагога-організатора, органу самоврядування щодо реалізації диференційованого процесу кожного учня на основі створення динамічних груп.

Характеристика динамічних груп:

Перша динамічна група

«Позитивно – мотивована група з акцентом на суспільно-особистісне затвердження»

Найбільш активні учні, які прагнуть до використання всіх можливостей для свого всебічного розвитку. У них яскраво виражена потреба в пізнавальній діяльності, прагнення вести суспільну роботу, бажання приносити користь працею, використовувати свої інтереси на користь колективу. За ними йдуть учні.

Друга динамічна група

«Позитивно-мотивована група з акцентом на особистісно - суспільне затвердження»

Група з обраним відношенням до позаурочних занять. Вони більш вибірково відносяться до змісту і форм позаурочної діяльності. В них більш яскраво виражені інтереси до спорту, мистецтва, технічної творчості. Найменшу увагу вони приділяють обов'язковим навчальним заняттям.

Третя динамічна група

«Пасивно – мотивована група»

Школярі з пасивно спостерігаючим відношенням до позаурочної діяльності. В цій діяльності вони виконують роль пасивних слухачів, спортивних вболівальників, формальних виконавців. До школи їх залучає не сам предмет знань, а спілкування з товаришами.

Четверта динамічна група

«Негативно-мотивована група» (група ризику)

Група школярів з негативним відношенням до позаурочних занять. Це педагогічно занедбані діти, учні, які прагнуть «вільного життя» без педагогічного контролю вдома, на вулиці.

Додаток «Критерії розподілу учнів на динамічні групи»

Згідно критеріїв вивчення особистості за параметрами, кожен класний керівник представляє свій учнівський колектив за розподілом на динамічні групи. Комп'ютерна база даних автоматично здійснює розподіл учнів на динамічні групи.

Всі зібрані дані відображаються комп'ютерною програмою у «Паспорті особистісного розвитку класу», що є джерелом інформації для кожного педагога щодо організації диференційного підходу у виховному процесі.

Зразок паспорта особистісного розвитку класу.

Паспорт особистісного розвитку учнів 6-А класу ЗНВК №19

Прізвище	Ім'я	група здоров'я	тип захворювання	рівень здібностей	рівень навчальних досягнень						рівень активності самореалізації	рівень вихованості	психологічні особливості			відношення батьків до НВП	динаміч на група
					п	с	к	і	с	р			темперамент	інтраверсія	психологіч на стійкість		
Бідний	Олег	III подг + ЛФК	ДЖВП, пл	середній	7	6	7	7			2,00	3,9	флегматик	інтраверт	середня емоційна стійкість	пасивний	II
Блохіна	Юлія	II осн	спазма акком.	високий	9	9	9	9			2,00	4,5	флегматик	інтраверт	середня емоційна стійкість	активний	II
Бочаров	Олексій	I осн		низький	4	4	4	4			1,50	3,6	сангвінік	екстраверт	висока емоційна стійкість	пасивний	III
Дранов	Дмитро	II подг	сходящ.косо гл.	високий	7	6	7	7			2,00	3,7	флегматик	інтраверт	середня емоційна стійкість	активний	III
Єгорченков	Олексій	I осн	астигматизм	високий	8	5	7	8			2,00	3,8	сангвінік	екстраверт	висока емоційна стійкість	активний	III
Жила	Володимир	I осн		високий	8	7	8	7			2,00	4,0	сангвінік	екстраверт	середня емоційна стійкість	активний	II
Затуливітер	Тамара	I осн		високий	1	1	1	1			2,50	4,6	сангвінік	екстраверт	середня емоційна стійкість	активний	I
Зубкова	Христіна	I осн		високий	1	0	10	0			2,00	4,8	сангвінік	екстраверт	висока емоційна стійкість	активний	I
Каніщев	Олександр	II осн	пищ.алерг.	високий	7	6	7	6			2,00	3,9	холерик	екстраверт	середній нейротизм	пасивний	II
Кузовкіна	Анастасія	II осн + ЛФК	пл	високий	9	9	9	9			2,00	4,6	сангвінік	екстраверт	середня емоційна стійкість	активний	II
Кузьмов	Іван	I осн		високий	1	1	11	1			2,00	4,8	меланхолік	інтраверт	високий нейротизм	пасивний	I
Лобачова	Лілія	II осн	нар. зрення	низький	9	8	8	9			2,00	4,6	холерик	екстраверт	середній нейротизм	активний	I
Мішкова	Ангеліна	I осн		високий	8	8	8	8			2,00	4,2	меланхолік	інтраверт	середній нейротизм	активний	II
Павелько	Яна	I осн		високий	9	8	8	8			2,00	4,4	холерик	екстраверт	середній нейротизм	активний	I
Пеньков	Дмитро	II подг	ангеометр. обшир. гематома	низький	8	6	7	7			2,00	4,4	флегматик	інтраверт	середня емоційна стійкість	активний	III

Ця інформація є конфіденційною для учнів та їх батьків. Користуватися нею може тільки класний керівник та адміністрація навчального закладу.

Медична служба школи за результатами досліджень дає рекомендації щодо стану здоров'я учнів.

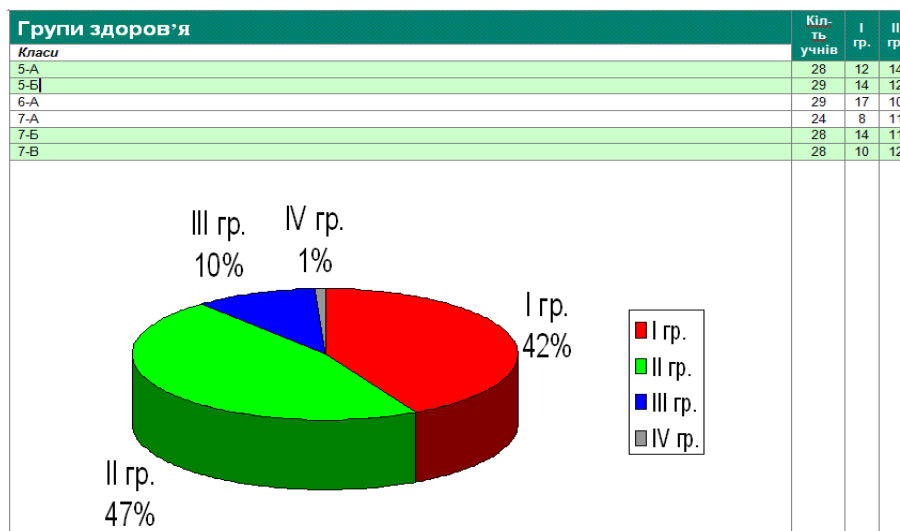
Кожного року в школі проводяться поглиблені огляди дітей лікарями – спеціалістами. Результати цих оглядів узагальнюються в карти здоров'я класу з індивідуальними рекомендаціями лікарів щодо навантажень. Всі педагоги зобов'язані керуватись ними під час роботи з дітьми як на уроці, так і в позаурочній діяльності.

***Аналіз стану здоров'я
учнів 6-А класу ЗНВК №19***

Прізвище, ім'я, по батькові учнів		Рекомендації лікаря
I група здоров'я		
1.	Сгорченко Олексій Андрійович	1. Загальний стіл №15. 2. Режим дня. 3. Профілактичні щеплення і реакція Манту згідно з наказом МОЗ України від 03.02.2006 №48. 4. Профілактичні засоби в міжсезоння (фітотерапія, ароматерапія, вітамінотерапія, люстра Чіжевського). 5. Закартування і оздоровлення влітку.
2.	Жила Володимир Володимирович	
3.	Затулівітер Тамара Олександрівна	
4.	Зубкова Кристина Олегівна	
5.	Кузьмов Іван Олегович	
6.	Мішкова Ангеліна Олександрівна	
7.	Павелько Яна Олексіївна	
8.	Сергєєв Олексій Дмитрович	
9.	Стельмах Олексій Олександрович	
10.	Стефанов Владислав Миколайович	
11.	Тріпчонок Владислав Сергійович	
12.	Хімченко Марія Валентинівна	
13.	Чміль Олег Олегович	
14.	Широкород Катерина В'ячеславівна	
15.	Юхник Юлія Юріївна	
16.	Яськова Катерина	
II здоров'я учнів		
17.	Бідний Олег Сергійович (Дискінізія жовчо - виводячих шляхів)	1. Дієта №5. 2. Режим дня, що шадить. Необхідний щоденний відпочинок 1-1,5 години, заняття фізкультурою в період ремісії – в основній групі. 3. Диспансерізація з проведенням протирецидивної терапії 2 рази на рік . 4. Профілактика ГРВІ у міжсезоння. 5. Щеплення за віком згідно з наказом №48 від 03.02.2006 р.
18.	Бочаров Олексій Олександрович (Дискінізія жовчо - виводячих шляхів)	
19.	Блохіна Юлія Володимирівна (Гіперметронія слабого ступеня обох очей)	1. Стіл 315. 2. Режим дня. 3. Консультація окуліста 2 рази на рік. 4. Корекція зору. 5. Розміщення за I-III партами.
20.	Дранов Дмитро Сергійович (Непостійна аккомодційна косоокість. Гіперметротичний астигматизм прямого типу).	

21.	Лобачова Лілія Володимирівна (Міонія)	
22.	Каніщев Олександр Ігорович (харчова алергі)	1. Стіл №15, вилучити з харчування алергени. 2. При загостренні - консультація алерголога. 3. Щеплення за віком згідно з наказом №48 від 03.02.2006 р.
23.	Кузовкіна Анастасія Сергіївна (плоскостопість)	1.Стіл №15. 2.ЛФК, УГГ. 3.Консультація ортопеда 1 раз на рік. 4.Підбір взуття. 5.Зниження фізичного навантаження.
24.	Тюпа Катерина Олексіївна (ПМК)	1.Стіл №15. 2. Режим дня, що щадить. Зниження фізичного навантаження. Необхідний відпочинок 1-1,5 години щодня. 3. Підготовча група з фізкультури. 4. Консультації й нагляд кардіолога і дільничного педіатра 2 рази на рік. 5. Профілактика інфекцій. 6. Щеплення за віком згідно з наказом №48 від 03.02.2006 р.
25.	Пеньков Дмитро Олександрович (Велика гемангіома лівої щоки, шиї та надпліччя. Анізотропія.	1.Стіл №15. 2.Режим дня . 3. Зниження фізичного навантаження, заняття у підготовчій групі з фізкультури. 4. Консультації хірурга і окуліста 2 рази на рік. 5. Щеплення за віком згідно з наказом №48 від 03.02.2006 р.
26.	Старченко Вадим Віталійович (Порушення постави, плоскостопість)	1.Стіл №15. 2. Режим дня. 3. ЛФК, підбір взуття. 4. Слідування за поставою на уроках. 5. Консультація ортопеда 1-2 рази на рік. 6. Щеплення за віком згідно з наказом №48 від 03.02.2006 р.

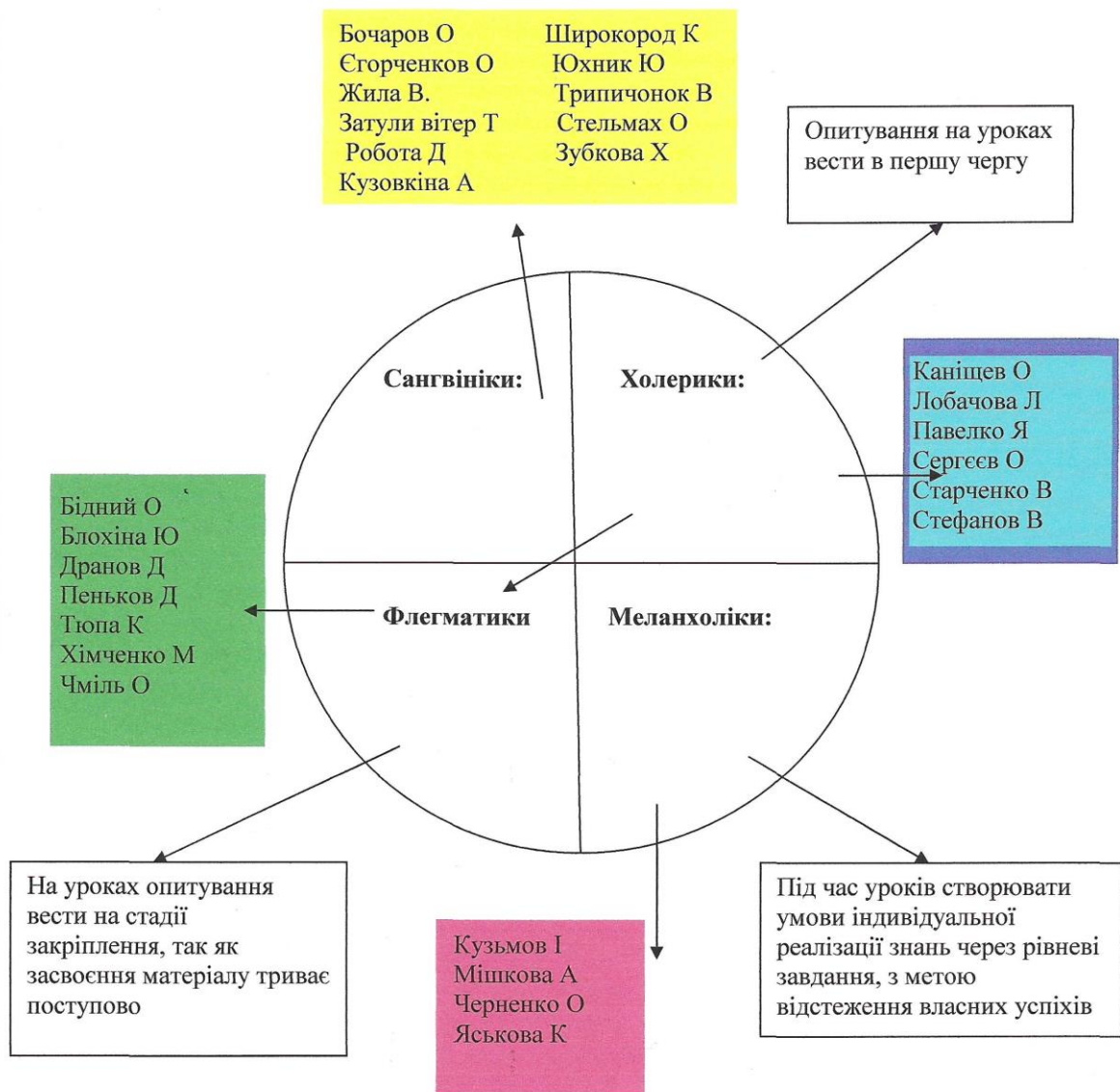
Комп'ютерна програма дозволяє відслідковувати групи здоров'я не тільки в рамках одного класу, а і школи взагалі.

Для побудови оптимальних стосунків у класі під час уроку чи у вільний час дуже важливо знати темпераменти своїх вихованців та наукові висновки щодо організації діяльності різних типів темпераментів та їх взаємодії. Педагог у своїй роботі користується картою темпераментів класу з рекомендаціями психологів.

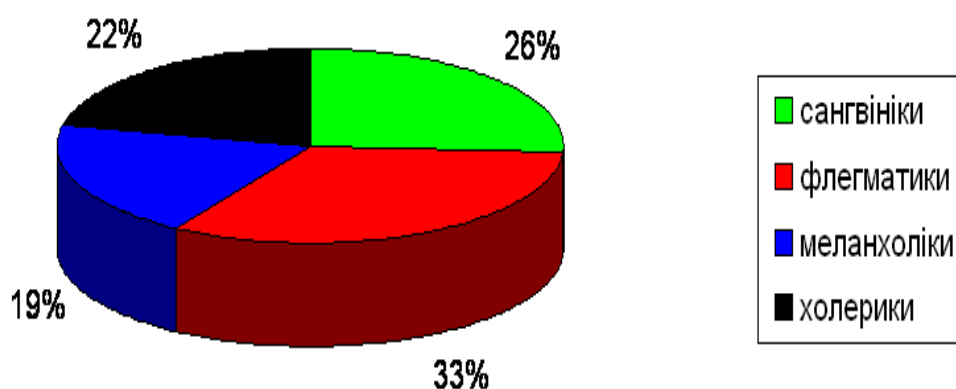
Карта темпераментів учнів 7 А класу

Не бажана взаємодія (обмежити взаємодію дітей у позаурочних заходах, урахувувати під час навчальної діяльності, роботи в групах, парах)

При потребі можна не обмежуватися рамками одного класу, а отримати узагальнену інформацію по школі:

Клас	сангвініки	флегматики	меланхоліки	холерики
5-А	8	7	4	9
5-Б	7	5	5	11
6-А	10	14	5	0
7-А	8	6	5	4
7-Б	1	8	6	5
7-В	6	11	3	4
8-А	7	5	10	8
8-Б	7	12	2	4
Всього	54	68	40	45

Психологічною службою на початку року проводяться обстеження кожного учня, визначається рівень психічних процесів: пам'яті, уваги, уяви, розвитку мови. Ці дані заносяться до комп'ютерної програми, а також до навчального паспорту класу. На малих педрадах та консультаціях психолог дає роз'яснення щодо вибору методів роботи з тим чи іншим учнем згідно вікових особливостей, готує рекомендації для індивідуальної роботи на уроках та у повсякденному житті кожної дитини.

Протягом року шляхом спостережень та діагностичної роботи

аналізується динаміка змін розвитку цих психічних процесів.

Аналіз розвитку уваги в учнів 6-А класу ЗНВК № 19

(жовтень-листопад 2006 р)

Методики Є.І.Рогова «Оцінка стійкості уваги»;

«Оцінка об'єму уваги» з використанням таблиць Горбова;

«Оцінка переключення уваги» з використанням таблиць Горбова-Шульте.

№	ПІБ	Довільна увага	Переключення уваги	Об'єм уваги
1	<i>Бідний Олег</i>	Н.С	С	В
2	<i>Блохіна Юлія</i>	Н.С	Н	Н
3	<i>Бочаров Олексій</i>	С	Д.Н	В
4	<i>Дранов Дмитро</i>	Н	В	Н
5	<i>Єгорченков Олексій</i>	С	В	В
6	<i>Жила Володимир</i>	Н.С	Н	С
7	<i>Затулівітер Тома</i>	В	С	В
8	<i>Зубкова Христина</i>	С	Н	Н
9	<i>Каніщев Олександр</i>	Н.С	Н	В
10	<i>Кузьмов Іван</i>	С	Н	С
11	<i>Кузовкіна Анастас</i>	С	Н	С
12	<i>Лобачова Лілія</i>	Н.С	С	Н
13	<i>Мішкова Ангеліна</i>	Н.С	Н	В
14	<i>Павелько Яна</i>	В	С	В
15	<i>Пеньков Дмитро</i>	Н.С	Д.Н	Н
16	<i>Робота Дар'я</i>	Н.С	Д.Н	В
17	<i>Сергєєв Олексій</i>	С	Н	В
18	<i>Старченко Вадим</i>	С	С	В
19	<i>Стельмах Олексій</i>	Н.С	Н	В
20	<i>Стефанов Влад</i>	Н.С	С	В

21	<i>Базуєв Владислав</i>	С	В	Н
22	<i>Тюпа Катерна</i>	В	В	В
23	<i>Хімченко Марія</i>	В	В	В
24	<i>Черненко Ольга</i>	В	С	С
25	<i>Чміль Олег</i>	Н	Д.Н	С
26	<i>Широкород Катя</i>	С	В	С
27	<i>Юхник Юлія</i>	С	С	С
28	<i>Яськова Катерина</i>	Н.С	Н	Н

Рекомендації для корекції уваги учнів.

Рівні: Нижче середнього, низький:

1. враховуйте час найбільшої ефективності уваги впродовж уроку.
Стійка увага зберігається з 8 до 23 хв. Уроку. Продуктивніше подавати мнемонічний матеріал саме в цей час.
2. Спостерігайте за зовнішніми виявами спрямованості уваги дитини.
Спрямовуйте її залежно від виду роботи.
3. Враховуйте, що в умовах тривалої концентрації на одноманітному слабкому подразнику виникає ефект коливання уваги. Періодично включайте в лекційний матеріал проблемні завдання, що потребують розумових зусиль.
4. Не відволікайте учнів, якщо ви дали завдання, що потребує концентрації уваги: не ходіть класом, не продовжуйте пояснень тощо.
5. Зосередженню уваги допоможе і просте запитання, яке ви можете поставити після відповіді дитини: «На яке запитання ти щойно відповідав?». Допомагає сконцентрувати увагу й просте повторення завдання.
6. Давайте більше завдань для роботи з підручником, оскільки єдиним організатором уваги в такій праці є зміст матеріалу, а не зовнішні чинники.
7. Вчасно використовуйте вправи на відпочинок.

Середній рівень:

1. Частіше використовуйте засіб взаємної перевірки письмових завдань, який сприяє концентрації уваги учнів.
2. Підкріплюйте увагу дітей через певні проміжки часу відповідними завданнями, оцінюючими судженнями тощо.
3. Враховуйте, що збільшення обсягу елементів, що сприймається, викликає зменшення уваги і навпаки.

Високий рівень:

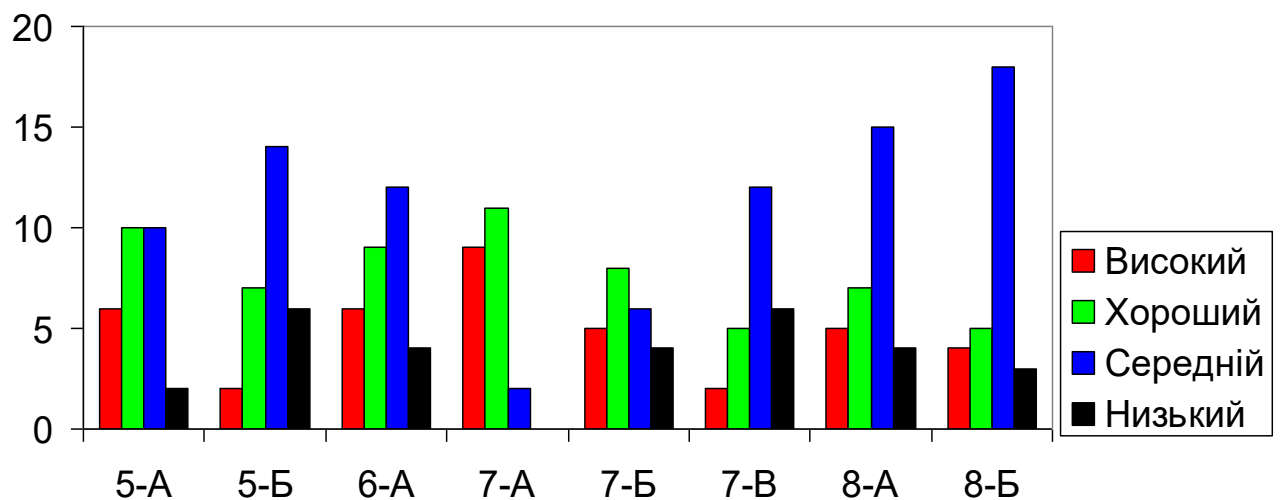
1. Враховуйте, що занадто частий перехід від однієї діяльності до іншої втомлює. Використовуйте розподіл уваги не більше, ніж на 2-3 об'єкти.
2. Частіше урізноманітнюйте форми роботи, завдання. Це активізує не тільки увагу, але і інші психічні процеси дитини.
3. Пам'ятайте, що нове і незвичне привертає увагу.

Психологічною службою разом з учителями проводиться діагностика розвитку в учнів здібностей аналізувати, комбінувати, планувати та розмірковувати. Це дає змогу спланувати індивідуальний шлях роботи для кожної дитини і дібрати необхідний рівень завдань, згідно з рівнем вмінь. Всі дані заносяться до комп'ютерної програми, аналізуються і коректуються за потребою.

Під рівнем вихованості розуміють ступінь сформованості найважливіших якостей особистості. Кожен показник вихованості оцінюється за рівнем його сформованості. При виведенні оцінки рівня вихованості учня враховується педагогічний інструментарій залучення учня до самооцінки. Система узгодження самооцінки з оцінкою дозволяє самому учню коректувати свої відношення зі світом, керувати собою, займатися самовихованням для досягнення кращого результату та успіху. Дані занесені до комп'ютерної програми. Динаміку рівнів вихованості можна спостерігати за допомогою діаграм.

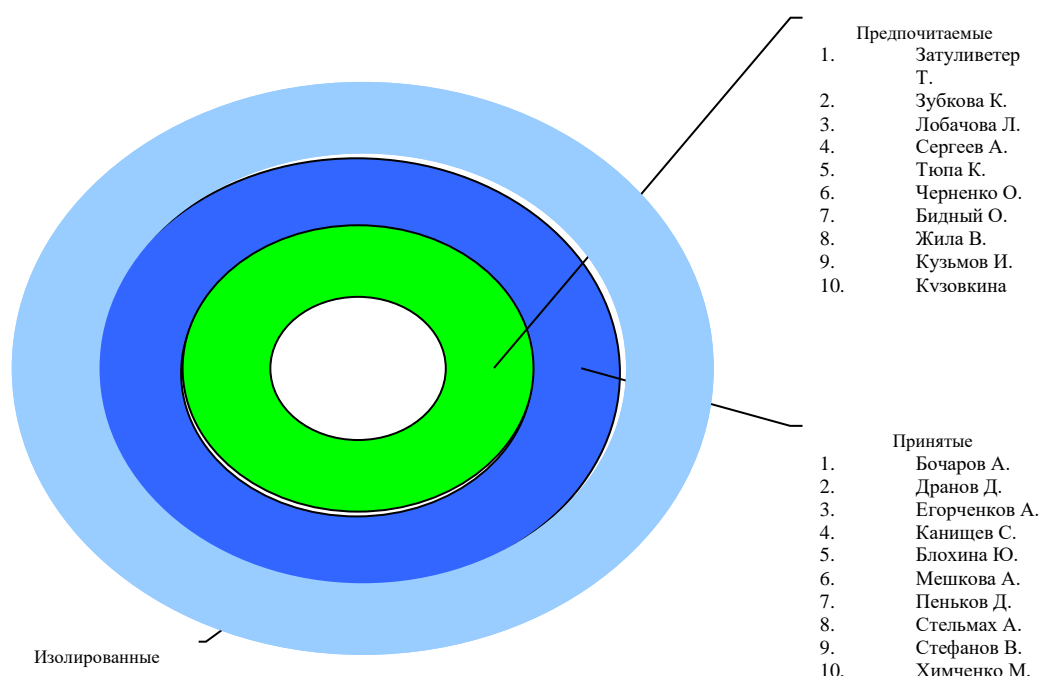
Рівні вихованості учнів

Клас	Кіл-сть учнів	Високий	Хороший	Середній	Низький
5-А	28	6	10	10	2
5-Б	29	2	7	14	6
6-А	31	6	9	12	4
7-А	22	9	11	2	-
7-Б	23	5	8	6	4
7-В	25	2	5	12	6
8-А	<u>31</u>	5	7	<u>15</u>	4
8-Б	30	4	5	18	3

Аналіз взаємовідносин учнів, без якого неможливе їх розуміння – важлива задача педагога. Психолог допомагає учителю визначити міжособистісні стосунки в класі для того, щоб допомогти доцільно розподілити й організувати спільну діяльність дітей з врахуванням індивідуального статусу в класі.

Визначення статусу учня в класі

Вся виховна робота в ЗНВК №19 планується за результатами психолого-педагогічної діагностики, попереднього прогнозування та на основі даних паспорта особистісного розвитку учнів класу. На основі визначення завдань складається план виховної роботи. Під час планування цієї роботи для кожного класу враховуються склад динамічних груп, вікові та індивідуальні особливості учнів, фактично існуючі умови та виховуюче середовище, можливості їх використання. В процесі планування передбачаються не тільки врахування усіх факторів та обставин, які позитивно можуть вплинути на процес спільної діяльності та спілкування, але й контроль та аналіз за процесом і результатами розвитку й вихованості, що забезпечуватиме інформацію про фактичний стан справ та даватиме змогу прийняти обґрунтовані управлінські рішення.

5. Кадри.

База даних навчального закладу містить великий обсяг статистичної інформації про вчителів. У лічені хвилини можна знайти інформацію про педагогічного працівника закладу.

The screenshot shows a web application interface for managing teacher data. It features several sections with buttons for various functions:

- Введення даних про вчителів** (Data entry for teachers)
- Заповнити тарифікацію** (Fill in tariffication)
- корегувати робочі навчальні плани** (Adjust working lesson plans), with sub-buttons for:
  - 1-4 класів (1-4 classes)
  - 5-7 класів (5-7 classes)
  - 8-9 класів (8-9 classes)
  - 10 класів (10 classes)
  - 11 класів (11 classes)
  - перенести години в тарифікацію (Move hours to tariffication)
- Створити звіти** (Create reports), with a grid of buttons:
  - Кількість вчителів (Number of teachers)
  - мережа класів на 1 вересня (Class network on 1 September)
  - результати мережі 1 вересня (Results of network 1 September)
  - Список вчителів у тарифікацію (List of teachers in tariffication)
  - мережа класів на 1 січня (Class network on 1 January)
  - результати мережі 1 січня (Results of network 1 January)
  - Навантаження вчителів (Teacher workload)
  - мережа класів на 1 квітня (Class network on 1 April)
  - результати мережі 1 квітня (Results of network 1 April)
  - Результати тарифікації (Tariffication results)
  - рух учнів (Student movement)
  - віковий склад (Age composition)
  - розшифровка (Decoding)
- ПОВЕРНУТИСЯ** (Return)

В базі даних зберігаються статистичні дані про педагогічних працівників, а саме:

- ПІБ вчителя, рік народження, освіта,
- який навчальний заклад закінчив, у якому році.
- педагогічний стаж.
- кваліфікаційна категорія.
- курсова перепідготовка.
- який предмет викладає, в яких класах.

За цими даними автоматично формується статистична звітність про педагогічних працівників закладу (за віком, за категоріями, за освітою, за стажем). Крім того, використання електронних таблиць надає можливості оперативно отримувати будь-які списки працівників.

ДАНИ ПРО ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Введення даних про вчителів

Заповнення тарифікації

Оцінка роботи педпрацівників

ПОВЕРНУТИСЯ

Аналіз відвіданих уроків

Всі зміни в даних про вчителів враховуються моментально в усіх звітах, що дозволяє в будь-який момент мати достовірну інформацію на поточний час, дозволяє бачити динаміку змін в статистичній інформації.

Відомості про педагогічних працівників НВК №19 Шевченківського району	
ВСЬОГО:	
вчителів:	78
з них мають основну роботу:	54
вихователів:	20
з них мають основну роботу:	20
За віком:	
до 30 років	6
30-40 років	13
40-50 років	18
50-55 років	7
більше 55 років	11
За категоріями:	
спеціалісти	33
II кваліфікаційної категорії	5
I кваліфікаційної категорії	10
вищої категорії	27
мають звання "старший вчитель"	12
мають звання " вчитель-методист"	4
мають звання " вихователь-методист"	5
За освітою:	
вища:	51
не закінчена вища	4
середня спеціальна	27
молодий спеціаліст	4

З метою удосконалення методичної роботи, в закладі в рамках внутрішкільного контролю щорічно проводиться оцінка та самооцінка методичного рівня кожного вчителя. За методикою доктора педагогічних наук Г. Єльнікової цей процес є дуже трудомістким і вимагає великої

кількості розрахунків. Тому в базі даних передбачено блок аналізу методичного рівня вчителів.

На початку року за допомогою анкетування всіх працівників закладу підраховуються коефіцієнти вагомості обраних критеріїв і факторів та створюється адаптивна модель педагогічної діяльності учителя.

		Анкета 1
Проранжуйте в порядку важливості		
Безперервна освіта		
Здійснення навчально-виховного процесу		
Документальне оформлення		
Підтримка шкільного укладу життя		
Суспільна активність		
найважливіше - 1		
менш важливе - 2		
...		
найменш важливе - 5		

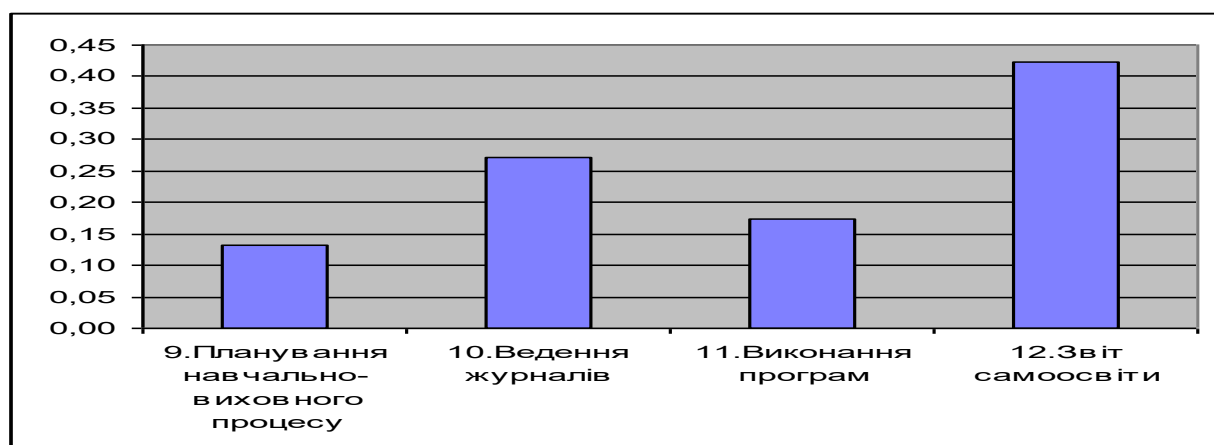
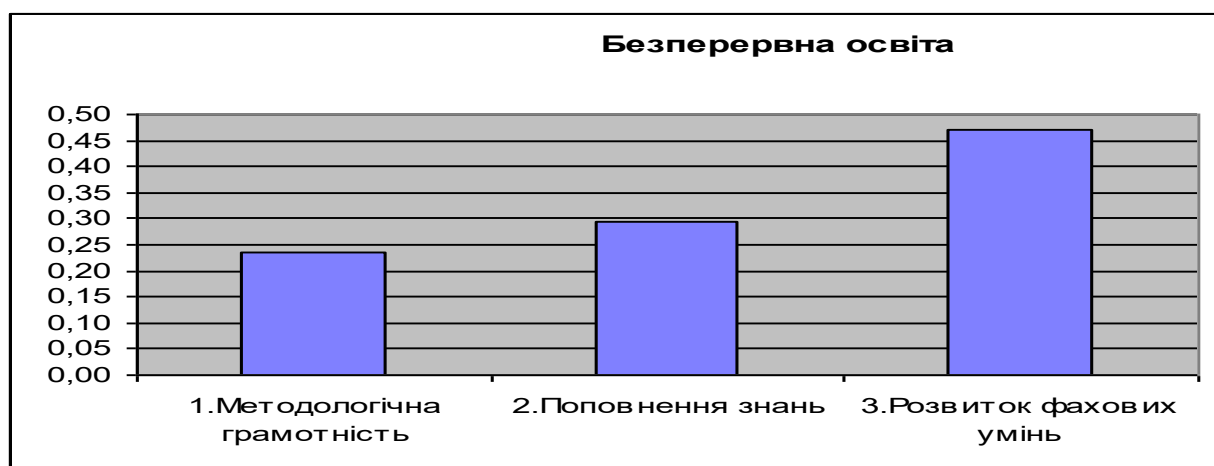
Проранжуйте в порядку важливості		Анкета 2
Безперервна освіта	1.Методологічна грамотність	від 1 до 3
	2.Поповнення знань	
	3.Розвиток фахових умінь	
Здійснення навчально-виховного процесу	4.Моделювання уроку	від 1 до 5
	5.Проведення уроків	
	6.Проведення предметних тижнів	
	7.Проведення підсумкових заліків	
	8. Позакласна робота з предмету	
Документальне оформлення	9.Планування навчально-виховного процесу	від 1 до 4
	10.Ведення журналів	
	11.Виконання програм	
	12.Звіт самоосвіти	
Підтримка шкільного укладу життя	13.Виконавча дисципліна	від 1 до 4
	14.Вмотивованість виконання	
	15.Збереження позитивного мікроклімату	
	16.Виявлення та розвиток творчої ініціативи	
Суспільна активність	17.Участь у методичних тижнях	від 1 до 5
	18.Участь у професійних конкурсах	
	19.Участь у семінарах, практикумах	
	20.Участь у педрадах	
	21.Участь у роботі МО	

При цьому всі показники розраховуються і передаються в програму оцінки діяльності автоматично.

1	№ вчителя за списком	24	Хто оцінює				Самооцінка	<input type="button" value="▼"/>
2	самооцінка критеріїв вчителем	0,00 - критерій фактично не має проявлення;	0,25 - критерій має незначне проявлення;	0,50 - критерій проявляється в межах 40% -60% вимог;	0,75 - критерій проявляється в межах 61% - 75% вимог;	1,00 - критерій проявляється в межах 76% - 100% вимог.		
3	1.Методологічна грамотність	○	○	○	●	○	ЗБЕРЕГТИ РЕЗУЛЬТАТ	
4	2.Поповнення знань	○	○	●	○	○		
5	3.Розвиток фахових умінь	○	○	●	○	○		
6	4.Моделювання уроку	○	○	○	●	○		
7	5.Проведення уроків	○	●	○	○	○		
8	6.Проведення предметних тижнів	○	○	○	●	○		
9	7.Проведення підсумкових заліків	○	○	○	○	●		
10	8. Позакласна робота з предмету	○	○	●	○	○		
11	9.Планування навчально-виховного процесу	○	●	○	○	○		

Вироблені таким чином показники вагомості критеріїв та факторів дозволяють оцінити методичний рівень кожного вчителя з урахуванням головної мети закладу, враховуючи думку всього колективу.

Розрахунок вагомості факторів та критеріїв кваліметричного стандарту діяльності вчителів ЗШ №29																										
№ п/п	ПІП вчителя	Безперервна освіта			Здійснення навчально-					Документальне				Підтримка шкільного				Суспільна активність					Посада			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21				
17.	Єлькін А.В.	1	2	3	1	2	3	4	5	3	2	1	4	2	3	4	1	1	2	3	4	5	вчитель			
18.	Жидков Ю.М.	1	2	3	5	1	4	2	3	2	1	3	4	1	2	3	4	4	5	3	2	1	вчитель			
19.	Жидкова О.О.	1	2	3	1	2	4	5	3	1	4	2	3	3	4	2	1	3	5	4	2	1	вчитель			
20.	Зеленіна Г.В.	3	1	2	2	1	5	3	4	1	3	2	4	1	3	2	4	4	5	3	2	1	вчитель			
21.	Зубкова О.В.	1	2	3	2	1	4	3	5	2	3	1	4	1	2	3	4	1	5	4	3	2	вчитель			
22.	Кисіль О.С.	3	1	2	1	2	4	3	5	1	3	2	4	1	4	2	3	3	5	4	2	1	вчитель			
23.	Кокоріна О.М.	1	2	3	1	2	5	4	3	2	3	1	4	1	2	3	4	4	5	2	3	1	вчитель			
24.	Колногорова Л.О.	2	3	1	1	2	3	5	4	1	3	2	4	1	2	4	3	2	1	3	4	5	вчитель			
25.	Кравченко І.І.	2	1	3	2	1	5	3	4	3	2	1	4	1	4	2	3	4	1	2	5	3	вчитель			
26.	Краснова В.Л.	1	3	2	1	3	2	4	5	1	2	3	4	1	2	3	4	1	5	3	2	4	вчитель			
27.	Криницин В.О.	2	3	1	1	2	4	3	5	1	2	3	4	1	3	4	2	1	2	5	4	3	вчитель			

За виробленими параметрами проводяться самооцінка діяльності та оцінка діяльності вчителів представниками адміністрації, керівниками методичних об'єднань, іншими вчителями.

самооцінка критеріїв вчителем	Вчителі															
	Альбрехт	Андрійчшин:	Бей	Бейко	Белінська	Білокопитова	Бондаренко	Борисова	Буркот	Бутко	Буханіста	Велікодна	Верезовська	Вістратенко	Воїнова	
№ вчителя за списком	1	2	5	6	7	8	10	11	13	14	15	16	17	18	19	
1.Методологічна грамотність	1,00	0,75	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	0,75	1,00	0,25	1,00	1,00	1,00	1,00	
2.Поповнення знань	1,00	1,00	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	
3.Розвиток фахових умінь	0,75	0,75	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	0,25	1,00	1,00	1,00	1,00	
4.Модешовання уроку	1,00	0,75	1,00	0,75	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50	1,00	0,75	1,00	1,00	
5.Проведення уроків	1,00	0,50	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	
6.Проведення предметних тижнів	1,00	0,00	0,75	1,00	1,00	0,50	1,00	1,00	0,75	0,75	0,25	1,00	1,00	1,00	1,00	
7.Проведення підсумкових заліків	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	
8. Позакласна робота з предмету	0,75	0,00	0,75	0,75	0,75	0,50	1,00	1,00	0,75	1,00	0,25	0,00	0,00	1,00	1,00	
9.Планування навчально-виховного процесу	1,00	1,00	1,00	0,00	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	
10.Ведення журналів	0,75	1,00	1,00	0,75	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	0,75	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	
11.Виконання програм	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	1,00	1,00	
12.Звіт самоосвіти	0,75	0,25	0,75	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	0,50	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	
13.Виконавча дисципліна	1,00	1,00	0,75	1,00	1,00	0,50	1,00	1,00	1,00	0,75	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	

Комп'ютером видаються результати розрахунків, які використовуються при плануванні методичної роботи та при проведенні атестації працівників.

результат розрахунків					
ПП вчителя	освіта	категорія за попередньою атестацією	Загальна оцінка в частках одиниці	категорія за результатом кваліметричних розрахунків	
Андрійчишина	О.В.	вища	спеціаліст вищої категорії	0,72	досягає високих показників
Безух	Є.А.	вища	9 тар. розр.	0,55	прагне досягти успіхів, але зустрічається з перешкодами
Бутко	І.В.	вища	спеціаліст вищої категорії	0,81	працюють на творчому рівні
Великодна	Р.І.	вища	спеціаліст I категорії	0,86	працюють на творчому рівні
Верезовська	О.І.	с.с.	9 тар. розр.	0,81	працюють на творчому рівні
Горська	І.С.	вища	спеціаліст вищої категорії	0,90	працюють на творчому рівні
Єлькін	А.В.	вища	спеціаліст вищої категорії	0,97	працюють на творчому рівні
Жидкова	О.О.	н/вища	8 тар. розр.	0,42	потребує допомоги
Зубкова	О.В.	вища	спеціаліст I категорії	0,73	досягає високих показників
Краснова	В.Л.	вища	спеціаліст вищої категорії	0,82	працюють на творчому рівні

Одним з проблемних питань у створенні електронних баз даних залишається тарифікація вчителів, яка пов'язана з розподілом годин між ними. Трудомістким та обмеженим в часі є процес тарифікації педагогічних працівників, а тарифікація закладу, що складається з трьох філій, втричі складніша. Автоматизація цього процесу зменшує час на її створення до одного дня. На основі даних з шкільної бази відомості про педагогів автоматично потрапляють в програму тарифікації. В саму програму навпроти кожного прізвища педагогічного працівника виставляється кількість годин у кожному класі, при цьому автоматично контролюється кількість нерозподілених годин, які заносяться в рядок вакансії. В разі, коли помилково розподілили більше годин, ніж відведено, в рядку вакансії з'являється сигнал про помилку. Кількість розподілених годин постійно порівнюється з кількістю годин за робочими навчальними планами.

3	4	5	Домінуючі	Вектори	критерії	ПОКАЗНИКИ РІВНІВ ЕФЕКТИВНОСТІ УРОКУ			
						низький	середній	високий	творчий
						1 бал	2 бали	3 бали	4 бали
						сектор проєктний			
6	Орієнтація на розвиток особистості	вектор 1	Особистісно орієнтований тип стосунків	Відсутній. Домінує авторитарний тип стосунків. Мотивація навчальної діяльності недостатньо сформована. Емоційний стан учнів пригнічений.	Домінує маніпулятивний тип стосунків. Мотивами навчальної діяльності виступають бажання винагороди, похвали тощо з боку вчителя, батьків. Емоційний стан учнів неврівноважений	Домінує особистісно-орієнтований тип стосунків, що забезпечує високий рівень пізнавальної активності. Мотивація навчальної діяльності сформована на належному рівні. Учні почувуються комфортно, у безпеці.	Реалізується особистісно орієнтований тип стосунків, що забезпечує високий рівень пізнавальної активності, спонукає на творчість.		
7		вектор 2	Опора на особистий досвід школярів	Учитель актуалізує опорні знання, але не усвідомлює потреби опори на особистий досвід школярів.	Учитель актуалізує опорні знання, робить спроби спертися на особистий досвід школярів у процесі пояснення нового матеріалу.	Учитель спирається на особистий досвід учнів на всіх етапах уроку, що сприяє підвищенню ефективності засвоєння навчального матеріалу.	Учитель спирається на особистий досвід учнів, враховує прагнення школярів до самовираження, самоствердження у процесі навчальної діяльності.		
8		вектор 3	Конструювання діалогічної структури уроку	Учитель викладає готову інформацію. Учні не залучаються до активної навчальної діяльності. Структура уроку - монологічна.	Педагог подає навчальний матеріал епізодично спонукаючи учнів до бесіди. Структура уроку - діалогічна, але на зовнішньому рівні.	Педагог залучає учнів до безпосередньої навчальної взаємодії. Структура уроку діалогічна, але на внутрішньому рівні. Відчувається взаєморозуміння.	Структура уроку - уроку діалогічна. Учнім цікаво. Вони сміливо із зацікавленістю включаються у роботу. Діалог іноді переходить у полілог.		
9		вектор 4	Моделювання	Учитель-предметник викладає навчальний зміст у нейтральній відчужено-інформаційній формі.	Педагог вдало дібрав і структурував зміст, але подає його у відчужено-інформаційній формі.	Педагог вдало дібрав і структурував зміст, подає його в особистісній формі. На уроці педагог формує особистий	Педагог не тільки вдало дібрав і структурував зміст, подає його в особистісній формі, але й залучає до		

За статистичними даними зі списків вчителів, що формуються автоматично на початку року і корегуються програмою, згідно самооцінки діяльності вчителя, педагоги умовно діляться на групи:

Векторний аналіз уроку

група А

група Б

група В

група Г

вчителі, що підлягають атестації

група А - вчителі, що досягли високих показників

група Б - вчителі, що прагнуть досягти успіхів, але зустрічаються з перешкодами

група В - вчителі, що працюють формально

група Г - молоді спеціалісти

Методика векторного аналізу уроку — це управлінська технологія внутрішньошкільного контролю якостей освітніх послуг, які ми використовуємо на основі системного підходу до спостереження і аналізу уроку.

Метою методики векторного аналізу уроку є визначення ефективності організації і проведення особистісно орієнтованого уроку, що розвиває, по суті. Завдання:

- організація системного і систематичного контролю за якістю освітніх послуг;

- фіксація ефективності організації і проведення уроку;
- моніторингове відстежування особового професійного зростання педагога;
- виявлення типових ускладнень в діяльності педагога;
- реалізація проектного підходу до планування методичної роботи з педагогічними кадрами на внутрішньошкільному рівні.

Комп'ютерна програма дає можливість без додаткових затрат проаналізувати урок методом векторного аналізу.

2	Оцінити урок				НВК №19				Кнопка 23			
3												
4	Перед оцінкою уроку, введіть номер вчителя				1							
5	Введіть номер відвіданого уроку(1,2...)				5							
6	Введіть дату відвідування уроку				13.09.2008							
7	Введіть тему відвіданого уроку				Бег на выносливость.							
8	№	Прізвище	Ініціали	педагогічне звання	предмет, що викладає	відвідано уроків						
9	▼	▼	▼	▼								
10	Вчителі, які підлягають атестації											
11	1	Горська	І.С.	вчитель-методист	вчитель математики	1	2	3				
12	2	Сергєєва	Г.В.	старший вчитель	вчитель математики	1	2	3				
13	3	Рогова	Л.В.		вчитель математики, економіки	1	2	3	4			
14	4	Михайлова	В.В.	старший вчитель	вчитель біології	1	2	3	4			
15	5	Єлькін	А.В.	старший вчитель	вчитель хімії	1	2	3	4			
16	6	Параскевич	О.В.		вчитель початкових класів							
17	7	Бутко	І.В.	старший вчитель	вчитель історії	1	2					
18	8	Зеленіна	Г.В.	старший вчитель	вчитель української мови та літератури	1	2	3	4			
21	11	Рибак	Г.М.	старший вчитель	вчитель англійської мови	1	2					
24	14	Мамочкіна	Н.А.	старший вчитель	вчитель російської мови та літератури	1	2					
25	15	Мищенко	Л.В.		вчитель початкових класів							
26	16	Колногорова	Л.О.		вчитель російської мови та літератури	1	2	3	4			

За результатами автоматично підраховується рівень проведеного уроку і будується його діаграма. П'ять відвіданих уроків об'єднуються в загальну діаграму.

70	Рогова		
71	26.09.2008	05.10.2008	13.10.2008
72	Сравнение натуральных чисел.	Сложение натуральных чисел.3	Числовые и буквенные выражения
73	творчий	творчий	творчий
74			
75			
76			
77			
78			
79			
80			
81			
82			
83			
84			
85			
86			
87			
88			
89			
90	20.10.2008	17.11.2008	
91	Уравнения.	Треугольник и его виды.	
92	творчий	творчий	
93			
94			
95			
96			
97			
98			
99			
100			
101			
102			
103			
104			
105			
106			
107			

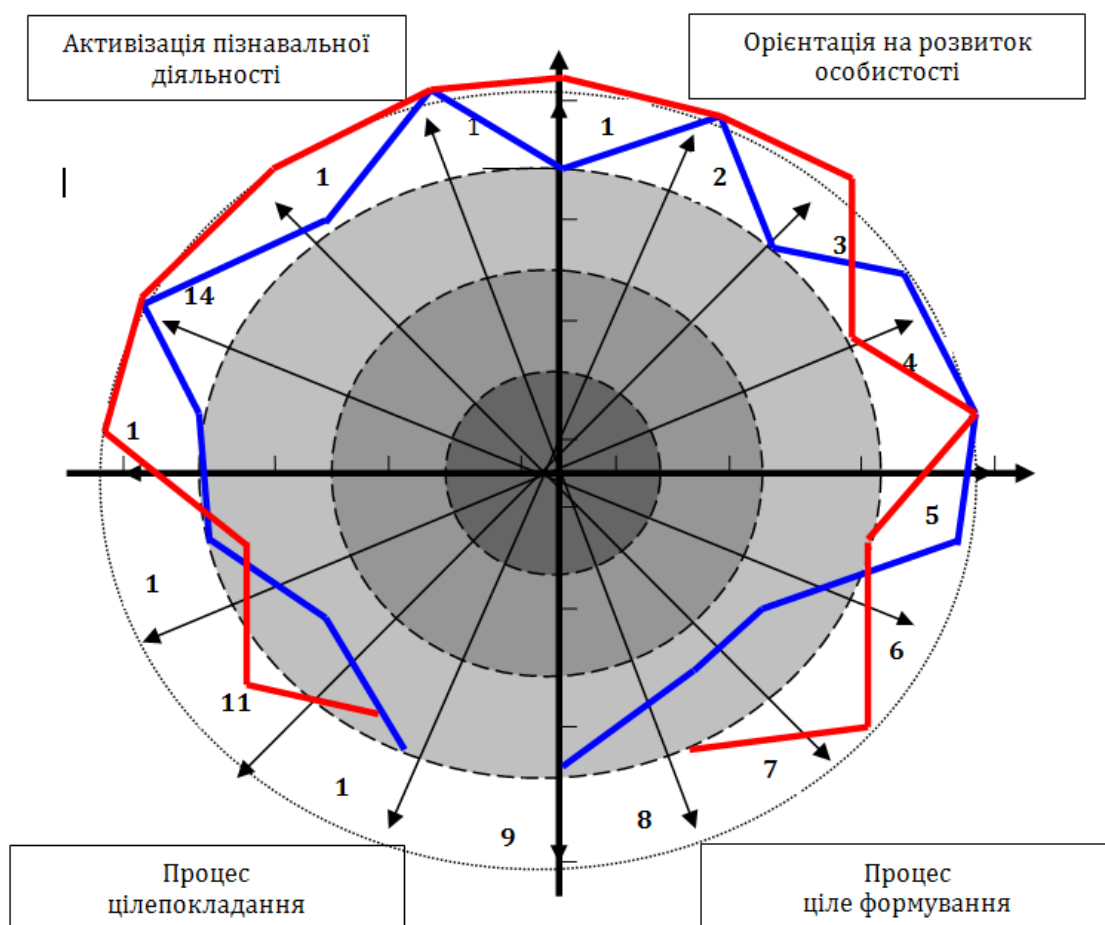
Всі результати проведених уроків збираються в електронну папку вчителя – Портфоліо. Таким чином, на кожного вчителя формується технологічна картка, інформація якої використовується при оцінці діяльності вчителя за поточний період, навчальний рік, за 5 років.

Вчитель іноземної мови Татуріна Г.О. спеціаліст вищоїкваліфікаційної категорії							
аналіз відвіданих уроків	показник	рівень					
		44	високий				
		43	високий				
		52	високий				
		43	високий				
		63	творчий				
результати самооцінки та оцінки методичної підготовки	0,79	працює на творчому рівні					
результативність роботи	кваліметричний показник						
	попередній рік	стартовий контроль	контр.р .I сем	I семестр	контр.р .II сем	II семестр	рік
2005-2006 н.р.	0,61	0,58	0,59	0,58	0,6	0,6	0,61
2006-2007 н.р.	0,61	0,54	0,57	0,57	0,58	0,56	0,58

Запорізький навчально – виховний комплекс № 19

Технологічна картка векторного аналізу уроку

Учитель		Категорія	Предмет
Малига Петрівна	Любов	Спеціаліст I категорії	Географія, природознавство

Інтерпретація результатів ефективності уроку:

- до 24 балів – низький рівень;
- до 40 балів – середній рівень;
- до 56 балів – високий рівень;
- до 64 балів – творчий рівень.

1 бал: низький рівень

2 бали: середній рівень

3 бали: високий рівень

4 бали: творчий рівень

Дата	Клас	Тема уроку	Мета, завдання уроку	К-сть балів	Рівень ефективності
16.04.09	5-Б	Чистые вещества и смеси	<ul style="list-style-type: none"> - сформировать представление о разнице между чистыми веществами и смесями; - развивать умение различать чистые вещества и смеси и выделять некоторые вещества из смесей; - воспитывать интерес и бережное отношение к окружающему миру, внимание, аккуратность. 	62	високий
24.04.09	9-А	Поняття про економічний район	<ul style="list-style-type: none"> - сформувати знання про особливості економічного районування України; навчити учнів розуміти причини спеціалізації районів, необхідність виробничо – територіальних зв'язків; - розвивати критичне мислення, використовуючи метод проектів; - виховувати почуття патріотизму, бережного ставлення до природи. 	56	високий

Параметри та критерії ефективності уроку

Орієнтація на розвиток особистості

Вектор 1. Особистісно орієнтований тип стосунків

Вектор 2. Опора на суб'єктний досвід учня

Вектор 3. Конструювання діалогічної структури уроку

Вектор 4. Моделювання особистісної форми змісту

Процес ціле формування

Вектор 5. Правильність визначення мети, завдань уроку щодо теми

Вектор 6. Відповідність добору змісту щодо мети, завдань, теми

Вектор 7. Доцільність вибору типу, структури щодо мети, завдань уроку

Вектор 8. Оптимальність добору методів, прийомів, форм щодо мети, завдань

Процес цілепокладання

Вектор 9. Повідомлення теми, мети уроку

Вектор 10. Завданнєве оформлення уроку

Вектор 11. Прийняття особистісно значущих завдань школярами

Вектор 12. Цілереалізація: досягнення мети, завдань уроку

Активізація пізнавальної діяльності

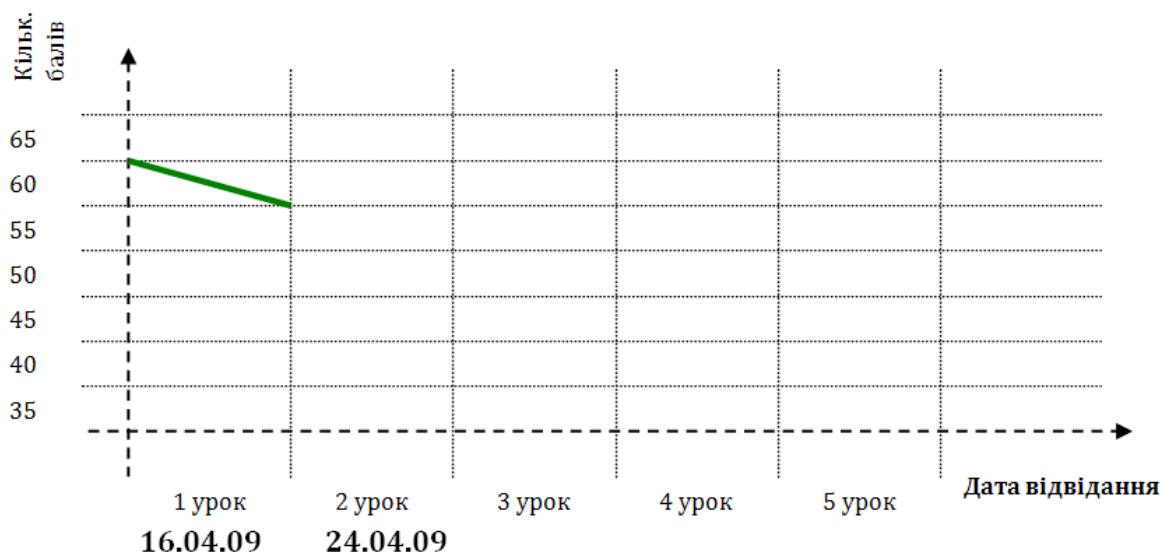
Вектор 13. Орієнтація на самостійну пошукову діяльність учнів

Вектор 14. Використання активних та інтерактивних методів

Вектор 15. Формування пізнавальної активності учнів

Вектор 16. Технологізованість знань

Моніторинг ефективності уроку в системі внутрішкільного контролю

Аналітичний матеріал

Дата відвідування 16.04.2009 р.

Тема уроку Чистые вещества и смеси.

Мета відвідування Розвиток активної пізнавальної діяльності, самостійності учнів через ефективне використання методів навчання.

Рекомендації: Урок за типом – урок повідомлення та засвоєння нових знань. Чіткість його визначається логічним взаємозв'язком окремих структурних частин, які оптимально витримані часом, мають свою мету та зміст і відзначаються логічною завершеністю. Це підтверджує достатню культуру педагогічної праці.

Раціонально, вдумливо й дидактично грамотно визначена основна мета уроку, яка відповідає віковим та інтелектуальним особливостям учнів класу та несе інформацію про кінцевий результат уроку. Уміло проводиться мотивація навчальної діяльності учнів на всіх етапах уроку, що сприяє збудженню їхнього інтересу до вивчення нової теми, творчої діяльності.

Зміст уроку повністю відповідає вимогам навчальної програми та змісту поставлених завдань. Новий матеріал вивчається в процесі самостійної практичної роботи, яка має пошуковий характер. Це сприяє

розвитку в учнів самостійності, допитливості, їхній здатності встановлювати певні закономірності в природі. Основні висновки учні робили самі, а вчитель при цьому зберігав керівну роль. Засвоєння нового матеріалу школярами на уроці є оптимальним.

Види роботи відповідали віковим особливостям учнів, дозволили педагогу активізувати їхню навчальну діяльність, учні були не пасивними слухачами, а активними учасниками. Використання різних видів роботи, а це: «мозкова атака», виконання практичної роботи, вирішення проблеми, сприяло зниженню втомлюваності учнів у процесі роботи. Це позитивна сторона уроку, глибоко продумана вчителем. Самостійна пошукова діяльність учнів на уроці забезпечувалася в процесі співпраці вчителя і учнів. Колективна робота учнів вміло поєднується з виконанням індивідуальних диференційованих завдань.

Показником пізнавальної активності й інтересу учнів до нового матеріалу було те, що вони поставили більше 12 запитань до вчителя та до своїх товаришів, 15 учнів хотіли взяти участь в обговоренні проблемного питання, поставленого перед ними, 13 учнів, які бажали доповнити, відкорегувати відповідь однокласника. 5 учнів негативно ставилися до навчальної діяльності на уроці, до уроку в цілому.

На уроці створено належні матеріальні, морально-психологічні, гігієнічні, естетичні умови. Урок проходить у чистому, добре провітреному класі. Продумано і своєчасно дано домашнє завдання, яке має творчий характер з урахуванням індивідуальних особливостей. Урок мети досягнув. Має високий рівень ефективності.

Заступник директора школи Буркот Л.П.

Аналітичний матеріал

Дата відвідування 24.04.2009 р.

Тема уроку Поняття про економічний район

Мета відвідування Ефективність навчальної роботи на уроці, формування вмінь аналізувати, робити висновки й узагальнення.

Рекомендації: Урок за типом – урок засвоєння нових знань з елементами практичної роботи.

Відповідно до місця уроку в темі, що вивчається, основної мети та завдань окремих його частин, які чітко формулюються перед учнями та узгоджуються з їхнім особистим досвідом, тип обрано правильно. З урахуванням особистісно орієнтованого підходу до навчання вчитель надає перевагу гнучкій структурі уроку.

Свідомому засвоєнню нового матеріалу слугувало методично правильно організоване повторення раніше вивченого матеріалу та актуалізація опорних знань, умінь і навичок учнів. З цією метою вчителем було використано такі форми роботи: метод проектів, організація роботи дослідницьких груп. Оптимально використано час на цю роботу. Опитування мало науковий характер, що, в першу чергу, обумовлювалося вмінням виправляти помилки у ході відповіді та залученням до цієї роботи учнів.

Робота з вивчення нового матеріалу характеризується конкретністю і чіткістю реалізації основних завдань уроку. Виклад нового матеріалу відзначається логічністю, вмілим виділенням головного, істотного. Учитель розкриває зміст теми цікаво, доступно, з наукових позицій ділиться клас на три дослідницькі групи, які мають кожен своє конкретне завдання.

Постановка вчителем питань стимулює розвиток розумових здібностей, не налаштовує на заучування, збуджує думку, виховує інтерес до навчання. Питання, які ставить вчитель, вимагають вдумливого читання, розуміння та осмислення матеріалу, але не його механічного заучування. Учитель спрямовує хід думки учнів таким чином, щоб вони активно, зосереджено намагалися побачити невидиме, зрозуміти приховане, розглянути незвичайне у звичайному(розумова активність). Види роботи

відповідали віковим особливостям учнів, дозволили вчителю активізувати їхню навчальну діяльність, учні були не пасивними слухачами, а активними учасниками.

Оцінювання роботи учнів проводилося відповідно до критеріїв, об'єктивно й аргументовано. Зміст уроку сприяв розвитку в учнів інтересу до навчання. Активна робота учнів у ході уроку дозволяє зробити висновок, що матеріал з теми засвоєно і мети досягнуто. Урок має високий рівень ефективності.

Заступник директора школи Буркот Л.П.

Ці дані використовуються для планування методичної роботи на наступний рік та при проведенні атестації педагогічних працівників. Вчителі школи відзначають, що розроблений стандарт допомагає проводити самоаналіз, узгоджувати свої потреби з нормативними вимогами, при цьому підвищується суб'єктність вчителя в організації своєї діяльності, яка із зовнішньо унормованої переходить до внутрішньо мотивованої. Це підкріплюється змогою на основі рефлексії планувати самоосвіту і коригувати свою поведінку, не витрачаючи на це багато часу. Таким чином, вся зібрана інформація щодо результативності роботи вчителя аналізується та використовується під час атестації педагогів, в плануванні методичної роботи. Кожен вчитель має свою електронну папку – Портфоліо, в якій зібрані всі матеріали результативності своєї діяльності в закладі протягом 5 років.

Всі перелічені вище функції бази даних лише автоматизують збір та узагальнення статистичної інформації. Проте головною метою створення програми є автоматизація моніторингової інформації, за результатами аналізу якої вносяться корективи в освітній процес з метою його вдосконалення та підвищення якості освіти.

Важливою складовою освітнього моніторингу є кадрове забезпечення

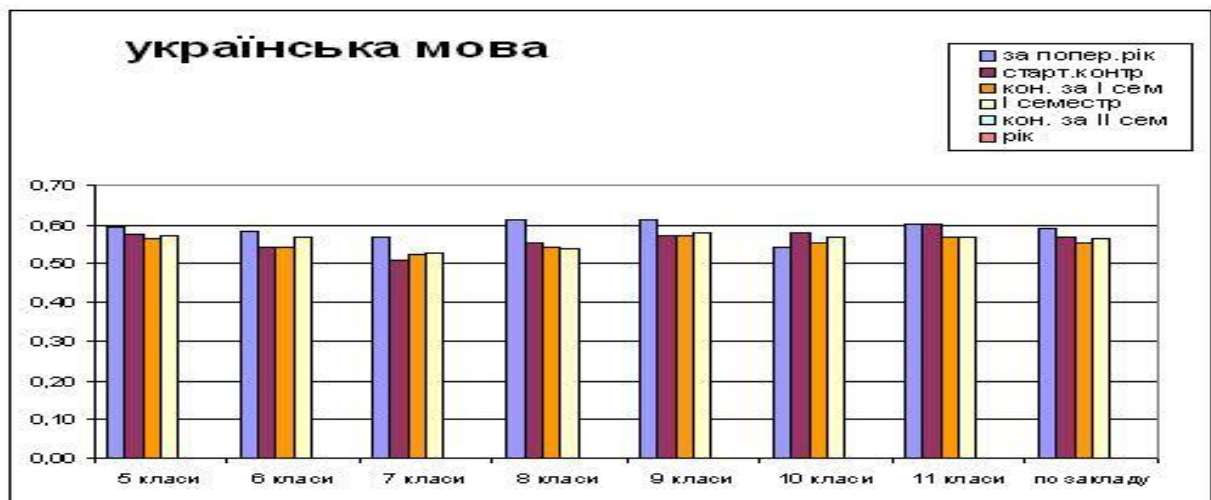
навчального закладу. За цим показником моніторинг рівня кадрового забезпечення освітнього процесу в навчальному закладі здійснюється через найбільш об'єктивний показник - показник рівня навченості учнів.

Статистичні підрахунки для моніторингу рівня навченості учнів також виконуються програмою автоматично, за результатами звітів з предметів за семестровими і річними балами.

ІНФОРМАЦІЯ																														
про результати оцінювання навчальних досягнень учнів																														
клас	ПП вчителя	результат оцінювання навчальних досягнень учнів	всього учн. за списком	атестовано	НБК №19												з предмету		українська мова				не атестовано		показник рівня навченості	середній бал	% учнів що навчаються на достатньому та вищому рівнях	динаміка рівня навченості		
					початковий рівень				середній рівень				достатній рівень				високий рівень				всього	%	всього	%						
					16	26	36	всього	%	46	56	66	всього	%	76	86	96	всього	%	106									116	126
5-А	Харенко Т.І.	за попер.рік	28	25						7	2	9	36%	4	7	2	13	52%	2	1		3	12%	3	11%	0,577	6,92	64%		
	Харенко Т.І.	старт.контр.	28	27						7	2	9	33%	6	7	2	15	56%	2	1		3	11%	1	4%	0,577	6,93	67%		
	Харенко Т.І.	кон. за I сем.	28	27		1	1	4%	3	3	4	10	37%	8	4		12	44%	3	1		4	15%	1	4%	0,565	6,78	59%	-0,01	
	Харенко Т.І.	I семестр	28	27						3	3	7	13	48%	4	5	1	10	37%	4			4	15%	1	4%	0,574	6,89	52%	-0
	Харенко Т.І.	кон. за II сем.	28																											
	Харенко Т.І.	рік																												
5-Б	Зеленіна Г.В.	за попер.рік	23	27						3	2	5	10	37%	6	5		11	41%	1	5		6	22%	-4	-17%	0,614	7,37	63%	
	Зеленіна Г.В.	старт.контр.	28	26						6	1	3	10	38%	6	4	2	12	46%	3	1		4	15%	2	7%	0,577	6,92	62%	-0,04
	Зеленіна Г.В.	кон. за I сем.	28	26						7	1	4	12	46%	7		1	8	31%	6			6	23%	2	7%	0,561	6,73	54%	-0,02
	Зеленіна Г.В.	I семестр	28	26						4	5	2	11	42%	6	3	1	10	38%	4	1		5	19%	2	7%	0,574	6,88	58%	-0
	Зеленіна Г.В.	кон. за II сем.	28																											
	Зеленіна Г.В.	рік																												
разом		за попер.рік	51	52						10	2	7	19	37%	10	12	2	24	46%	3	6		9	17%	-1	-2%	0,596	7,15	63%	
		старт.контр.	56	53						13	1	5	19	36%	12	11	4	27	51%	5	2		7	13%	3	5%	0,577	6,92	64%	-0,02
		кон. за I сем.	56	53		1	1	2%	10	4	8	22	42%	15	4	1	20	38%	9	1		10	19%	3	5%	0,563	6,75	57%	-0,01	
		I семестр	56	53						7	8	9	24	45%	10	8	2	20	38%	8	1		9	17%	3	5%	0,574	6,89	55%	-0
		кон. за II сем.	56																											
		рік																												

Для організації роботи предметних методичних об'єднань формуються звіти з предметів, в які вноситься інформація про рівень навчальних досягнень учнів кожного класу, паралелі, всіх учнів, яких навчає один з вчителів.

Формуються звіти, які друкуються і розглядаються на засіданнях предметних МО. Для кожного класу, паралелі, предметного МО з кожного предмету підраховується середній бал, відсоток учнів, що навчаються на високому і достатньому рівнях, динаміка якого є показником стану роботи з обдарованими учнями.

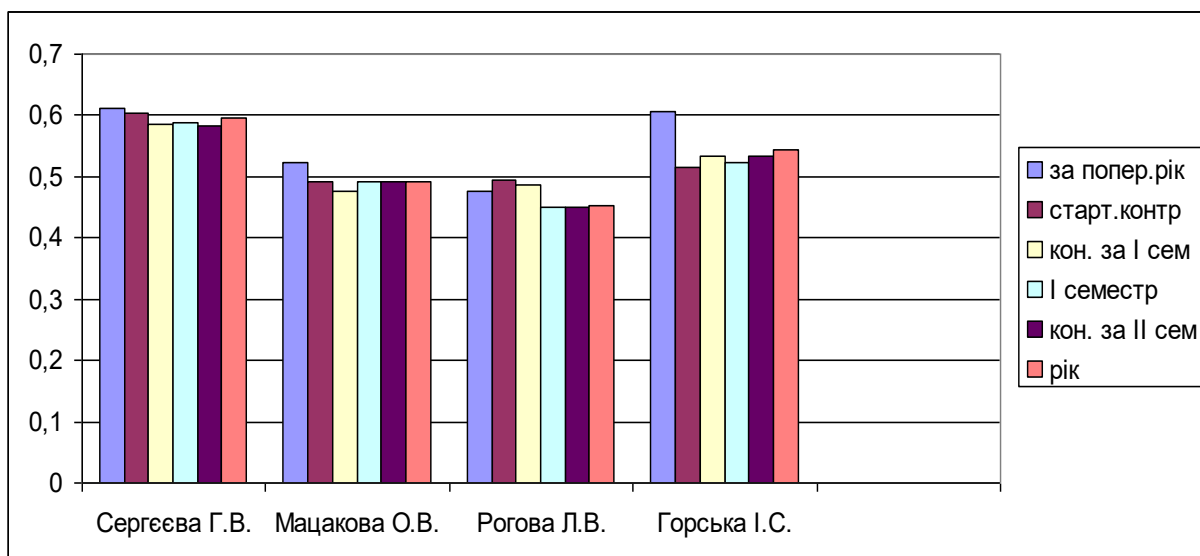

Також підраховується кваліметричний показник рівня навченості, динаміка якого береться за основу під час аналізу роботи вчителя. Вся інформація надається в графічній, зручній для перегляду формі.

6-А	період звітності	старт. контроль	I семестр	іноземна мова				українська мова			
				п	ст	к	с	кр	с	к	с
	учнів за списком	28	28	6	5	6	6	6	5	6	6
предмет	ПП вчителя	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12	6	5	5	5	6	5	6	6
українська мова	Зубкова О.В.	1 0 0 2 4 1 5 5 2 8 0 0 0 0 0 0 0 0 2 0 3 6 3 7 4 3 0	0 0 2 0 1 7 3 5 7 3 0	4	4	4	4	4	4	4	4
українська література	Зубкова О.В.	1 0 0 2 4 1 5 5 2 8 0 0 0 0 0 0 0 0 2 0 1 7 3 5 7 3 0	0 2 0 1 7 3 5 7 3 0	10	10	10	10	10	10	10	10
російська мова	Зубкова О.В.	1 0 0 5 2 1 7 3 5 4 0 0 0 0 0 0 0 0 2 0 4 5 5 5 5 1 1	0 2 0 4 5 5 5 5 1 1	5	5	5	4	6	5	6	6
світова література	Зубкова О.В.	1 0 0 5 2 1 7 3 5 4 0 0 0 0 0 0 0 0 2 0 1 5 3 5 8 4 0	0 2 0 1 5 3 5 8 4 0	11	12	11	11	10	10	11	11
іноземна мова	Полежаєв Ю.Г. Ляшевич Л.О.	0 1 0 1 6 3 5 2 5 2 0 3 0 0 0 0 0 0 4 4 3 8 5 1 1 2 0	0 4 4 3 8 5 1 1 2 0	5	5	6	6	6	5	6	6
перша іноземна мова II пр				4	4	4	4	4	4	4	4
перша іноземна мова III пр				11	12	11	10	10	10	10	11
математика	Сергєєва Г.В.	0 1 0 0 0 4 1 9 7 3 3 0 0 0 0 0 0 0 2 1 1 5 10 6 0 3 0	0 2 1 1 5 10 6 0 3 0	10	10	10	10	10	10	10	10
музика	Кокоріна О.М.	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 2 0 3 1 5 3 9 3 2	0 2 0 3 1 5 3 9 3 2	6	5	6	4	5	5	6	6
ОБЖ	Кульбуда С.М.			6	5	6	4	5	5	6	6
всесвітня історія	Бутко І.В.	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 2 1 6 4 3 6 4 2 0	0 2 1 6 4 3 6 4 2 0	6	5	5	5	6	4	6	6
біологія		0 0	0 0	10	12	10	10	10	10	10	11
географія	Малига Л.П.	0 0 0 2 2 0 5 7 5 6 1 0 0 0 0 0 0 0 3 2 2 4 3 2 11 0 1	0 3 2 2 4 3 2 11 0 1	6	6	6	6	6	6	6	6
ОБМ	Селезньова Л.Б.	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 2 1 2 4 1 4 5 4 5	0 2 1 2 4 1 4 5 4 5	10	10	10	10	10	10	10	10
праця	Марцева Н.О. Кравченко І.	0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 0 1 4 3 1 3 2 9 4 1	0 1 4 3 1 3 2 9 4 1	6	6	6	6	6	6	6	6
фізична культура	Жидков Ю.М.	0 2 10 5 11 0 0	0 2 10 5 11 0 0	6	6	6	6	6	6	6	6
інформатика I пр.				1	1	1	1	1	1	1	1
				2	2	2	2	2	2	2	2
				3	3	3	3	3	3	3	3
				4	4	4	4	4	4	4	4
				5	5	5	5	5	5	5	5
				6	6	6	6	6	6	6	6
				7	7	7	7	7	7	7	7
				8	8	8	8	8	8	8	8
				9	9	9	9	9	9	9	9
				10	10	10	10	10	10	10	10
				11	11	11	11	11	11	11	11

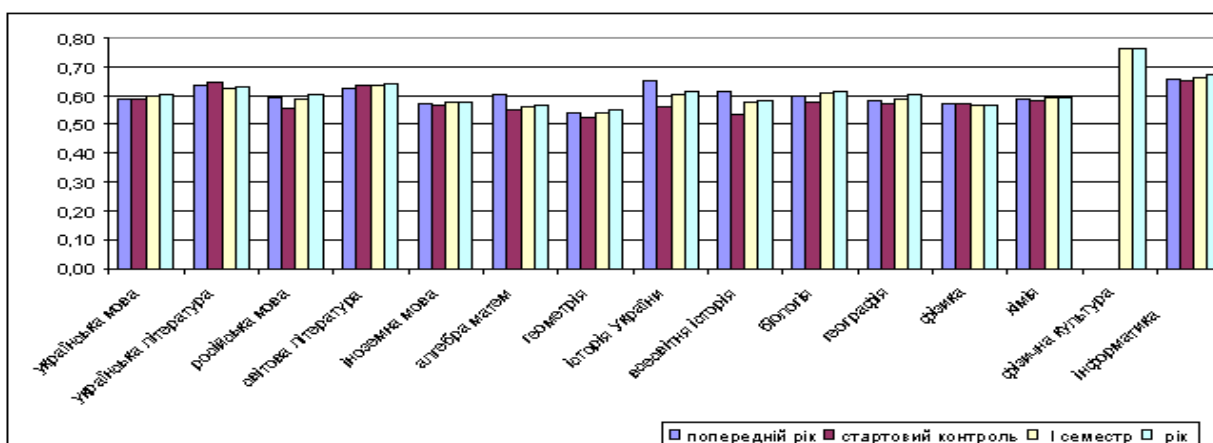
Звіти про результативність кожного педагога також формуються автоматично. Для кожного вчителя формується звіт, в якому підраховується загальний коефіцієнт рівня навченості, середній бал, відсоток учнів, які навчаються на високому і достатньому рівнях. Ця інформація також

надається в зручній для аналізу графічній формі.

Отримана інформація п'ять разів на рік передається на розгляд предметних методичних об'єднань, де в ході аналізу виявляються проблемні моменти і шукаються шляхи їх подолання. В разі необхідності вчителям надаються методичні рекомендації, якщо проблема має масовий характер – плануються методичні заходи.

З метою відстеження стабільності роботи предметних методичних об'єднань для адміністрації закладу формується звіт по закладу.

Сформовані звіти автоматично налагоджені на передачу інформації районному відділу освіти.

Корекційна робота

Контроль дає позитивні результати тоді, коли він охоплює всі сторони

педагогічного процесу, коли здійснюється партнерство керівників шкіл, учителів, вихователів, спрямоване на кінцевий результат.

Тому результативність роботи вчителів закладу тісно пов'язується з результатами рівня навченості учнів. При проведенні моніторингу дуже важливим є момент отримання оперативної інформації про хід навчально-виховного процесу. В навчальні паспорти класів фіксуються виділені кольором за рівнями навченості оцінки кожного учня з основних предметів за такими показниками:

- результати досягнень учня за попередній рік;
- результати стартового контролю;
- проміжні результати в середині I семестру (це може бути результат контрольної роботи або тематичного оцінювання);
- бал за I семестр;
- проміжні результати контролю в середині II семестру;
- бал за II семестр;
- бал за рік;
- результати державної підсумкової атестації у випускних класах.

Щоб ці дані не залишилися непоміченими, після кожного контролю автоматично формуються списки учнів, які перейшли на нижчий рівень навченості (рівень теж автоматично виділяється відповідним кольором: червоним – високий, зеленим – достатній, синім – середній і не зафарбованим залишається початковий рівень навченості).

Список учнів НВК 19, що знизили загальний рівень навчання									
За результатами контролю в I сем					За результатами першого семестру				
k	fam	im	r1	r2	kl	fam	im	r1	r2
3 а	Шкрябко	Володимир			5 а	Корнієнко	Владислав		
3 б	Шелепа	Богдан			6 б	Бринза	Діана		
4 а	Крутоус	Світлана			7 а	Московець	Анастасія		
4 б	Лазарев	Артем			8 а	Прамм	Катерина		
5 б	Биховський	Євген			8 а	Прецер	Микита		
5 б	Захарова	Катерина			8 а	Ємельянов	Сергій		
6 а	Тюпа	Катерина			8 а	Кушнір	Богдан		
7 а	Тараканова	Катерина			8 б	Родіна	Анастасія		
7 а	Шляпін	Андрій			10 а	Фурсенко	Ольга		
8 а	Кочкіна	Ксенія			11 а	Ісавердян	Тігран		
8 в	Толкачов	Олександр							
8 в	Чепурко	Ольга							
9 а	Кочатков	Олексій							
9 а	Фралов	Ілля							
9 б	Єжова	Ольга							
9 б	Шаркова	Юлія							
9 б	Шевченко	Дмитро							
11 а	Бірюков	Єгор							

З метою відстеження роботи предметних кафедр та вчителів-предметників формуються списки тих учнів, які знизили рівень навченості більше як на 2 бали з окремих предметів і потребують додаткової уваги вчителів-предметників.

Список учнів, що знизили рівень навчання з окремих предметів за результатами I семестру				
	прізвище	ім'я	предмет	викладач
8 а	Назарова	Аліна	геометрія	Горська
8 а	Нестеренко	Тетяна	алгебра	Горська
8 а	Нестеренко	Тетяна	геометрія	Горська
8 а	Прамм	Катерина	алгебра	Горська
8 а	Прамм	Катерина	геометрія	Горська
8 а	Прецер	Микита	іноземна мова	Ляшевич
8 а	Прецер	Микита	українська мова	Зеленіна
8 а	Прецер	Микита	українська літерату	Зеленіна
8 а	Череп	Галина	українська мова	Зеленіна
8 а	Южно	Оксана	література	Мамочкіна
8 а	Зінкова	Юлія	алгебра	Горська
8 а	Зінкова	Юлія	геометрія	Горська
8 а	Балаян	Інна	література	Мамочкіна
8 а	Балаян	Інна	алгебра	Горська
8 а	Ємельянов	Сергій	алгебра	Горська
8 а	Ємельянов	Сергій	геометрія	Горська
8 а	Кушнір	Богдан	алгебра	Горська
8 а	Кушнір	Богдан	геометрія	Горська
8 б	Бабекін	Володимир	російська мова	Велікодна
8 б	Блоха	Дмитро	українська літерату	Харенко
8 б	Іванова	Олена	література	Велікодна
8 б	Родіна	Анастасія	фізика	Ревенько
8 б	Храмова	Єлізавета	українська мова	Харенко
8 б	Чулкова	Христина	українська мова	Харенко
8 б	Чулкова	Христина	фізика	Ревенько

Поряд з назвою предмету в списку зазначається прізвище вчителя, що спрощує планування корекційної роботи. Списки учнів, що потребують додаткової уваги, беруться на контроль адміністрацією закладу та класним керівником.

Схема корекційної роботи щодо ліквідації неадекватності рівня навченості рівню здібностей кожного учня протягом навчального року

ВИГЛЯДАЄ ТАКИМ ЧИНОМ.

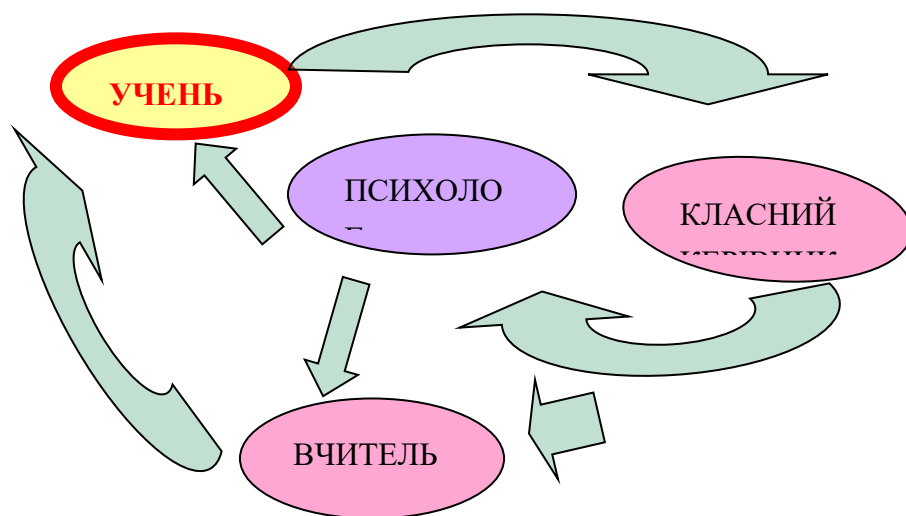
Але розглянемо цю корекційну роботу більш детально.

📁 Якщо за результатами стартового контролю є зниження рівня навченості у учня, то I етапом корекційної роботи є така схема:

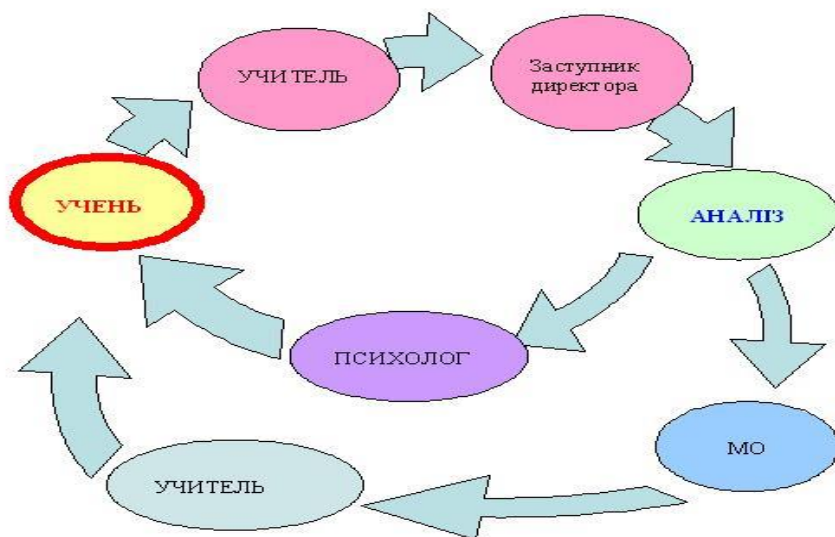
Класний керівник, отримавши інформацію щодо зниження рівня навченості учня, проводить роботу щодо виявлення причин цих знижень разом із психологічною службою закладу (якщо виявляються ці причини, то надається допомога і проводиться відповідна корекційна робота). Учень знаходиться під контролем класного керівника до проходження II етапу контролю.

📁 В проміжних результатах в середині I семестру (це може бути результат контрольної роботи або тематичного оцінювання) при зниженні рівня навченості II етапом корекційної роботи є така схема:

В цей період проходить корекційна робота з учнями, які мають зниження в навчанні із залученням учителя – предметника.

📁 III етапом корекційної роботи є зниження рівня навченості учня з предметів за семестр та рік, і виглядає це таким чином:

Інформація для аналізу надходить заступнику директора, психологу, керівнику МО, класному керівнику, вчителю - предметнику. Заступник директора, отримуючи інформацію для аналізу, може побачити тільки

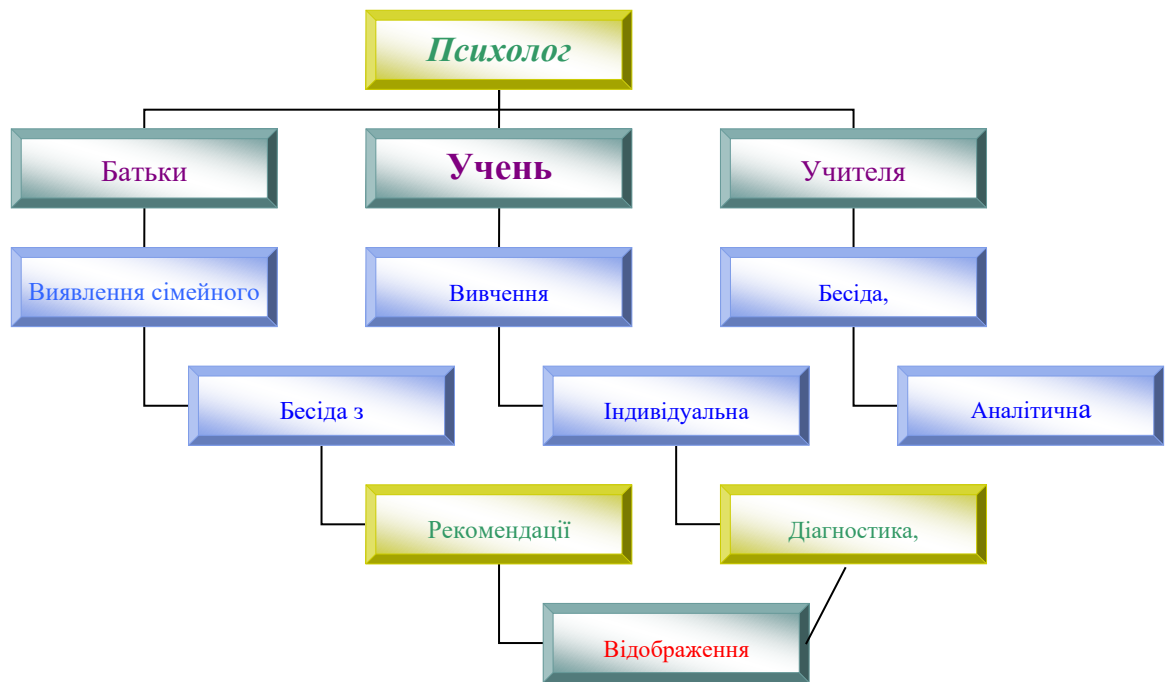
загальні тенденції і напрями корекційної діяльності, тому що він не є фахівцем зі всіх предметів, тоді йому на допомогу приходить керівник ШМО, який через роботу в РМО одержує основні напрямки специфіки роботи з предмету. Найдієвіша допомога учню з подолання прогалин в знаннях надається вчителем - предметником, який забезпечується відповідними циклограмами, пам'ятками з обробки отриманих результатів, по-елементного аналізу та корекції діяльністю учня.

Необхідно враховувати, що, крім адміністрації, до керуючої підсистеми належать соціальний педагог і психолог, які також мають інформацію, яку потрібно доводити до багатьох ланок в системі управління ЗНЗ.

Враховуючи особливість навчального закладу, спрямованість роботи на задоволення потреб кожного учня, важливу роль в плануванні корекційної роботи повинна відігравати психологічна служба закладу. Інформація, обмежена тільки рівнем навчальних досягнень учнів, не дає повної картини про навчально-виховний процес.

Створена база даних ЗНЗ надає можливість отримати інформацію про навчальні досягнення кожного учня поряд з інформацією психологічного і медичного змісту. Це дає можливість побачити не тільки результат освітнього процесу, а й можливі причини зниження, надає реальні дані для роботи психолога. В закладі розроблена схема діяльності психолога, в якій передбачена структура роботи його щодо аналізу неадекватності рівня навчальних досягнень учнів рівню їх можливостей.

Після проведення кожного поточного розрахунку інформація надається для аналізу заступнику директора, психологу, керівникам методичних об'єднань, класним керівникам, для яких розроблені циклограми діяльності щодо обробки моніторингової інформації.

Циклограма діяльності класного керівника

щодо вивчення неадекватності рівнів здібностей та рівнів навченості учнів
ЗНВК№19

I. Робота з учнем:

- 1) Вивчення списку учнів, які знизили рівень показників початкового та стартового контролю.
- 2) Аналіз стану здоров'я даної категорії дітей та кількість пропущених уроків. Бесіда з лікарем.

II. Індивідуальна робота :

- 1) Індивідуальні бесіди з вчителями – предметниками, в яких учні знизили рівень навченості, з метою виявлення можливих причин.
- 2) Індивідуальна бесіда з батьками.
- 3) Індивідуальна бесіда з психологом.

III. Відображення результатів

1) Висновок та складання плану дій щодо усунення причин зниження в карті обліку корекційної роботи з учнем.

2) Інформація на нараді при заступниках директора, щодо проведення корекційної роботи та її наслідків.

Циклограма діяльності психолога

щодо вивчення неадекватності рівнів здібностей рівнів навченості учнів

ЗНВК№19

I. Робота з учнем:

1) Вивчення списку учнів , що знизили рівень навчання.

2) Індивідуальна бесіда з учнем щодо виявлення причин зниження рівня навченості.

3) Діагностика відставання.

II. Робота з батьками:

Бесіда з батьками.

Виявлення сімейного стану.

Рекомендації батькам.

III. Робота з вчителями:

Бесіда з педагогами.

Надання рекомендацій в карті обліку.

Аналітична робота.

IV. Відображення результатів моніторингу в аналітичних матеріалах за результатами семестрів та року.

Циклограма діяльності керівника МО

щодо вивчення неадекватності рівнів здібностей та рівнів навченості учнів

ЗНВК№19

- Вивчення списку учнів, що знизили рівень навчання.
- Вивчення списку вчителів, з предмету яких учні знизили рівень навченості .
- Індивідуальна бесіда з вчителями – предметниками, щодо виявлення причин зниження рівня навчання учнем.
- Аналіз стану шкільної документації (журнали, поурочні плани, зошити для контрольних робіт, робочі зошити) вчителя –предметника.
- Відвідування уроків з метою виявлення індивідуального підходу до учня.
- Корекційні контрольні завдання.
- Розгляд питання на засіданні МО.
- Висновки, пропозиції та звіт заступнику директора.

Циклограма діяльності заступника директора

щодо вивчення неадекватності рівнів здібностей та рівнів навченості учнів

ЗНВК№19

- Вивчення списку учнів, що знизили рівень навчання.
- Визначення списку вчителів, з предмету яких учні знизили рівень навчання.
- Розподіл завдань керівнику МО, класному керівнику, психологу з аналізу вивчення рівнів здібностей та навченості учнів, за циклограмами діяльності.

- 📁 Індивідуальні консультації, бесіди з класними керівниками, керівниками МО, психологом.
- 📁 Індивідуальна робота з учнями та їх батьками в особливих випадках.
- 📁 Аналіз карти обліку корекційної роботи з учнем та зведення даних класних керівників, керівників МО, психолога в карту управлінського моніторингу .
- 📁 Відображення результатів моніторингу в аналітичних матеріалах за результатами семестрів та року.

Використання комп'ютерної бази даних надає можливість без додаткових витрат часу надавати одну й ту саму отриману інформацію в різних інтерпретаціях для різних учасників моніторингового процесу, а саме:

- для класних керівників формується паспорт класу, в якому надається інформація про навчальні досягнення учнів, їх зайнятість у позашкільній освіті, психологічні особливості, здоров'я;
- для адміністрації закладу на основі цих даних формується звіт про рівень навченості по класах та паралелях з предметів базового компоненту, а також автоматично формуються списки учнів, які претендують на відзнаку, списки учнів, що значно (з переходом на більш високий рівень) підвищили рівень навчання, списки учнів, що знизили рівень навчання загальний і з окремих предметів із зазначенням прізвищ вчителів, які викладають цей предмет;
- для керівників предметних методичних об'єднань на основі тієї ж самої інформації формуються звіти по класах і паралелях про рівень навчальних досягнень учнів, звіт про результати роботи кожного вчителя-предметника та методичного об'єднання взагалі.

Тричі на рік, – після проведення стартового контролю, за результатами першого семестру та наприкінці року вся отримана моніторингова

інформація аналізується заступником директора і складається аналітична довідка, а на її підставі видається наказ директора по навчальному закладу.

Таким чином, інформація про рівень освітнього процесу додатково аналізується, що дає можливість для поточної корекції, тим самим це дозволяє усувати проблеми ще до їх загострення.

Поточний аналіз інформації

➤ Схема аналізу

➤ Терміни

Проводиться при вивченні динаміки рівня навчальних досягнень учнів – 6 разів на рік:

- стартовий контроль;
- контроль в середині I семестру;
- за результатами I семестру;
- в середині II семестру
- за результатами II семестру

Результати моніторингових досліджень навчальних досягнень учнів

ЗНВК № 19 (за результатами річного контролю)

У 2008 – 2009 н.р. ЗНВК № 19 продовжує функціонувати у рівневому режимі.

На початок навчального року вчителями школи була внесена відповідна корекція до паспортів навчальних досягнень учнів банку даних комп'ютерної програми.

Проаналізувавши зведені дані, приходимо до висновку:

1. Кількість учнів, що навчаються на *високому рівні*, зростає майже на всіх МО, а саме: російської (мова і література), математики (алгебра, геометрія), фізики, біології; а зменшується на МО української мови, природничих дисциплін.
2. Кількість учнів, що навчаються на *достатньому рівні*, зростає на МО фізики, філологічних наук (російська мова і література), математики (алгебра, геометрія), природничих дисциплін (історія України, всесвітня історія, географія, біологія, хімія); зменшується на МО філологічних наук (українська література).
3. Кількість учнів, що навчаються на *середньому рівні*, зростає на кафедрах філологічних наук (української мови), історії України; зменшується на інших кафедрах. Зменшення учнів середнього рівня відбувається за рахунок переходу дітей на достатній рівень.
4. Кількість учнів, що навчаються на *початковому рівні*, зменшується на всіх кафедрах. Слід зазначити, що з предметів історія України, біологія, географія, хімія учнів початкового рівня немає, а збільшується з предметів англійської мови, російської мови, української мови, алгебри.

Отже, добре спрацювали всі МО вчителів-предметників. Що стосується предметів початкової ланки, то тут картина є такою:

1. Зростає кількість учнів високого рівня з читання, української мови та математики.
2. Кількість дітей достатнього рівня зменшується з усіх предметів у відсотковому відношенні, а в кількісному – зростає.
3. Кількість дітей середнього рівня зростає з усіх предметів.
4. Зовсім відсутня кількість дітей початкового рівня.

Зведені дані навчальних можливостей учнів по класах свідчать про те, що:

- Кількість дітей високого рівня зменшується на паралелі 11- х класів, зростає в інших паралелях;

- ☑ Кількість дітей достатнього рівня зростає у початковій ланці, у паралелях 7-х, 6-х, 10-х класів, зменшується у паралелі 8-х класів, стабільною є кількість у паралелях 5-х, 9-х класів;
- ☑ Кількість дітей середнього рівня зменшується серед учнів 6-х, 10-х, 11-х класів, зростає серед учнів 7-х, 9-х класів, стабільною є картина у паралелі початкової ланки;
- ☑ Кількість дітей початкового рівня відсутня у початковій ланці, а в паралелях 5-х, 6-х, 8-х класів зростає. У паралелі 6-х класів не атестований з усіх предметів 1 учень (Дорофєєв А).

Отже, рівень навчальних досягнень учнів є рухомим з об'єктивних та суб'єктивних причин, що свідчить про те, що до кожного учня вчителі підходять індивідуально, відповідно до його навчальних можливостей.

Всього по комплексу на початок навчального року маємо 759 учнів, із них – дітей, які навчаються на високому рівні – 13,5% , достатньому - 49%, середньому - 37,2 %, початковому – 0,3%.

Висновки:

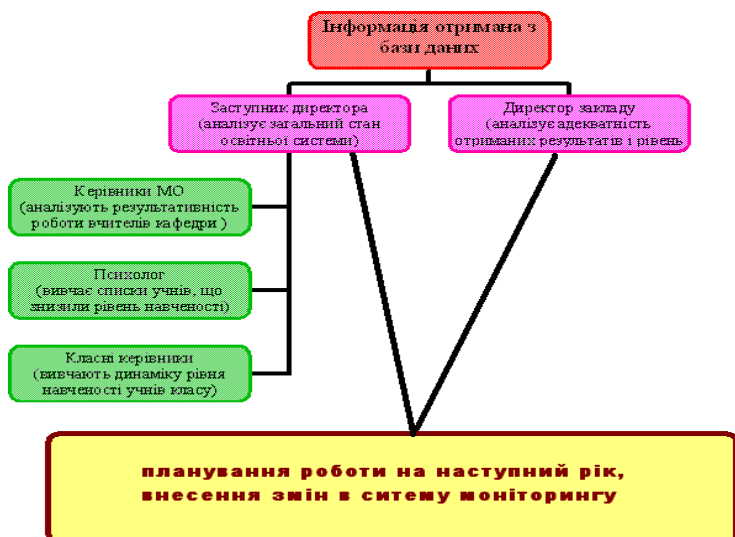
1. За результатами стартового контролю класним керівникам спланувати роботу щодо усунення причин неадекватності рівня здібностей та рівня навченості учнів класу.
2. Керівникам МО продовжувати контролювати роботу з дітьми, які знизили рівень навченості.
3. Продовжувати роботу з обдарованими та здібними учнями зі всіх предметів.

Отримана інформація впливає на якість освіти тільки тоді, коли вона аналізується і веде до прийняття управлінського рішення.

Аналіз за кінцевими результатами

➤ Схема аналізу

➤ Терміни

Здійснюється двічі на рік – кінець – початок року, аналізується повний стан освітньої системи, результативність освітньої та методичної роботи, адекватність

Результати аналізу надаються в аналітичних та управлінських документах

- Аналітичні довідки заступника директора;
- Аналізи роботи предметних методичних об'єднань;
- Аналізи роботи вчителів;
- Плани корекційної роботи складаються відповідними особами на всіх рівнях освітньої структури закладу;
- Накази.

НАКАЗ №

по ЗНВК № 19

від 05.06.2009 року

Про стан навчальних досягнень учнів
школи за 2008 - 2009 навчальний рік

На виконання плану роботи школи на 2008 - 2009 навчальний рік, з

метою активізації роботи школи, направленої на підвищення рівнів навчальних досягнень учнів, удосконалення системи роботи з учнями з початковим рівнем компетенції, залучення до навчання учнів, які припинили навчання, -

Н А К А З У Ю:

1. Затвердити аналітичну довідку «Результати моніторингових досліджень навчальних досягнень учнів за 2008 – 2009 навчальний рік» (додаток № 1)
2. Заступникам директора школи Буркот Л.П., Добринь Л.М., Шумовій І.Г.:
  - продовжити удосконалення управлінської діяльності щодо контролю за станом викладання предметів, рівнем навчальних досягнень учнів, роботи з учнями з початковим рівнем компетенції.
3. Керівникам МО та ведучим спеціалістам:
  - на засіданні МО проаналізувати причини зниження рівнів навчальних досягнень учнів, розробити заходи щодо підвищення рівня компетенції, посилення роботи з учнями з початковим рівнем навчальних досягнень.
4. Заступнику директора школи з виховної роботи Болковій З.В., класним керівникам 5-11 класів:
  - посилити роботу всеобучу з метою залучення до навчання учнів, які припинили навчання.
5. Контроль за виконанням даного наказу покласти на заступника

директора школи Буркот Л.П.

Директор ЗНВК № 19

Г.О.Тандура

Виконавець

Буркот Л.П.

З наказом ознайомилися:

Досвід роботи навчального закладу підтверджує на практиці стабільним покращенням якості освіти.

На допомогу учасникам моніторингового процесу в закладі розроблені пам'ятки визначення позитивних і негативних тенденцій в освітньому процесі.

Дана програма дозволяє нам у будь-який час мати повну інформацію про стан справ у школі, а значить матеріал для всебічного аналізу, який виходить на визначення проблем і досягнень, а отже, дає можливість швидкого реагування і своєчасної корекції. Таке оперативне управління з використанням даної програми дозволяє одержати достатню, а головне своєчасну інформацію для корекції, тому що ми знаємо, що інформація або своєчасна, або непотрібна. Таке повне інформаційне забезпечення дозволить нам ухвалювати управлінські рішення, які, у свою чергу, формують внутрішнє правове поле школи.

6. Моніторинг ДНЗ

Сьогодні дуже актуальною є проблема модернізації освітньої політики взагалі й дошкільної зокрема. Тому ми вважаємо, що сьогодні необхідно максимально об'єктивно спрогнозувати процес розвитку освітньої системи в умовах школи – комплексу; підвищувати якість дошкільної освіти, орієнтуючись на соціальний запит; своєчасно виявляти й оцінювати реальний якісний стан освіти, її відповідність державним стандартам.

Вже декілька років Запорізький навчально – виховний комплекс № 19 працює над реалізацією моніторингового супроводу управління якістю освіти дошкільно – шкільних ланок школи – комплексу. Тому і в роботі дошкільних відділень (а їх три і розташовані вони за різними адресами) стало очевидним, що ефективність функціонування і розвитку тісно пов'язана з відстеженням результатів, а значить освітнім моніторингом, необхідним компонентом якого є педагогічна діагностика.

А що таке освітній моніторинг в дошкільній освіті? Виникла низка питань.

Проаналізувавши наукові дослідження і передовий педагогічний досвід українських науковців, прийшли до висновку, що зустрічаються розбіжності у визначенні самого поняття « якість дошкільної освіти», розрізнені психологічні та педагогічні дослідження, кожне зі своїм інструментарієм, відсутня єдина система параметрів, критеріїв і показників оцінки якості дошкільної освіти. Стало очевидним , що критерії оцінки якості дошкільної освіти мають визначатися відповідно до завдань роботи школи – комплексу, кількість критеріїв має бути мінімальною, але достатньою для оцінки основних параметрів якості освіти, методи діагностики повинні мати достатній ступень достовірності, відповідати меті освітнього процесу, бути доступними для використання , надійними, валідними.

Багато років педагоги дошкільних відділень працювали над реалізацією методичної теми з формування словника дітей . З цього приводу було зроблено ряд методичних наробок і складена система роботи з формування

словника дитини дошкільного віку через тематичний розподіл лексичного матеріалу.

Вся робота в групі починається з ознайомлення з картами здоров'я вихованців, з рекомендаціями психолога щодо рівня розвитку психічних процесів.

Кожного року проводяться поглиблені огляди дітей лікарями - спеціалістами і педіатрами. Результати цих оглядів узагальнюються в карти здоров'я групи індивідуальними рекомендаціями лікарів щодо навантажень. Всі педагоги керуються ними під час роботи з дітьми.
(мал..1)

Медичні показники здоров'я дітей групи № 1
на 2006 - 2007 навчальній рік

№ п/п	Фамілія, ім'я, прізвище ребенка	Група здоров'я	Діагноз	Медичні рекомендації
1.	Сафонов	I	»	1. Профілактичне ЛФК і масаж (2 рази в год) 2. Фітотерапія 3. Оксигенотерапія 4. Обшире содовые ингаляции 5. Ароматерапія 6. Профілактика ОРВИ, гриппа (осенне-зимний период)
2.	Курдась	I	»	
3.	Климів	I	»	
4.	Слайковський	I	»	
5.	Рагзевіч В.	I	»	
6.	Черкасов	I	»	
7.	Никогосян Г.	I	»	
8.	Рыжик	I	»	
9.	Мартьяненко	I	»	
10.	Науленко	I	»	
11.	Николенко	I	»	
12.	Петруненко	I	»	
13.	Петькова	I	»	
14.	Степаненко	II	Метаболический синдром на резидуально-органическом фоне	»
15.	Гончарова Алина	II	Острый пиелонефрит	Наблюдение уролога
16.	Никифорова	II	Аденоидная вегетация	1. УВЧ 2. Эл. фарез (2р. в год) 3. Консультация и лечение в условиях хирургического кабинета

Мал. 1.

Психологічною службою на початку року проводяться обстеження кожної дитини і визначається рівень психічних процесів: пам'яті, уваги, уяви, мови. Ці дані заносяться до навчального паспорту групи. На малих педрадах та консультаціях психолог дає роз'яснення щодо вибору методів роботи з тим чи іншим вихованцем, готує рекомендації для індивідуальної роботи та

допомагає підібрати ігри на заняття з розвиваючих ігор. Протягом року шляхом спостережень та діагностичної роботи проводиться аналіз адекватності змін і вносяться корективи. Для цього в школі – комплексі створений банк валідних діагностичних методик, а в кожній віковій групі зроблена база розвиваючих ігор для занять, які введені в навчальний план, та для роботи поза заняттями, індивідуальної роботи.

Для реалізації проблемної теми в кожній віковій групі були чітко визначені лексичні теми, які вивчаються протягом всього року. Всі види діяльності підпорядковані реалізації лексичної теми. Тиждень починається з введення лексичної теми на заняттях з ознайомлення з оточуючим та розвиток мови і закінчується підсумком роботи з лексичної теми на заняттях з розвитку мови (зв'язного мовлення). (мал..2)

Розподіл програмового матеріалу за тематичним принципом
(4р.жс)¶

Лексична тема	Ознайомити з оточуючим	Ознайомлення з природою	Художня література	Зображуваність	Математика	Розвиток мови	Ігрові діяльності			Спостереження
							ігри	ружівка	творчі	
Дитячий садок	екскурсія-огляд групової кімнати		„У дитячому саду“ І.Біланкевич	Стрічки для ляльки	Поняття „багато“, „один“ порівняння предметів за довжиною	Розповідь з картиною „Подібність іграшок“	Що потрібні для роботи? Ляльковий театр Ляльковий театр	Ляльковий театр	Спостереження за роботою ляльковий театр	За об'єктами на майданчику
Фрукти	Бесіда, що виготовляють із фруктів	Праця дорослих в саду (збирання фруктів)	„Яблуко“ Д.Симкович А.Б.¶ „Яничок-хитрий“ П.Воробей	малювання стружкої форми „Яблучка змазані, змазані медом“	Форма „хру“, „начиня“ „багато“, „один“, „великий“, „маленький“, „середнє“	Спадання слів розповідь „Фрукти“	Лялька „Яничок“ „Чарівний мимечок“ „Візнай смак“	Візнай смак (фрукти) Знайди смак (фрукти) Порівняння (дівчачий лялька)	Смак	за смаком Порівняння смаку (червоний, зелений) Порівняння смаку (яблука та груші)
Овочі	Діа „Чарівний мимечок“ Читання вірша П.Мостового „Огірочки“	Бесіда „дівчачого молоді збирають урожаї“	„Гарбуз“ В.Думко	Змальовування маришків „Смачні овочі“	Форма „величчя“	Діа „Чарівний мимечок“	Чарівний мимечок Візнай смак Візнай смак Що треба мати, щоб зварити борщ	Дівчачий мимечок Через стружок Знайди свій будинок	„Овочевий магазин“	Чим відрізняються овочі від фруктів За смаком (чи їдять тільки овочі)
Транспорт	Розповідь ілюстрацій, бесіда за ними	Бесіда „Хто на чому приїхав у дитячий садок“	Зачування вірша „Грузовик“ А.Барто	марока дороги для машин	порівняння предметів за шириною	Бесіда за картиною „Ми їдемо в автобусі“ Діа „Поїзд“ На чому люди їдуть	Літак чи не літак Назви одним словом Що зайве? На чому люди їдуть	Перевези овочі і автобуси Літаки машина	Водій	За маршрутом машина За принципом водія

Мал..2.

Кожен вихователь для себе чітко уявляє, у якому напрямку він буде будувати роботу щодо реалізації лексичної теми тижня. Для цього визначається коло питань, напрямків, які в повному обсязі розкриють тему, будуть сприяти накопиченню знань, розвитку мовлення дітей.

Створення словника за лексичною темою дозволяє вихователю чітко

Мал..4

Постійно здійснювався контроль за даною роботою. Він проходив у вигляді звітів вихователів на оперативних нарадах, малих педагогічних радах, засіданнях МО, зборах при з/директора, директорові та мав кінцевий результат у вигляді узагальнюючих довідок, наказів.

Взявши до уваги всі об'єктивні проблеми, які виникають перед дошкільною освітою в створенні освітнього моніторингу, а також створену систему роботи педагогічний колектив прийняв рішення про те, що дошкільні відділення ретельно підготують нароби з реалізації методичної теми щодо формування мовленнєвої компетентності, як однієї з основних умов якісної освіти. Тобто детально здійснять моніторинг мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.

На допомогу прийшла монографія доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри дошкільної освіти ЗОШПО К.Л.Крутій. «Діагностика мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку». Запропоновані методи діагностики мовленнєвого розвитку дошкільників відповідають проблемній темі, над якою працюють ДНВ ЗНВК, вони доступні для використання надійні та валідні.

Ця методика пройшла апробацію в дошкільних закладах м. Енергодара. А з вересня 2007 р. в м. Запоріжжі розпочався формуючий експеримент «Апробація системи моніторингу якості дошкільної освіти». Згідно з наказом Управління освіти і науки Запорізької міської ради № 283 від 10.09.2007 дошкільне відділення школи – комплексу було включено до учасників моніторингового дослідження.

Вся робота проходила на основі Положення про моніторинг якості дошкільної освіти випускників дошкільних навчальних закладів, розробленого ЗОШПО, і давала можливість відстежити динаміку формування мовлення дошкільників від 4 до 6 років.

Аналіз рівня сформованості мовлення полягав у з'ясуванні отриманого кількісного і якісного мовленнєвого матеріалу під час занять з розвитку мови

і в продовж дня.

Постала задача вивчити нестимульоване мовлення дітей молодшого, середнього та старшого дошкільного віку, стан мовленнєвого розвитку кожної дитини і скласти загальну характеристику мовлення дітей певної групи, зробити аналіз розвитку мовлення по всьому відділенню.

Усі педагоги добре знали, що кожна дитина має свій особливий шлях розвитку мови, який може не співпадати з розвитком мови інших дітей.

Оцінка стану розвитку мови полягала в

- збиранні інформації
- реєстрації отриманих даних
- аналізу отриманих результатів з можливою корекцією.

Збирання інформації проходило в двох напрямках:

- дослідження експресивного мовлення (Блок № 1)
- дослідження імпресивного мовлення (Блок № 2)

Кожен блок поділявся на серії, серії на групи завдань, які об'єднано в конкретні мовленнєві завдання, а саме:

Блок № 1 має 5 серій.

Перша серія обстеження звуковимови, артикуляційної моторики, звукової та складової структури слова.

Друга серія перевірка сформованості словотворення .

Третя серія робота з реченням

Четверта серія обстеження зв'язного мовлення.

П'ята серія перевірка номінативної функції мови.

Блок № 2 має 2 серії

Перша серія розуміння значень близьких та різних слів та назв дій

Друга серія розуміння складних логіко-граматичних конструкцій.

Під час експерименту була розроблена «Спеціалізована програма автоматизації моніторингу мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку »

(автор : ст. викладач кафедри дистанційної освіти ЗОШПО І.С.Лапшина).

Ця програма стала частиною власної шкільної управлінської комп'ютерної

програми « Моніторинговий супровід якості освіти кожного учня та результативність роботи вчителів».

Вона зручна і проста в роботі. Значно полегшила реєстрацію отриманих даних, аналіз отриманих результатів.

Збір інформації проходить згідно комп'ютерних протоколів, які розроблені згідно запропанованої діагностики за блоками, серіями. В протоколи вже внесені списки вихованців кожної вікової групи. (мал. 5)

Мал.5

№	Блок 1 П.І.П.	ПОВТОРЕННЯ ЛАНЦЮЖКІВ СКЛАДІВ												
		Завдання												
		серія 1	Г.	бн-ба-бо-бо-ба-бн	ба-па-па-ба	са-ша-ша-са	ча-ти – ти-ча	ма-на-на-ни	ла-ла-лу-лу	ла-ра, ра-ри	ма-па-па-па-па-ма	ма-па-па-па-па-ма	ла-ра-ра-ра-ра-ла	Загальний бал
1	Бехтер Міша													
2	Бабуріна Аліна													
3	Бугаєв Ростислав													
4	Ілова Яна													
5	Калужко Євген													
6	Матахнюк Саша													
7	Мельник Максим													
8	Калашник Аня													
9	Береза Ліза													
10	Половий Антон													
11	Ступень Богдан													
12	Сергач Поліна													
13	Торчун Марина													
14	Ушакова Даша													
15	Гончар Денис													
16	Перлик Аня													
17	Гноєва Аліна													
18	Мозолевський Денис													
19	Пирожнікова Олеся													
20	Бешир Діана													

Після педагогічної діагностики отримана інформація вноситься до комп'ютера, де програма обчислює і виставляє середній бал засвоєння інформації кожною дитиною, а також відсоток засвоєння групою дітей цього розділу. (мал. 6)

Мал.6

№	Блок I П.І.П.	Серія 2. Б. ТВОРЕННЯ МНОЖИНИ ІМЕННИКІВ У РОДОВОМУ ВІДМІНКУ										Загальний бал	оцінка	5	4	3	2	1	0	
		Добери до слова пару					Добери до слова													
		стол	стул	окно	межа	ухо	стол	стул	окно	межа	ухо									
1	Бехтер Міша	4	4	5	5	5	4	5	3	3	4	42	4	4	4	2	0	0	0	
2	Бабуріна Аліна	5	5	5	5	4	5	4	5	5	5	44	4	6	2	2	0	0	0	
3	Бугаєв Ростислав	3	4	2	2	4	3	4	3	3	3	31	3	0	3	5	2	0	0	
4	Ілова Яна	5	5	5	5	5	5	4	4	4	5	47	5	7	3	0	0	0	0	
5	Калужко Євген	5	4	5	5	5	5	4	4	5	5	45	5	6	3	1	0	0	0	
6	Матахнюк Саша	3	3	3	4	4	5	4	3	3	3	35	3	1	3	6	0	0	0	
7	Мельник Максим	3	3	2	3	4	3	3	4	4	3	32	3	0	3	6	1	0	0	
8	Калашник Аня	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	3	0	0	10	0	0	0	
9	Береза Ліза	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	3	0	0	10	0	0	0	
10	Половий Антон	5	4	5	5	4	5	5	5	5	5	48	5	8	2	0	0	0	0	
11	Іванова Катя	5	5	5	5	4	5	5	5	5	4	48	5	8	2	0	0	0	0	
12	Сергач Поліна	5	4	4	5	5	5	4	5	5	4	46	5	6	4	0	0	0	0	
13	Торгун Марина	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	48	5	8	2	0	0	0	0	
14	Ушякова Даша	4	5	4	5	3	5	5	3	2	3	39	3	4	2	3	1	0	0	
15	Гончар Денис	5	5	5	5	5	5	3	3	5	4	47	5	8	1	1	0	0	0	
16	Перлик Аня	3	4	4	5	5	4	5	4	5	4	43	4	4	5	1	0	0	0	
17	Гноєва Аліна	4	4	5	5	5	4	5	3	3	3	41	4	4	3	3	0	0	0	
18	Мозолєвський Денис	5	5	4	5	5	5	4	5	5	4	47	5	7	3	0	0	0	0	
19	Оглі Давід	3	4	4	4	3	4	4	2	3	3	34	3	0	5	4	1	0	0	
20	Бешир Дівна	5	5	5	5	4	5	4	5	5	4	47	5	7	3	0	0	0	0	
21														0	0	0	0	0	0	
											5	9								
всього обстежено											20	4	4							
За результатами моніторингу: від 50 до 46 балів -											9	3	7							
від 45 до 40 балів -											4	2	0							
від 39 до 31 балів -											7	1	0							
від 30 до 21 балів -											0	0	0							
від 20 до 11 балів -											0									
менше ніж 10 балів -											0									
максимальна кількість балів набрана кількість балів											1000	824								
відносний результат											82%									

Діагностика робиться і обчислюється двічі на рік . вересень – вступна, березень – заключна.

Після того, як всі дані занесені до комп'ютерної програми, можна зробити підсумок розвитку мовлення дітей кожної вікової групи (мал. 7) та вистроїти діаграму засвоєння матеріалу за кожною серією. (мал .8)

Мал.7

Зведена таблиця

ДНВ№1 ЗНВК №19

Група 1 середня

результатів обстеження дітей всієї вікової групи (середній показник)

станом на 30 вересня 2008 року

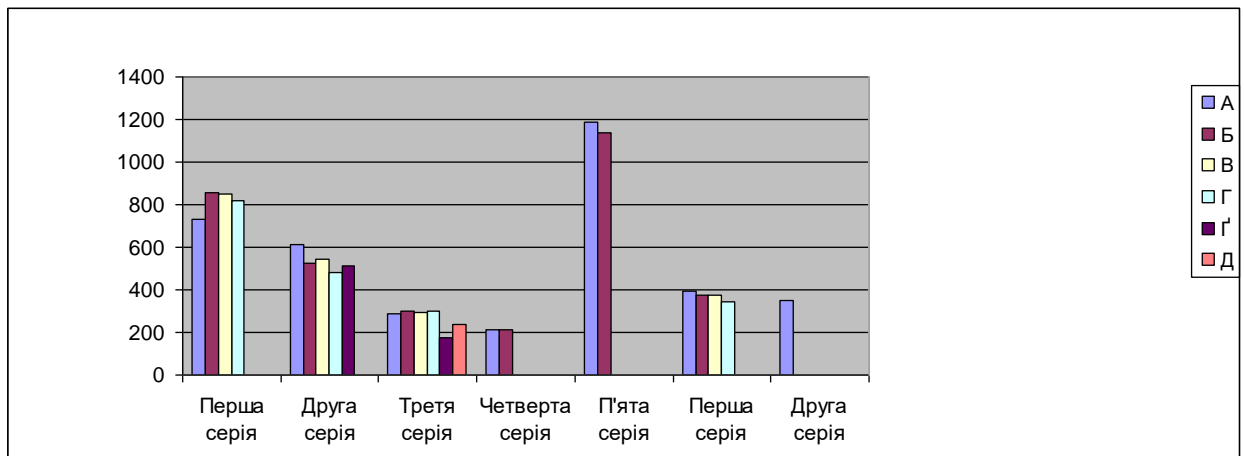
усього обстежено

Виконання/кількість дітей	5 балів	%	4 бали	%	3 бали	%	2 бали	%	1 бал	%	0 балів	%
БЛОК 1												
Перша серія	25	31%	23	29%	23	29%	9	11%				
Друга серія			4	4%	37	39%	31	33%	23	24%		
Третя серія			35	31%	27	24%	36	32%	11	10%	5	4%
Четверта серія			57	38%	31	20%	40	26%	24	16%		
П'ята серія	15	39%	7	18%	10	26%	6	16%				
БЛОК 2												
Перша серія	27	36%	22	29%	26	34%	1	1%				
Друга серія	14	37%	4	11%	10	26%	10	26%				
Середній показник	11,571 43	14%	21,7 142 9	26%	23,4 285 7	28%	19	22%	8,28 571 4	10%	0,71 428 6	1%

БЛОК 1	А	Б	В	Г	Ґ	Д
<i>Перша серія</i>	1000	1000	1000	1000		
набрано балів	733	856	849	819		
у відсотках	73%	86%	85%	82%		
<i>Друга серія</i>	950	950	950	950	950	
набрано балів	614	526	542	480	510	
у відсотках	65%	55%	57%	51%	54%	
<i>Третя серія</i>	475	475	475	475	475	475
набрано балів	290	297	292	301	176	238
у відсотках	61%	63%	61%	63%	37%	50%
<i>Четверта серія</i>	380	380				
набрано балів	213	212				
у відсотках	56%	56%				
<i>П'ята серія</i>	1425	1425				
набрано балів	1186	1136				
у відсотках	83%	80%				
БЛОК 2	А	Б	В	Г	Ґ	Д
<i>Перша серія</i>	475	475	475	475		
набрано балів	396	374	372	346		
у відсотках	83%	79%	78%	73%		

<i>Друга серія</i>	475					
набрано балів	347					
у відсотках	73%					

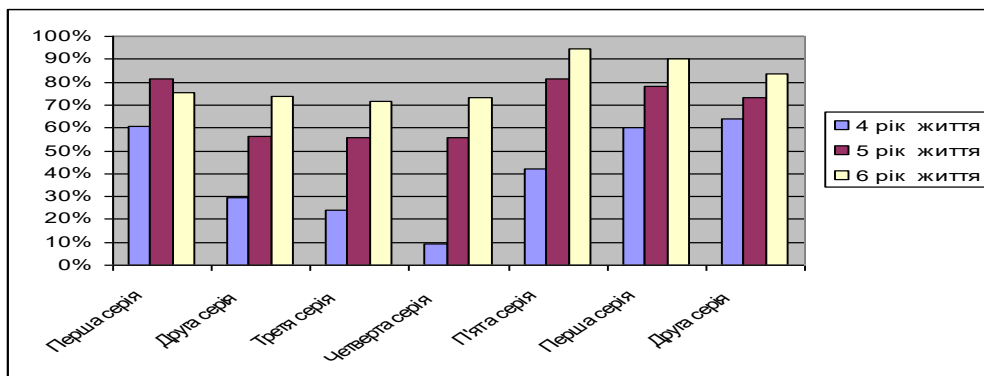
Мал 8.

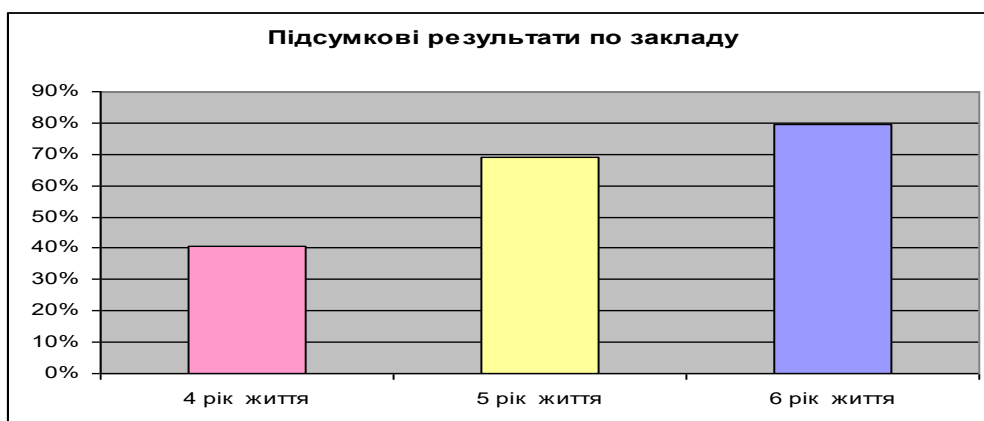
В цілому можна відстежити рівень мовленнєвого розвитку дітей групи. Програма обчислює дані виставляє переважний рівень мовленнєвого розвитку дитини. В порівнянні з попереднім визначає зміни. Мал 9

	максимальна кількість балів	максимальна кількість балів	Перший блок																
			5 - точно і правильно виконання		4 - уповільнене і напружене виконання		3 - виконання за зразком		2 - тривалий пошук пози або неповний обсяг руху		1 - наявність грубих помилок під час виконання завдань		0 - невиконання завдання		вересень		березень		
			09	03	09	03	09	03	09	03	09	03	09	03	09	03	09	03	09
Бехтер Міша	555	733	4	58	59	74	63	45	54	6	3					61%	рівень розвитку	80%	рівень розвитку
Бабуріна Аліна	695	764	35	75	92	72	40	29	16	7						76%	достатній рівень	83%	достатній рівень
Бугаєв Ростислав	527	683	16	57	34	45	50	56	75	25	7					58%	середній рівень	75%	достатній рівень
Ілова Яна	601	709	17	67	61	48	66	47	35	20	4	1				66%	середній рівень	78%	достатній рівень
Калужко Євген	722	820	48	105	86	63	42	15	8	1						79%	достатній рівень	90%	достатній рівень
Матахнюк Саша	605	651	6	31	75	61	75	70	24	21	3					66%	середній рівень	71%	достатній рівень
Мельник Максим	474	547		14	22	27	70	84	85	58	6					52%	середній рівень	60%	середній рівень
Калашник Аня	429	540		11	8	28	70	84	80	60	24					47%	нижче середнього	59%	середній рівень
Береза Ліза	444	622		33	19	33	63	89	78	27	23					49%	нижче середнього	68%	середній рівень
Половий Антон	745	849	66	129	73	42	35	12	9							81%	достатній рівень	93%	високий рівень

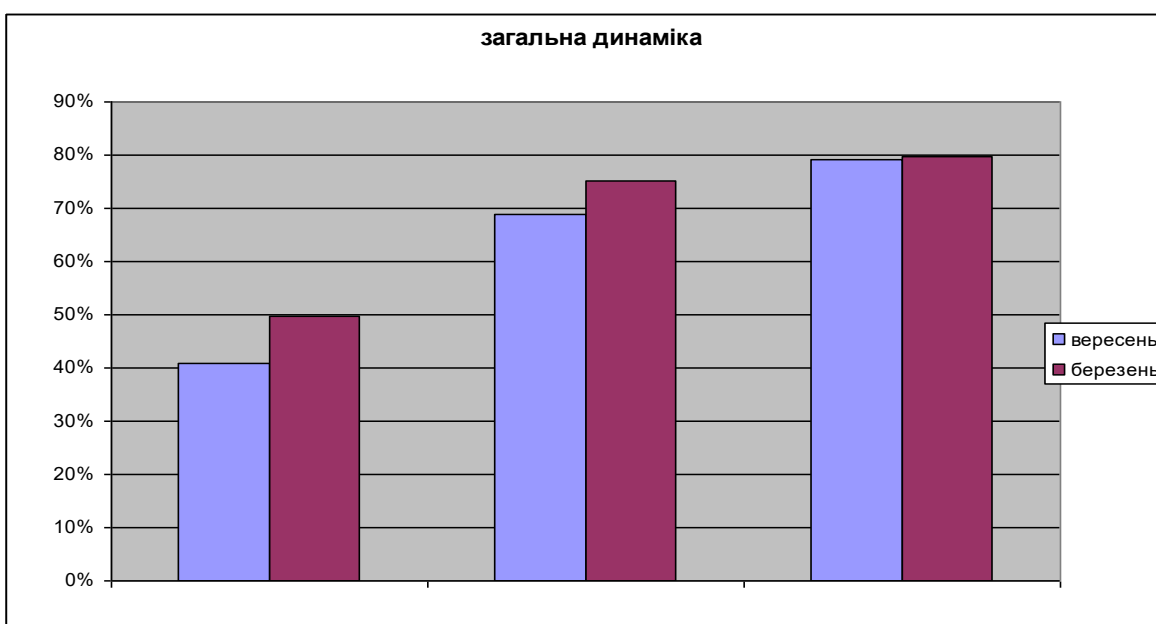
Після того , як занесені дані усіх вікових груп можна зробити аналіз мовленнєвого розвитку за серіями та в цілому по закладу освіти (мал 10)

Мал 10

Програма дозволяє переглянути динаміку розвитку мовлення за рік. Мал 11

Матеріали діагностики зберігаються в архіві програми. Таким чином

можна відстежити рівень розвитку мовлення кожної дитини від 4 до 6 років, виявити зміни в рівнях розвитку.

Аналіз даних діагностики після підведення звітів за вересень дозволяє спланувати роботу над подоланням труднощів в оволодінні рідною мовою.

Після проведення діагностики в березні планується в квітні та травні корекційна робота з тими дітьми, які цього потребують. Вона проходить через циклограму діяльності психолога, а також через плани освітньо - виховної роботи вихователів, через індивідуальну роботу з дитиною саме в тому напрямку, який потребує корекції.

Керуючись Законом України « Про дошкільну освіту» (п. 1,2 ст.4; п.2 ст.11; ст..26) , наказом Міністерства освіти і науки України « Про проведення моніторингу стану дошкільної освіти» від 11 квітня 2008р. № 309 в плани методичної роботи були внесені питання для розгляду на методичних об'єднаннях вихователів дошкільних груп , спланована робота творчої групи щодо мовленнєвого розвитку дітей дошкільного віку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Адаптивне управління середньою освітою на муніципальному рівні: Збірник методичних праць. – Запоріжжя: Науково-методичний центр управління освіти і науки Запорізької міської ради, 2004. – 103 с.
2. Боголюбов В.И. Педагогическая технология: эволюция понятия // Советская педагогика. – 1991. – № 9. – С. 123-128.
3. Бондар В.І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. – К.: Вересень, 1996. – 129 с.
4. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. – К.: Либідь, 1997. – 376 с.
5. Горська Г., Чуракова Р. Організація навчально-виховного процесу в школі. – К.: Знання, 1986. – 112 с.
6. Гуменюк В.В. Інформаційне забезпечення управління загальноосвітнім навчальним закладом: Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Центральний інститут післядипломної педагогічної освіти АПН України. – К., 2001. – 22 с.
7. Гуревич И. Принципы порождают требования // Директор школы. – 1993. – № 4. – С. 1-11.
8. Даниленко Л.І. Модернізація змісту, форм та методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи: Монографія. – К.: Логос, 1998. – 197 с.
9. Державна програма “Вчитель”. – К.: Редакції загальнопедагогічних газет, 2002. – 40 с.
10. Дмитренко Г.А., Олійник В.В., Онуфрієва О.Л. Цільове управління: вимірювання результативності діяльності учнів і педагогів: Навчально-методичний посібник. – К.: УІ ПКККО, 1996. – 94 с.
11. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління: Курс лекцій. – К.: ЦППО АПН України, 2003. – 133 с.

12. Законодавство України про освіту. Збірник законів. – К.: Парламентське видавництво, 2002. – 159 с.

13. Збірник нормативних документів загальної середньої та дошкільної освіти. – Міністерство освіти і науки України. – К, 2002. – 262 с.

14. Зверєва В. Організаційно-педагогічна діяльність керівника школи. – К.: Освіта, 1997. – 124 с.

15. Калинина Н., Лукьянова М. Результативность образовательного процесса: психолого-педагогические показатели и диагностика // Народное образование. – 2000. – № 9. – С. 18-29.

16. Конаржевский Ю.А. Внутришкольный менеджмент. – М.: Знание, 1993. – 312 с.

17. Майоров А.Н. Мониторинг и проблемы информационного обеспечения управления образованием // Школьные технологии. – 1999. – № 1-2. – С. 58-60.

18. Малиновська О. Методика векторного аналізу уроку: проектно-впроваджувальний аспект // Директор школи. – 2005. – № 3. – С.12-17.

19. Мірошник Н. Система моніторингу: практика впровадження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.pleyady.kiev.ua/index.php?go=Pages&in=view&id=309&page=0>.

20. Моніторинговий, науково-методичний і організаційний супровід процесу модернізації системи загальної середньої освіти в Харківській області: Програми експериментально-дослідної діяльності на 2004 – 2014 роки / Під науковою редакцією Л.Д. Покроєвої, І.В. Гавриш, К.А. Юр'євої. – Харків: ХОНМІБО, 2004. – 148 с.

21. Моніторинг якості освіти: становлення та розвиток в Україні: Рекомендації з освітньої політики / Під заг. ред. О.І. Локшиною. – К.: “К.І.С.”, 2004. – 160 с.

22. Національна доктрина розвитку освіти. Розділ Х. Управління освітою. – II Всеукраїнський з'їзд працівників освіти. – К., 2002. – 232 с.

23. Оцінювання якості роботи школи. Порадник. – Львів: ЛМГО

“Інститут політичних технологій”, 2001. – 102 с.

24. Пикельная В.С. Управленческие модели в деятельности руководителя школы. – К.: Освіта, 1999. – 98 с.

25. Подмазін С.І. Особистісно орієнтований моніторинг діяльності закладів освіти // Директор школи. – 2002. – № 33 (225). – С. 8.

26. Сидоренко О.Л. Організація науково-методичної роботи з учителями загальноосвітніх шкіл: Навчальний посібник. – Харків: ХДПУ ім. Сковороди – Майдан, 1997. – 136 с.

27. Шубін М.А. Внутрішкільний контроль. – К.: Основа, 1997. – 154 с.